

2019

ÅRSRAPPORT

Foto framside: Bård Mamelund

Innhald

Forord	3
OM BANKEN	4
1. Konsernet og verksemda	4
2. Viktige hendingar i 2019	8
3. Finansiell kalender 2020	8
4. Nøkkeltal for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres	9
5. Bærekraft	10
ÅRSRAPPORT	17
6. Årsmelding 2019	17
7. Resultatrekneskap	28
8. Balanse per 31. desember 2019	30
9. Endring i eigenkapital	32
10. Kontantstraumoppstilling	33
11. Notar til konsernrekneskapen 2019	35
12. Erklæring frå styret og dagleg leiar	56
Revisjonsberetning 2019	57
STYRE OG LEIING	61
13. Hovudorganisasjon	61
14. Presentasjon av styret	62
15. Forstandarskap, styre og revisjon	63

Toppen er nådd i godt vêr, men uvêr i sikte

2019 vart fantastisk. Eit godt resultat som følgje av god drift i alle verksemdene, store gevinstar på strategiske investeringar og rekord i utbytte til våre to eigarar – Sparebankstiftelsane Øystre Slidre og Sparebankstiftelsen Hallingdal. Det gir stiftelsane meir handlingsrom til å støtte store og små prosjekt i Hallingdal og Valdres. Som kunde i SpareBank 1 Hallingdal Valdres er du med på å gje lag og foreiningar mogelegheit til å realisere ulike prosjekt som er med å forsterke mangfaldet som eksisterer i Hallingdal og Valdres. I år gav me heile 52 mill. kroner tilbake til lokalsamfunnet – gjennom våre to eigarar. Det blir spanande å sjå kva aktivitetar som stiftelsane finn grunnlag for å støtte. Du finn mykje informasjon på nettsidene deira.

Dei fleste økonomane forventar meir utfordrande tider dei neste åra. Uvissa er stor, men eg trur SpareBank 1 Hallingdal Valdres på lik line med samfunnet rundt oss må brette opp armene. Det blir viktigare enn nokon gong å arbeide smartare med utnytting av ny teknologi, men der me også klarar å ta vare på dei gode møtepunkta mellom menneske. Det er ikkje tvil om at teknologien er eit viktig hjelpemiddel og kan erstatte mange av dagens manuelle arbeidsoppgåver. Men brukar me dette rett, kan me i møte med deg som kunde gi råd med betre kvalitet. Det er i møte mellom menneske det blir skapt tillit til at me vil kvarandre det beste – og me i SpareBank 1 Hallingdal Valdres ønskjer å hjelpe deg til å realisere dine draumar / verdiar eller løyse utfordringar gjennom god kvalitet i rådgjevinga basert på dine behov.

Det er lett å være leverandør i oppgangstider. Me er eit produkt av samfunnet rundt oss – når det går bra med alle så går det bra med oss også. I motgang blir me i større grad utfordra og det er då du skal forvente at me som ein god lokal samarbeidspartnar evnar å stille opp når det blir kravd. Gode samarbeidspartnarar vises best når det er litt turbulent, og gode vener stiller opp når det er behov for det.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er din lokale leverandør av bank-, forsikrings-, meklings- og rekneskapstenester som du skal ha tillit til er med deg vidare sjølv om det tek til å blåse litt.

Knut Oscar Fleten

OM BANKEN

1. Konsernet og verksemda

Historikk

Konsernet har ei lang og tradisjonsrik historie med bankverksemd som går attende til 1868. I Hallingdal var starten bankverksemda i Aal Sparebank som tok til i 1870, og Hemsedal Sparebank som opna i 1907. Desse bankane fusjonerte i 1999 og fekk namnet SpareBank 1 Hallingdal. I Valdres starta drifta med Øystre Slidre Sparebank i 1868. Øystre Slidre Sparebank vart innfusjonert i SpareBank 1 Hallingdal i 2012 og nytt namn på banken vart SpareBank 1 Hallingdal Valdres.

Rekneskapsverksemda i konsernet har ei historie attende til 1984 som dåverande Sparebankens Regnskapskontor AS som var eit heileigd dotterselskap av Hemsedal Sparebank. I 2002 vart namnet endra til Hemsedal Regnskap AS. I 2012 kjøpte banken alle aksjane i selskapa HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS. Hemsedal Regnskap AS vart same året innfusjonert i HallingRegnskap AS som deretter endra namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS. Valdres Regnskap AS skifta i 2013 namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. I 2014 vart selskapet fusjonert inn i SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og nytt namn på selskapet vart SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS.

Konsernet si meklarverksemd starta i 1999 då banken kjøpte aksjar i Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland som etablerte avdelingskontor i banklokala på Gol. I 2007 kjøpte banken 85 % av aksjane i Terra Eiendomsmegling Geilo AS. Selskapet endra same året namn til Eiendomsmegler 1 Geilo AS. I 2011 kjøpte banken dei resterande 15 % av aksjane. På same tid kjøpte banken alle aksjane i Hemsedal Eiendomsmegling AS som vart innfusjonert i Eiendomsmegler 1 Geilo AS. Gol-kontoret til Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland vart dette året utfisjonert til EiendomsMegler 1 Geilo AS. Selskapet endra deretter namn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Visjon, verdiar og mål

Konsernet sin visjon er å vere "anbefalt av kunden" i konsernet sitt marknadsområde som er Hallingdal og Valdres. Drifta skal vere tufta på verdiane "engasjert" og "dyktig".

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal oppnå auka inntening gjennom samarbeid om kundeleveransar på tvers av konsernet sine forretningsområde. Målgruppa er alle kundar med tilknytning til Hallingdal og Valdres. Sparebank er kjerneverksemda, men verdikjeda skal styrkast gjennom formidling av forsikring, eigeidomsmeikling, rekneskap og økonomisk rådgjeving.

I Hallingdal Valdres skal konsernet vere den mest attraktive arbeidsplassen med dei beste og mest nøgde medarbeidarane. Dei skal ha høg endringskapasitet og vilje og evne til kontinuerleg læring.

Konsernet tek ei aktiv rolle for å skapa ei grøn framtid og skal vere ei verksemd som innanfor eigne bransjar er i førarsetet med sitt miljøengasjement i eigen drift og i utvikling av tenester som stimulerer kundane til gode miljøtiltak.

Konsernet har ei målsetting om å ha god kapitaldekning og levere gode resultat som gir eit godt utbytte til eigarane.

Forretningsområde

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er i dag eit konsern med verksemd innanfor fleire område. Sparebankverksemda med bankdrift som omfattar finansiering, betalingsformidling, plassering og formidling av forsikringsprodukt er kjernen i konsernet og konsernstrukturen tek utgangspunkt i gjeldande lovverk for sparebankar.

Konsernet driv i tillegg verksemd innanfor områda rekneskapsføring, eigeidomsmeikling, investeringsverksemd og lokalt samfunnsengasjement. I tillegg kjem meir interne område som fellesfunksjonar og eigeidomsutvikling av eigne lokale.

Desse verksemdene blir drive gjennom eigne dotterselskap som er SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS innanfor rekneskapsføring. Eigeidomsmeikling blir drive av selskapet EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS. Drift av eigeidomar skjer gjennom dotterselskapa SpareBank 1 Hallingdal Eigeidom AS og SpareBank 1 ValHall Eigeidomsutvikling AS og investeringar gjennom SpareBank 1 Hallingdal Invest AS.

Det lokale samfunnsengasjementet viser seg spesielt gjennom konsernet sine eigarar, SpareBankstiftelsen Hallingdal og SpareBankstiftelsen Øystre Slidre som årleg deler ut gåver og stønad for mange millionar til lag og foreiningar i Hallingdal og Valdres. I tillegg er banken si sponsorverksemd betydeleg. I 2019 utgjorde dette i sum 16,2 mill. kroner. Konsernet har også teke initiativet til stiftelsen «Kimen til vekst» som kan gå inn med kapital i nye verksemdar.

Marknadsområde

Konsernet sitt hovudmarknadsområde er Hallingdal og Valdres. I Hallingdal ligg tyngdepunktet i kommunane Ål, Gol og Hemsedal, medan i Valdres er tyngdepunktet kommunane Øystre Slidre og Nord-Aurdal. Banken har ca. 1/3 av kundane utanom dette marknadsområdet med ein stor andel i Oslo-området.

Dei ulike selskapa har alle ambisjonar om vere marknadsleiatar innanfor sine respektive område. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS har også ambisjonar om å vere den leiande meklaren i Noreg på fritidseigeidomar i fjellet.

Kontorstruktur

Verksemda er bygd opp omkring dei lokale bankkontora samt eit kundesenter med utvida opningstider. Rådgevinga skal vere bygd på god lokalkunnskap og høg fagleg kompetanse som gjer verksemda fleksibel og effektiv.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikkje hovudkontor. Bankverksemda blir drive frå sju kontor lokalisert i tettstadene Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen.

Dotterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS er lokalisert i Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Fagernes, Heggenes og Beitostølen. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS er lokalisert på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Beitostølen og i Oslo.

Sparebankstiftelsane

Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre vart etablert 23. november 2012 i samband med fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank som vart til SpareBank 1 Hallingdal Valdres.

Sparebankstiftelsane skal fremje sparebankverksemda i sine respektive kommunar gjennom å eige eigenkapitalbevis i SpareBank 1 Hallingdal Valdres og disponere delar av overskotet til allmennyttige formål.

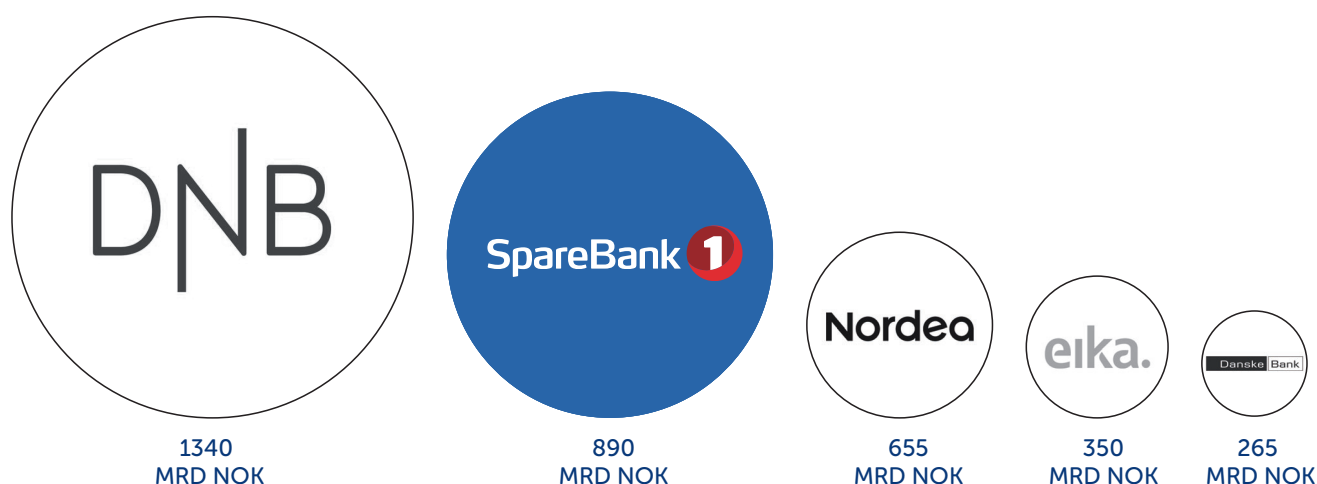
Oppretting av Sparebankstiftelsane skal sikre at den kapitalen som var opparbeidd i Aal Sparebank (seinare Hallingbanken), Hemsedal Sparebank og vidareført i SpareBank 1 Hallingdal gjennom meir enn 142 år, blir værande i distriktet og forvalta til allmenne formål i all framtid. Det same gjeld kapitalen som var opparbeidd i Øystre Slidre SpareBank gjennom 144 år.

Ved etablering var eigenkapitalen i Sparebankstiftelsen Hallingdal på ca. 783 mill. kroner og var hovudsakleg eigenkapitalbevis i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Eigenkapitalen i Sparebankstiftelsen Øystre Slidre var tilsvarande på ca. 103. mill. kroner. Storleiken på eigenkapitalen samsvarar med bytteforholdet i fusjonen i 2012.

Stiftelsane har i åra etter etablering fått årlege utbytte frå SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Ein del av dette har gått til gåveutdeling til prosjekt og drift, men stiftelsane har også opparbeidd seg noko overskotslikviditet som er plassert i verdipapir, i hovudsak aksjefond og rentefond.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen vart etablert i 1996 og er eit bank- og produksamarbeid der SpareBank 1-bankane i Noreg samarbeider gjennom dei felleseigde selskapa SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

SpareBank 1-alliansen er den nest største finansgrupperinga i Noreg målt i utlån til kundar. Alliansen består av 14 sjølvstendige bankar som er fullverdige leverandørar av finansielle produkt og tenester til privatpersonar, bedrifter og organisasjonar.

Kundane skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er best på nærleik, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 7.500 medarbeidarar.

Selskapa SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med dotterselskap utgjer Alliansesamarbeidet. Formålet med Alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkt og tenester med fokus på gode kundeopplevingar. Dette styrkar SpareBank 1-bankane si konkurransekraft og lønsemd slik at dei kan halde fram med å vere sterke og sjølvstendige. Alliansesamarbeidet sin visjon er: Attraktiv for kundane og bankane.

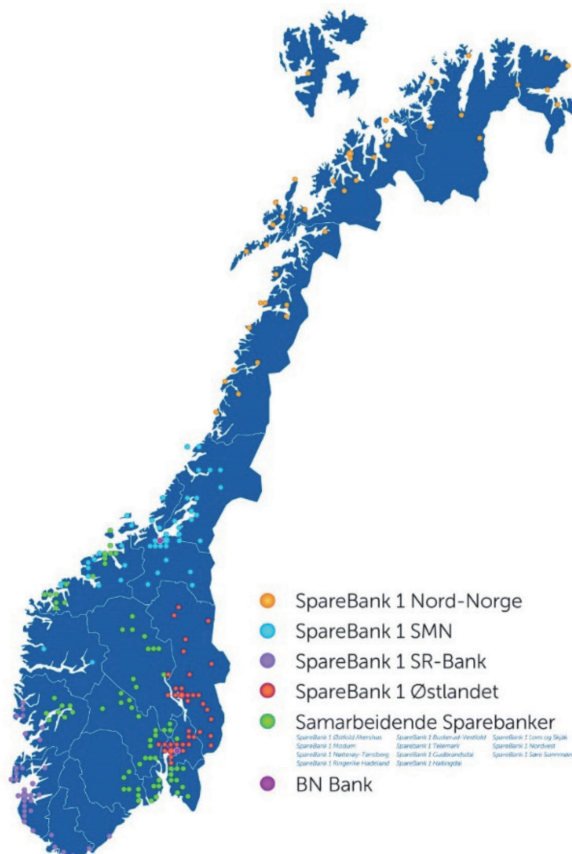
Desse **14** sjølvstendige bankane er saman om SpareBank 1-alliansen

- SpareBank 1 BV
- SpareBank 1 Gudbrandsdal
- SpareBank 1 Hallingdal Valdres
- SpareBank 1 Lom og Skjåk
- SpareBank 1 Modum
- SpareBank 1 Nord-Norge
- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Ringerike Hadeland
- SpareBank 1 SMN
- SpareBank 1 SR-Bank
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus
- SpareBank 1 Østlandet

Av dei 14 sjølvstendige sparebankane i SpareBank 1-alliansen er det både:

- ✓ Børsnoterte bankar
- ✓ Eigenkapitalbevis bankar
- ✓ Aksjesparebank

SpareBank 1 Gruppen AS er holdingselskap til 8 dotterselskap som alle utviklar og leverer tenester til alliansebankane. Bankane tilbyr desse tenestene til sine kundar i lokalmarknaden. Morselskapet utviklar og leverer også produkt til LO sine forbund og forbundsmedlemer gjennom LOfavør.

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 % eigd av SpareBank 1-bankar og Landsorganisasjonen LO med følgjande eigarbrøkar:

SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), Sparebank 1 Østlandet (12,4 %) og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknytt LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap:

- SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)
- ODIN Forvaltning AS
- LOfavør AS
- Conecto AS
- SpareBank 1 Factoring AS
- Modhi Finance AS
- Spleis AS
- Fremtind Forsikring AS (65 %)

Med verknad frå 1.1.2019 fusjonerte SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Forsikring AS til Fremtind Forsikring AS. SpareBank 1 Gruppen AS eig 65 % av selskapet og DNB ASA 35 % i selskapet. DNB har i tillegg ein opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eigardel. Med solid erfaring og kunnskap om forsikring utviklar Fremtind nye produkt og tenester som betyr noko i folks liv. Forsikringar frå Fremtind blir distribuert gjennom SpareBank 1-bankane og DNB.

SpareBank 1 Utvikling DA er eigd av SpareBank 1 SR-Bank (18 %), SpareBank 1 Nord-Norge (18 %), SpareBank 1 SMN (18 %), Samarbeidende Sparebanker AS (18 %), SpareBank 1 Østlandet (19 %) og SpareBank 1 Gruppen (10 %).

SpareBank 1 Utvikling DA eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap:

- EiendomsMegler 1 Norge AS
- SpareBank 1 Kundesenter AS
- SpareBank 1 Verdipapirservice AS

SpareBank 1 Utvikling DA inneheld ei rekkje utviklings- og fagmiljø som lever forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstenester til eigarbankane. Dette er til dømes felles IT/mobilløysingar, merkevare- og marknadsføringskonsept, forretningskonsept, kompetanse, analyser, prosessar, beste-praksis-løysingar og innkjøp. Selskapet er ein viktig bidragsytar til at felles utvikling og felles aktivitetar gir bankane stordrifts- og kompetansefordelar. Selskapet eig og forvaltar også alliansen sine immaterielle rettar under felles merkevarenamn - SpareBank 1.

Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar)

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ein eigardel på 7,75 % i selskapet som er etablert med ein administrasjon i Oslo med 18 tilsette. SamSpar-bankane (dei 10 eigarbankane) har gjennom dei siste 5-6 åra investert mykje i system, infrastruktur og tenester for å styrke bankane si utvikling og konkurransekraft. Selskapet driftar og forvaltar desse investeringane kostnadseffektivt og utfører ei rekkje fellesfunksjonar og tenester for SamSpar-bankane. Selskapet har kompetanse på område som supplerer eigarbankane (t.d. datavarehus, kundeoppfølgingssystem, analyse, personvern og GDPR).

Dette er oppgåver som kjem i tillegg til dei aktivitetane som blir utført i SpareBank 1-alliansen. Selskapet forvaltar også felles-eigde selskap og representerer eigarane i Alliansen sitt kunderåd og fagråd. Selskapet har i tillegg ansvaret for lansering av og opplæring på leveransar frå fellesarenaen samt fremje forslag som skal styrke eigarane sin konkurransesituasjon.

2. Viktige hendingar i 2019

Her er eit utval av hendingar i konsernet gjennom året. Lista er ikkje fullstendig, men gir eit innblikk i større og mindre hendingar.

Januar:

- Konsernet sin første energi- og miljørådgjevar startar i nyoppretta stilling. Banken styrkar med dette si satsing på ein grøn profil og bærekraft.

Februar:

- Konsernet arrangerer kundearrangementet «Frå gråstein til gull» for næringslivet på Nesbyen.

April:

- Forbrukarøkonom i SpareBank 1, Magne Gundersen, held foredrag om kvardagsøkonomi for elevane ved dei vidaregåande skulane i Hallingdal (Gol, Ål og NTG Geilo).
- Konsernet arrangerer kundearrangementet «Frå gråstein til gull» for næringslivet på Flå.

Mai:

- Gjennomfører lokale ryddeveker i Hallingdal og Valdres.

Juni:

- Banken lanserer fleire nye grønne produkt:
 - Grønt innskot
 - Grønt bustadlån
 - Grønt næringslån.Er første bank i Noreg til å lansere eit grønt låneprodukt til næringslivet.
- Arrangerer innovasjonscamp på Gol vidaregåande skule saman med Ungt Entreprenørskap.
- Arrangerer seminar for kommunane og næringslivet i Hallingdal og Valdres med miljø som tema.

September:

- Stor aktivitet hjå Fjellmegleren. 98 omsette eigedomar denne månaden.

November:

- Beitosprinten er sesongopning for langrennseliten og blir gjennomført med konsernet som ein av hovudsponsorane. Blir gjennomført ein del kundearrangement i våre lokale på Beitostølen.
- Gjennomfører kundemøter med privatkundar i Oslo.
- Konsernet arrangerer kundearrangementet «Frå gråstein til gull» for næringslivet på Ål.
- Årets kundetur går denne gongen til Vietnam og Kambodsja.

Desember:

- Konsernet blir miljøfyrtårnsertifisert.
- Årets julegåve går til Geilomo barnesykehus og Beitostølen Helseportsenter.
- Fjellmegleren omsette 729 eigedomar i 2019. Dette er berre 10 færre enn toppåret 2018.

3. Finansiell kalender 2020

14. februar

Styremøte offisiell rekneskap for 2019.

10. mars

Forstandarskapsmøte og fastsetting av årsoppgjer og utbytte.

15. mai

Resultat 1. kvartal

11. august

Resultat 2. kvartal

11. november

Resultat 3. kvartal

4. Nøkkeltal for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Konsern	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatrekneskap (tusen kroner)					
Netto renteinntekter	196.217	184.348	173.685	154.416	154.211
Netto provisjons- og andre inntekter	236.834	211.656	201.837	188.993	167.299
Driftskostnader	233.897	226.294	213.330	218.785	201.381
Resultat før tap	199.154	169.710	162.192	124.624	120.129
Tap på utlån og garantiar	-4.315	5.408	8.983	9.148	6.332
Årsoverskot	166.865	136.441	122.755	94.505	88.966
Balanse (tusen kroner)					
Brutto utlån	9.013.843	8.845.591	8.326.962	7.582.727	6.979.894
Overførte lån til kredittforetak	2.503.898	2.454.499	2.270.639	2.092.551	1.887.200
Brutto utlån inkl. overføring til kredittforetak	11.517.741	11.300.090	10.597.163	9.675.278	8.867.094
Individuelle nedskrivningar og nedskrivning på grupper av utlån	41.517	50.823	48.038	46.457	44.616
Individuelle nedskrivningar på lån med misleghald (jf. note 3b)	6.136	9.348	7.794	10.016	13.842
Individuelle nedskrivningar på lån som er tapsutsette (jf. note 3b)	4.381	1.875	1.166	141	377
Innskot frå kundar	8.196.884	7.582.395	7.281.099	6.580.720	5.978.157
Forvaltningskapital	11.401.275	10.737.513	10.160.841	9.169.285	8.689.978
Nøkkeltal (%)					
Rentenetto	1,77	1,76	1,80	1,73	1,79
Driftskostnader	2,11	2,17	2,21	2,45	2,34
Kostnadsprosent	54,0	57,1	56,8	63,7	62,6
Tapsprosent utlån	-0,05	0,06	0,11	0,12	0,09
Misleghald (brutto)	0,88	0,43	0,33	0,90	1,10
Misleghald (netto)	0,81	0,32	0,24	0,77	0,90
Innskotsdekning	90,9	85,7	87,4	86,8	85,6
Totalrentabilitet	1,51	1,31	1,27	1,06	1,03
Eigenkapitalavkastning etter skatt	11,24	9,89	9,61	7,91	7,84
Kapitaldekningsprosent	22,25	21,41	19,69	16,67	17,56
Kjernekapitalprosent	20,31	18,53	18,95	16,67	17,56
Rein kjernekapital	20,08	18,28	18,95	16,67	17,56
Uvekta kjernekapitalandel i prosent	9,73	9,64	10,15	10,08	10,23
LCR i prosent, norske kroner	154,00	180,00	173,00	111,00	89,00
LCR i prosent, totalt	154,00	180,00	173,00	112,00	89,00
Vekst i innskot, prosent	8,1	4,1	10,6	10,1	6,0
Vekst i brutto utlån, prosent	1,9	6,2	9,8	8,6	4,9
Vekst i brutto utlån inkl. overføring kredittforetak, prosent	1,9	6,6	9,5	9,1	5,4

Definisjonar

Rentenetto

- Netto renteinntekter i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Driftskostnader

- Personalkostnader, IT-kostnader, ordinære avskrivningar og andre driftskostnader i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Kostnadsprosent

- Driftskostnader i % av netto inntekter

Tapsprosent utlån

- Årets tapsavsetningar på utlån og garantiar i % av brutto utlån

Misleghaldsprosent

- Netto misleghalde engasjement (over 90 dagar) i prosent av brutto engasjement

Totalrentabilitet

- Resultat etter tap og skatt i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Eigenkapitalavkastning etter skatt

- Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gjennomsnittleg eigenkapital

Kapitaldekning

- Netto ansvarleg kapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). I 2018 er tal etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe nytta. I 2019 er talet oppgitt for morbank etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe.

Kjernekapitaldekning

- Kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). I 2018 er tal etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe nytta. I 2019 er talet oppgitt for morbank etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe.

Rein kjernekapitaldekning

- Rein kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). I 2018 er tal etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe nytta. I 2019 er talet oppgitt for morbank etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe.

Uvekta kjernekapitalandel (leverage ratio)

- Rein kjernekapital eller kjernekapital i forhold til verdien av alle egedelar og ikkje balanseførte forpliktingar utan at egedelane er risikovekta.
- Uvekta kjernekapitalandel blir rapportert per utgangen av kvartalet.
- Frå 2018 blir tal etter konsolidering av føretak i samarbeidende gruppe nytta.

LCR (Liquidity Coverage Ratio)

- Banken sine likvide egedelar målt i forhold til netto likviditet utgang 30 dagar fram i tid i ein gitt stresssituasjon.
- Frå 31.12.2017 er LCR-kravet minst 100 %.
- Frå 2019 er talet oppgitt for morbank.

5. Bærekraft

Bærekraft er ein sentral del av vår verksemd. Høg etisk standard og truverdig forretning i samarbeid med kundar, leverandørar, myndigheiter og samfunnet me er ein del av skal kjenneteikne alt me gjer. Konsernet si verksemd skal ikkje påverke det ytre miljø. Dette blir regulert gjennom eit rammeverk i norsk lov og forskrifter samt eigne strategiar og retningsliner. Konsernet har nedfelt prinsipp for miljø, etikk, samfunnsansvar og bærekraft i eit eige dokument som ligg på banken sine nettsider www.sb1.no.

Det er mange tilhøve som kjem inn under dette området. Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine ulike verksemdsområde er ein viktig aktør i lokalsamfunnet der verksemdene ligg. Banken er i stor grad med og finansierer lokal utvikling i form av lån til bustader og næringsverksemd. Banken si evne og vilje til å ta del i nye prosjekt er ein sentral pilar i utviklinga av lokalsamfunnet. Konsernet med alle verksemdsområder er til saman ein betydeleg arbeidsplass i Hallingdal og Valdres. Konsernet er også ein stor skatteytar som tilfører mykje til samfunnet i form av skatteinntekter frå tilsette og selskapet. Eigedomsmeklarverksemda er ein viktig lokal aktør for omsetnaden av bustader og fritidsbustader i fjellet. Rekneskapsverksemda utfører viktige rekneskapsstenester for lokalt næringsliv.

Banken tek også på seg eit viktig samfunnsansvar i høve til å inngå sponsoravtaler med lokale lag og foreiningar og på denne måten gir eit viktig bidrag til lokalt kultur- og idrettsarbeid. Etter at eigenkapitalen i banken vart gjort om til eigenkapitalbevis i 2012, er det eigarane, Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre som står for gåveutdeling til ulike formål. Stiftelsane får utbytte frå banken som dei deler ut i prosjektstøtte, driftsstøtte og tilskot til løypekøyning. Meir informasjon om banken og sparebankstiftelsane sitt samfunnsengasjement er samla i Driv-bloggen (www.driv.sb1.no).

Banken har tatt initiativet til næringsstiftelsen "Kimen til vekst" som kan gje lån til og investere i selskap i Hallingdal og Valdres. I året 2019 er tiltak gjennomført på konsernnivå for å auke fokuset på bærekraft:

- Tilsett energi- og miljørådgjevar i full stilling
- Alle kontor i konsernet (bank, rekneskap og eigedomsmekling) er miljøfyrtårnsertifisert etter nye kriteria som også inkluderer bank- og finansspesifikke krav.
- Deltaking i bærekraftsforum i SpareBank 1-alliansen som blant anna har utarbeidd retningsliner for bærekraft i innkjøp og verdipapirforvaltning.

Det ytre miljø og klima

Konsernet har sett opp klima og miljø som fokusområde og klimaendringane som eit av FN sine bærekraftsmål. Det er i dag eit stadig sterkare fokus på klima- og miljøutfordringane, klimarisiko og skiftet til ei grøn omstilling. Både nasjonale og internasjonale finansforum og konferansar har i stor grad hatt bærekraft, klima og miljø som tema i 2019.

Me arbeider med bærekraft, miljø og samfunnsansvar på tre nivå:

- vår rolle i å påverke våre kundar i rett retning i eit lokalt, nasjonalt og globalt perspektiv
- vår rolle som bedrift
- vår rolle i å utvikle produkt som stimulerer til gode val og å gi god rådgjeving.

Vårt system for miljøleing er basert på PUKK-metoden (Planlegge – Utføre – Kontrollere – Korrigere). Som ein del av planlegginga har me ein miljøpolicy knytt til kvart forretningsområde innanfor bankverksemda. Vår strategi er utarbeidd og godkjent av styret for ei treårs-periode. Konsernstrategien med overordna strategiar for kvart verksemdsområde og strategiske mål for perioden er fastsett. Desse strategiske måla blir tatt inn i årlege handlingsplanar med tiltak. Status på dette arbeidet blir følgt opp og rapportert kvartalsvis til styret med mål, delmål/indikatorar og tiltak. Årsrapporten inneheld i tillegg til finansielle resultat også vår eigen miljørekneskap og effekt av miljøprodukt. Me har i tillegg til rutinar for strategiske mål med oppfølging og evaluering, også utarbeidd eit internt årshjul med dei viktigaste oppgåvene og oppfølging knytt til miljøarbeid ved avdelingane. Dette står det meir om i Våre prinsipper for miljø, etikk, samfunnsansvar og bærekraft på banken si nettside.

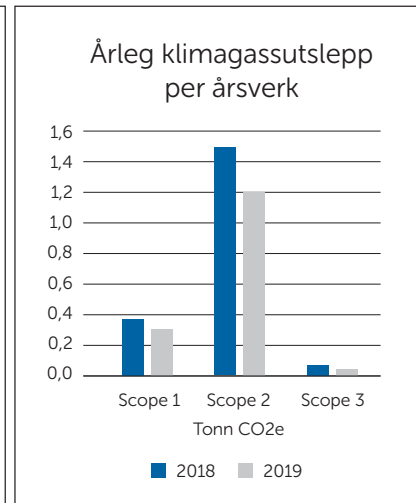
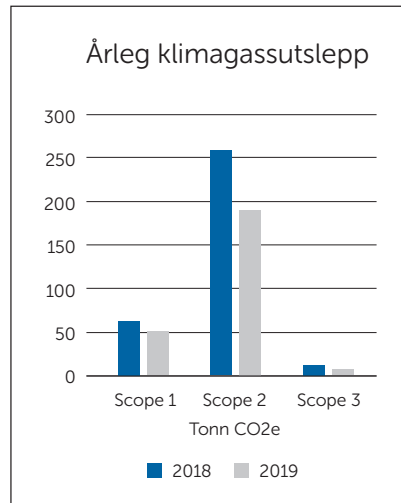
Sparebank 1 Hallingdal Valdres skal møte miljøutfordringane slik:

- Effektiv ressursbruk og bruk av gode miljømessige løysingar i kvardagen. Dette blir synleggjort i ein eigen miljørekneskap som ein del av vårt system for miljøleing og Miljøfyrtårnsertifisering.
- Stimulere tilsette til større miljøbevisstheit gjennom ulike tiltak internt, blant anna gjennom ryddeveka og Miljøfyrtårnsertifisering.
- Vidareutvikle tenester overfor kundar som stimulerer til gjennomføring av ulike miljøtiltak innan våre bank-, rekneskap- og meklartenester.
- Utvikle eige miljøkonsept og vere ein pådrivar for at SpareBank 1 gjer noko tilsvarande.

Energi- og klimarekneskap 2019:

Konsernet får årleg utarbeidd ein energi- og klimarekneskap. Rekneskapen er inndelt i tre nivå (scope) som består av direkte og indirekte utleppskjelder knytt til eigen verksemd.

- **Scope 1:** Obligatorisk rapportering inkluderer alle utleppskjelder knytt til driftsmidlar der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (sjøveigde, leigde eller leasingkøyretøy.). Vidare blir eventuelle direkte prosessutslepp (av dei seks klimagassene) inkludert.
- **Scope 2:** Obligatorisk rapportering av indirekte utlepp knytt til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjeld t.d. for leigde bygg.
- **Scope 3:** Frivillig rapportering av indirekte utslipp knytt til innkjøpte varer eller tenester. Dette er utlepp som kan knytast til organisasjonen sine aktivitetar, men som går føre seg utanfor selskapet sin kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3-rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff osv.

I samband med miljøfyrtårnsertifiseringa i 2019 har konsernet tatt i bruk eit nytt system for rapportering av klimagassutslepp. Dette medfører blant anna bruk av andre utleppsfaktorar. Omlegginga gjer at tal frå dei tidlegare klimarekneskapane ikkje er direkte samanliknbare. Berekning av klimagassutslepp er i stor grad avhengig av kva berekningsmetode for utleppsfaktorar frå elektrisitet og fjernvarme som blir brukt. Her er gamalt og nytt rapporteringssystem ulike. Miljøfyrtårnsertifiseringa legg til grunn nordisk miks for dei 3 siste åra for elektrisitet og nasjonal miks frå 2018 for fjernvarme. Grunna dette vil me bruke året 2018 som basisår for rapportering og oppfølging framover.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i 2019 i følge klimarekneskapen totale klimautslepp på rett under 248 tonn CO₂-ekvivalentar (CO₂e). Dette er ein nedgang på 83 tCO₂e frå 2018, eller 25 %. Per årsverk representerer dette ein nedgang på 19 %. Samanlikna med 2018 så er utslippet redusert innanfor alle tre område (scope), men størst nedgang ser me i energiforbruket frå innkjøpt energi (scope 2). Den store reduksjonen kjem dels frå eit lågare energiforbruk, men også dels frå ein lågare utleppsfaktor for elektrisitet samanlikna med 2018.

Energiforbruket har stått og står framleis for den største andelen av klimagassutsleppet i konsernet. Gledelig er det at energiforbruket er redusert med 24 % samanlikna med 2018. Forbruket i 2019 var på ca. 1,5 GWh mot ca. 2 GWh i 2018. Ein stor del

av dette har sin årsak i reduksjon i kontorareal i løpet av 2019, frå ca. 8000 m² til ca. 7000 m², samt ei rekkje av energieffektiviseringstiltak. Fjernvarmeforbruket er i 2019 redusert frå 159 MWh til 68 MWh, ein nedgang på 57 %. Det er store variasjonar mellom dei ulike kontora når det gjeld energibruk. Framover er det planlagt ei rekkje tiltak for å redusere energiforbruket ytterlegare, spesielt på dei kontora som har eit relativt høgt forbruk.

Kjeldesorteringsgraden på konsernnivå var på 53 % i året og fokus kommande år blir å få ei betre kjeldesortering samt bruk av mindre papir og minske total avfallsmengde.

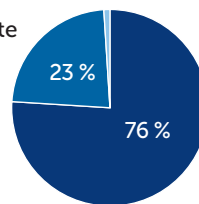

SpareBank 1 Hallingdal Valdres – Konsern 2019			
Scope og kategori	Forbruk	Eining	Utslepp (tonn CO ₂ e)
Scope 1			
Fossilt drivstoff – diesel	15.268,60	liter	49,26
Total			49,26
Scope 2			
Elektrisitet	1.508.853,00	kWt	179,55
Fjernvarme	67.841,00	kWt	7,87
Elbilkøyring	180.857,70	km	4,34
Total			191,76
Scope 3			
Flyreiser – Norden	12,50	stk	3,59
Avfall – Restavfall	6.994,60	kg	3,34
Total			6,93
Totale utslepp			247,95

Konsernet si største kjelde til klimagassutslepp er elektrisitet som utgjer 76 % av totalt utslepp. Deretter kjem bilkøyring og transport med 23 % målt i km-godtgjersle, elektrisitet og drivstoff til firmabiler. Avfall (restavfall) utgjer 1 % av dei totale utsleppa.

Konsernets største utsleppskjelder

■ Energi
■ Transport
■ Restavfall

Konsernet er lokalisert i eit distrikt med relativt store reiseavstandar. I tillegg har banken ei desentralisert organisering som gjer at det naturleg genererer ein del reiseverksemd mellom avdelingskontora. Ut frå dette har banken gjort ein del tiltak som skal gje positive effektar for miljøet i den daglege drifta.

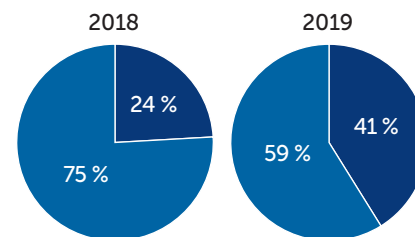

Det er i løpet av 2019 kjøpt inn ytterlegare 2 elbilar og konsernet har stort fokus på bruk av elbiler og samkøyring ved jobbreiseing.

Det er tilfredsstillande å sjå at tiltak som er sett i gang har effekt. Ein stadig aukande del av verksemda si bilkøyring blir gjennomført med elbilar. I 2018 vart 24 % av køyringa i arbeidstida gjort i elbil. I 2019 auka denne

andelen til 41 %. I eit marknadsområde med store avstandar, er det viktig at dei tilsette har fokus på samkøyring. Samla køyrelengde i 2019 i heile konsernet var 440 000 km.

■ Køynde kilometer med elbil
■ Køynde kilometer med bil med fossilt drivstoff

Klima- og miljøpåverknad i konsernet sitt verksemdsområde

Sparebank 1 Hallingdal Valdres har som strategi å vere i front for det grønne skiftet i vårt marknadsområde. Konsernet skal vere ein naturleg samarbeidspartner for kundane i det grønne skiftet. For å stimulere til meir miljøvenlege og energieffektive val, har produktporteføljen det siste året fått tre nye tilskot til eksisterande produktpalet; Grønt bustadlån, Grønt næringslån og Grønt innskot. Ved utgangen av året er det til saman sju produkt i den grønne porteføljen.

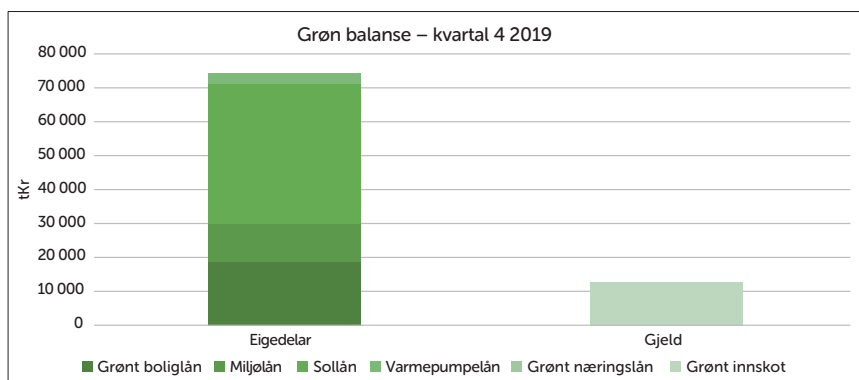
Samanlikna med 2018 har talet på lånetilsegn på grønne lån auka med ca. 60 %. Samla utlånsvolum til desse låna er på vel 74 mill. kroner. Dette er nesten ei tredobling det siste året. Den største auken kjem frå sollån (lån til solcellepanel) og grønt bustadlån. Det er venta at grønt bustadlån vil vekse relativt raskt i takt med kjennskap og betre verktøy for klassifisering av bustader.

Frå og med 2. kvartal i 2019 rapporterer banken den grønne balansen. Volumet så langt er relativt lite, men det er ein klar ambisjon å auke dette. Ved å rapportere ein balanse blir også fokuset retta mot produkt på passivasida representert med grønt innskot. Grøne obligasjonslån er eit produkt banken ikkje har nytta seg av enno, men som vil være naturleg i ei finansiering av den grønne balansen.

Banken sin handlingsplan er styrande for arbeidet framover. I bærekraftsarbeidet vil blant anna følgjande område ha fokus:

- Mål om å kvantifisere og rapportere klimagassutslepp, energireduksjon og andre relevante indikatorar frå vår eigne verdipapirplasseringar, i vår utlånsportefølje og effekten av grønne utlånsprodukt til energieffektiviseringstiltak, effektredusering, investeringar i grøn teknologi og fornybar energiproduksjon.
- Vidareutvikle integrering av klimarisiko (og andre ESG - environmental, social, governance aspekter) inn i risikostyring i kredittprosessen og på konsernnivå (TCFD- anbefalingar).
- Hyppigare måling og rapportering av indikatorar knytt til klima og miljø (kvartalsvis)
- Auke internt engasjement gjennom ulike kampanjar/prosjekt/opplæring.
- Kartlegge energiforbruket og etablere energieffektiviseringstiltak ved behov.

Meir informasjon om energi- og klimarekneskapan er tilgjengeleg i eigen klima- og miljørapport på kvart kontor i heile konsernet.

Menneskerettar

SpareBank 1 Hallingdal Valdres driv heile si verksemd i Noreg og respekterer alle dei grunnleggjande menneskerettane. Her inngår også alle konvensjonar ratifisert som norsk lov slik som menneskerettskonvensjonen, ILOs kjernekonvensjonar og FN sine miljø- og korrupsjonskonvensjonar. Dette omfattar grunnleggjande rettar som alle menneske har, og som er regulert av nasjonal og internasjonal lovgjeving. Viktige bærebjelkar er rett til rettferdige og gode arbeidsvilkår, lik løn for likt arbeid, avskaffing av alle former for diskriminering, respektere urfolk sine rettar og forbodet mot barnarbeid. Dette er krav som gjeld all verksemd i konsernet og som er nedfelt i dokumentet: Våre prinsipper for miljø, etikk, samfunnsansvar og bærekraft.

I den daglege drifta blir SpareBank 1-alliansen i sin innkjøpspolicy lagt til grunn overfor våre leverandørar. Policyen stiller krav at våre leverandørar skal respektere menneskerettane. Ved brot på reglane kan det vere grunnlag for heving av avtala.

For sparing og plasseringsområdet medfører konsernets reglar at banken som fondsdistributør krev at fondsleverandørane følgjer SpareBank 1 sine retningslinjer for berekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond.

I lånesaker vil ein klar premiss overfor kundane vere at alle menneskerettar blir følgd og at alle tilsette er sikra tryggleik i jobben og rett til å vere med å bestemme over tilhøve på arbeidsplassen. Dette er nærare omtala i dokumentet vist til ovanfor.

Konsernet har i 2019 utøvd sitt virke i samsvar med diskrimineringslova sin formålsparagraf om å fremme likestilling, sikre like høve og å hindre diskriminering som følgje av etnisitet, nasjonalt opphav, avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn. Leiinga i konsernet er særleg merksam på dette i samband med rekruttering. I eksisterande tilsettingsforhold er merkemda retta mot løns- og arbeidsvilkår, samt høve til forfremming og personleg utvikling for medarbeidarane.

Konsernet har fått på plass mykje av rammeverket rundt sikring av menneskerettane. Det er viktig framover å kunne nytte rammeverket i den daglege verksemda. Inntrykket er at i Noreg er menneskerettane godt ivareteke, men det skal ikkje vere nokon sovepute for det vidare arbeidet.

Arbeidstakarrettar

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal vere ein attraktiv og inkluderande arbeidsplass for medarbeidarar i alle aldersgrupper og livsfasar uansett kjønn, etnisk bakgrunn, nedsett funksjonsevne, religion livssyn eller legning. Konsernet legg til rette for at balansen mellom arbeid, heim og fritid blir opplevd som god for alle medarbeidarar. Konsernet ønskjer å hjelpe sine tilsette til å oppretthalde ei god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

Banken har eit omfattande og robust rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørgje for at arbeidstakarane sine rettar blir oppfylt:

- personalhandbok, HMS-handbok, sikkerheitshandbok, IA-avtale
- interne avtalefesta utval – tilsettingsutval og forhandlingsutval
- arbeidsmiljøutval
- møte mellom leiging og tillitsvalde
- verneombod og bedriftshelseteneste
- etiske retningslinjer, rutine for bekymringsmeldingar, rutine for konflikthandtering
- opplæringsprogram for leiarar og rådgjevarar.
- jamlege organisasjonsundersøkingar
- jamlege oppfølgingssamtalar med leiar
- samlingar for nyttilsette
- seniorpolitikk

I tillegg gjer banken mange tiltak for at både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet skal vere bra.

Konsernet sitt HMS-system er vedlikehalde i 2019.

Arbeidsmiljøet i konsernet blir opplevd som godt. Dette byggjer på den årlege organisasjonsundersøkinga i alle verksemdar og som gir eit godt bilete av arbeidsmiljøet i alle avdelingar. Resultatet blir grundig følgd opp i etterkant og resulterer i ulike tiltak på avdelings-, verksemds- eller konsernnivå. På denne måten blir det jobba systematisk og kontinuerleg med arbeidstilhøva i organisasjonen over tid.

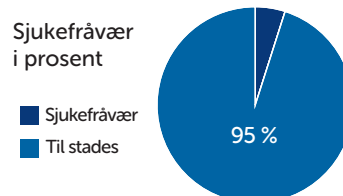

Banken er medlem av Finansnæringens Autorisasjonsordninger. Dei fleste av våre rådgjevarar har gjennomført autorisasjonsløp og nyttilsette er i gang med sine. I 2019 har banken knytt seg til den nyaste autorisasjonsordninga for rådgjevarar innan personforsikring. Det er i dag følgjande autorisasjonsordningar:

- Autorisert finansiell rådgjevar (sparing/plassering)
- Autorisert skadeforsikringsrådgjevar
- Autorisert kredittrådgjevar
- Autorisert personforsikringsrådgjevar.

Sjukefråveret i konsernet har normalt sett vore stabilt lågt og godt under gjennomsnittet i bransjen. For 2019 har det samla sjukefråveret på 5 %. Dette er eit høgare tal enn tidlegare rapportert sjukefråvær då tidlegare tal har vore knytt til legemeldt sjukefråvær.

Det blir arbeidd godt på det førebyggjande området og konsernet legg vekt på å ha gode ordningar for dei tilsette. Blant anna blir regelmessig aktivitet honorert. Konsernet vurderer dette som ei god og målretta ordning.

Konsernet har ikkje vore utsett for alvorlege ulykker eller ran i 2019.

Basert på det systematiske arbeidet som blir gjennomført på dette området satsar konsernet på å oppretthalde nivået for arbeidet med arbeidstakarrettar og arbeidsmiljø i tida framover. Den årlege organisasjonsundersøkinga er ein god temperaturmålar på status i organisasjonen i tillegg til tett oppfølging av den enkelte arbeidstakar frå sin leiar. Konsernet forventar ingen vesentleg endring i rammevilkåra for dette arbeidet i nær framtid.

Likestilling og ikkje-diskriminering

Banken skal arbeide målretta for å fremje likestilling og hindre diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsett funksjonsevne, etnisk opphav, hudfarge, språk, religion og livssyn. I samsvar med krav i likestillingslova og rekneskapslova skal det i årsmeldinga gjerast greie for situasjonen i konsernet når det gjeld likestilling.

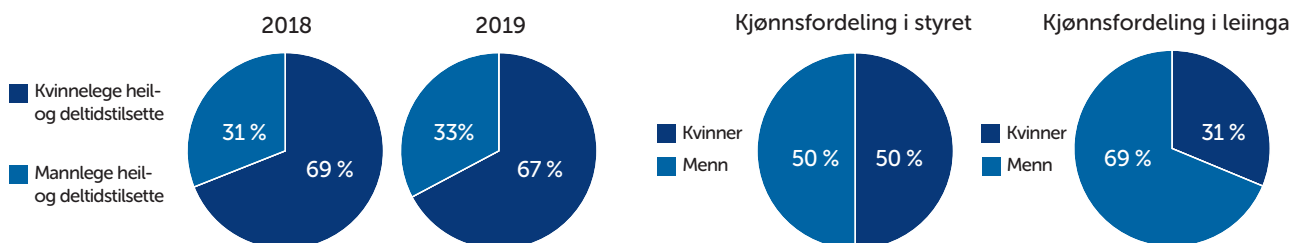
Konsernet har utarbeidd ei eigen rutine for varsling av kritikkverdige tilhøve. Til dette høyrer alle former for trakassering og anna uforsvarleg oppførsel, slik som mobbing og seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare. Det er inngått avtale om ei særskilt varslingsordning med selskapet EY, som sikrar mogelegheit for anonym varsling om slike tilhøve. Konsernet har etablert eit internt mottaksteam for slike varsel. Det er også etablert ein praksis med årlege varslingsøvingar.

Det er ikkje lønsforskjellar mellom kjønna i banken for medarbeidarar i same type stilling, men det vil vere lønsforskjell mellom stillingar ut frå stillingsinnhald og krav til kompetanse.

Arbeidstida er lik for begge kjøn, men kvinner ønskjer i større grad enn menn redusert arbeidstid. Konsernet har såleis ei overvekt av kvinner i deltidstillingar.

Konsernet oppmuntrar og legg forholde til rette for kompetanseheving og rekruttering av kvinnelege tilsette i ledige leiarstillingar. Dette blir gjort blant anna gjennom fleksible arbeidstidsordningar, permisjonsordningar og utdanningsavtale. Store moglegheiter for å ta del i og ansvar for prosjekt og fagleg utvikling må og sjåast som eit ledd i konsernet sitt likestillingsarbeid.

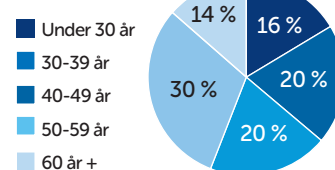
Konsernet arbeider kontinuerleg med å få ein god balanse i dei tilsette si alders- og kjønnsfordeling. Rekruttering av til dels unge, unge etablerte og vaksne med band til Hallingdal og Valdres er høgt prioritert.

Kjønnsfordeling i konsernstyret er god med 50 % av kvart kjønn. Kjønnsfordelinga i leinga er litt ulik frå selskap til selskap, men i sum er ca. 1/3 av totalt 16 leiarar kvinner.

Konsernet har ei relativt god aldersfordeling blant dei tilsette. Den største tilsettegruppa finne ein i intervallet 50-59 år som utgjør 30 % av alle tilsette. Dei over 60 år er også relativt mange og konsernet har difor auka rekrutteringa i forkant av at tilsette i denne gruppa når pensjonsalder dei komande åra. Konsernet er både stolt og glad for å kunne vise at 16 % av dei tilsette er under 30 år. Dette er i stor grad unge frå Hallingdal og Valdres som har kome attende etter gjennomført høgare utdanning. Det er viktig for konsernet å vere ein attraktiv arbeidsplass for denne gruppa.

Tilsette i 2019

I det vidare arbeidet med likestilling og ikkje-diskriminering er rekruttering den viktigaste oppgåva. Her vil det bli fokusert på rekruttere inn unge medarbeidarar med god utdanning og med ein relasjon til Hallingdal og Valdres. Spesielt fokus vil det vere på rekruttering i Valdres.

Ved utgangen av året hadde konsernet 177 heil- og deltidstilsette. Samla årsverk ved utgangen av året var på 159 (mot 151 i 2018).

Sosiale tilhøve

Samfunnsansvaret blir spegla i alle ledd av verksemda, me er opptatt av korleis vår verksemd påverkar menneske, miljø og samfunn. Me bidreg også til utvikling av lokalsamfunnet, blant anna gjennom støtte og sponing av ei rekkje lag og foreiningar. Konsernet har ein vedteken sponsorstrategi som ligg til grunn for dette arbeidet. Målet med sponsorarbeidet er at både konsernet og sponsorobjektet skal ha gjensidig nytte av avtala og forsterke konsernet sine verdiar – engasjert og dyktig. Gjennom sponsorarbeidet viser konsernet seg som ein viktig samfunnsaktør og bidragsytar i Hallingdal og Valdres.

Målgruppe for konsernet sitt sponsorarbeid er barn og unge vaksne som er engasjert i breiddeidrett og kulturarrangement som er samanfallande med banken sine verdiar. Det gjer at konsernet ikkje er sponsor for miljøskadelege formål, offentlege tiltak, lag og foreiningar utanfor konsernet sitt marknadsområde.

Konsernet brukte i 2019 vel 3,4 mill. kroner i sponsoraktivitetar. Dette er midlar som er ei god investering i lokalsamfunnet. Tek me med summen som våre eigarar (stiftelsane) gir i gåver, støtte og tilskot, var summen i 2019 på 16,2 mill. kroner.

I sum er desse pengane med på å skape mykje god og sunn aktivitet i våre lokalsamfunn. Det vil være ei prioritert oppgåva framover å investere minst like mykje i våre lokalsamfunn dei komande åra.

Arbeid mot kvitvasking/terrorfinansiering

Banken har som formål gjennom sitt arbeid med antikvitvasking å førebyggje og avdekke transaksjonar knytt til utbytte av straffbare handlingar eller terrorfinansiering.

Arbeidet med antikvitvasking er regulert gjennom styringsdokument for antikvitvasking og terrorfinansiering, rolleinstruks og retningslinjer.

Dette er eit område som har hatt stort fokus i 2019. Myndighetene har, gjennom Finanstilsynet, sett krav til at bankane si eksisterande kundeportefølje skal vere i samsvar med krav i kvitvaskingslova. I praksis har dette medført at alle bankar har prioritert å hente inn godkjent legitimasjon frå alle kundar i 2019. Store interne ressursar er nytta i arbeidet som vart gjennomført mot slutten av 2019 og litt inn i 2020.

Legitimasjonskravet har spesielt vore utfordrande for mange lag og organisasjonar som har mangla organisasjonsnummer noko som er ein føresetnad for godkjent legitimering for å ha eit kundeforhold.

For mange eldre personkundar og kundar busette i utlandet har det også vore utfordrande å framvise godkjent legitimasjon ved personleg fram møte på eit bankkontor.

Kvitvaskingslova stiller krav til registrering og lagring av legitimasjonsdokument. I tillegg må kvaliteten vere tilstrekkeleg. For mange kundeforhold etablert før 2009 har ikkje dette vore gjeldande praksis. Mange kundar med eit langvarig kundeforhold til banken har måtte stille opp på eit bankkontor med legitimasjon.

I dei tilfelle der kundane ikkje har vore i stand til framvise godkjent legitimasjon, er alle konti tilhøyrande kundeforholdet sperra.

Det er eit viktig arbeid som har hatt fokus i 2019 og dette arbeidet er i høgste grad med på at banken kjenner, og veit, kven alle kundar er, og på denne måten gjere det vanskelegare å nytte banken til kvitvasking og terrorfinansiering.

I eit konsern der alle verksemdar driv etter konsesjon frå Finanstilsynet er det naturleg at arbeid mot korrupsjon blir flagga høgt. Dette blir i hovudsak gjort i form av etiske retningslinjer for selskapa. I tillegg møter ein lovkrav som representerer tiltak mot korrupsjon. T.d. må styremedlemene, dagleg leiar og fagansvarleg i selskap som skal drive eigedomsmekling, leggje fram politiattest for å kunne ha stillinga/vervet. Innanfor rekneskapsverksemda må alle som vil oppnå autorisasjon leggje fram politiattest, og i banken må alle tilsette kunne framvise politiattest før ein går inn i ei stilling. Med andre ord er det gode sikkerheitsventilar her. Arbeidet mot korrupsjon, kvitvasking og terrorfinansiering blir følgd opp gjennom interne retningslinjer og etterleving av lover og forskrifter innanfor desse områda. Det er høgt fokus på opplæring i og etterleving av interne antikvitvaskingsrutinar og -regelverk. Årleg opplæring og oppdatering for alle tilsette og styret på antikvitvaskingsområdet er nedfelt i konsernet sine retningslinjer. Det har dei siste åra blitt sett i verk eit omfattande arbeid innan SpareBank 1 på området der fokuset har vore samhandling, sentralisering av kompetanse og felles ressursutnytting.

Banken følgjer same felles retningslinjer som andre bankar i SpareBank 1-Alliansen når det gjeld svindelførebyggjande tiltak. Det blir arbeidd kontinuerleg for at tenester på nett og mobil skal vere sikre, og at kundane brukar desse på ein sikker måte. Retningslinjene inneheld blant anna rådgjeving for sikker bruk av nettbank og sikker netthandel, generelle nettvett- og kortvetregler, og anbefalte tiltak frå kunden si side for å sikre seg mot ID-tjuveri.

Med det store fokuset som har vore på legitimasjonskontroll i 2019, har banken kome langt i det førebyggjande antikvitvaskingsarbeidet. Arbeidet vil ha høgt fokus framover med spesiell vekt på legitimasjonskontroll av alle nye kundar.

ÅRSRAPPORT

6. Årsmelding 2019

SpareBank 1 Hallingdal Valdres var i 2019 den 32. største av totalt 124 bankar i Noreg. Banken har kontor på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal i Hallingdal og Beitostølen, Heggenes og Fagernes i Valdres.

Banken utferda i 2012 eigenkapitalbevis der Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre er eigarar av desse etter fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank same året.

Banken fører rekneskapen etter norske rekneskapsreglar, NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles). Dette er reglar som er nedfelt i rekneskapslova frå 1998 og God regnskapsskikk i Norge.

Verksemdsområde og marknad

I konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres inngår morbanken og dotterselskapa innanfor eigedomsmekling, rekneskapsføring, bygningsdrift og investeringar. I tillegg er banken deltakar i ei felleskontrollert verksemd - Samarbeidende Sparebanker AS. I 2019 var den felleskontrollerte verksemda Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS avvikla. Meir detaljar om dotterselskap og felleskontrollerte verksemder i note 2.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin primære geografiske marknad er avgrensa til dalføra Hallingdal og Valdres, men innslaget av bankkundar busett i Oslo/Akershus er også betydeleg. Konsernet er totalleverandør av produkt og tenester innanfor følgjande forretningsområde:

- Betalingsformidling
- Finansiering
- Forsikring
- Sparing og plassering
- Eigedomsmekling
- Rekneskapsføring

Konsernet har som målsetting å vere ein betydeleg aktør innanfor alle forretningsområda i marknadsområdet og har lokalt ein leiande posisjon innan dei fleste områda.

Utvikling i norsk økonomi 2019

Hovudbiletet er at det framleis går relativt godt i norsk økonomi, og oppgangskonjunkturen dei siste 3 åra held fram. Fastlands-BNP har vokse raskare enn trend gjennom heile 2019, og ser ut til å lande på ein årleg vekst på 2,6 prosent. Auken i sysselsettinga tok seg opp gjennom både 2018 og inn i 2019, sjølv om utviklinga har avteke noko mot slutten av 2019. I Fastlands-Norge auka sysselsettinga med 32.500 personar frå fjerde kvartal 2018 til tredje kvartal 2019, tilsvarande ein vekst på 1,7 prosent. Arbeidsløysa (AKU) ser ut til å

ha flata ut på 3,6 prosent, mens NAV-registrerte tall for heilt ledige er 2,2 prosent av arbeidsstyrken.

Olje- og gassinvesteringane auka med 14 prosent i 2019, og er ein sterk drivar til veksten i norsk økonomi. Trass i fallande verdshandel har norsk eksport helde seg godt oppe gjennom 2019. Eksporten av fisk har auka mykje, og er ved utgangen av 2019 på eit rekordhøgt nivå. Dei vidare vekstutsiktene i norsk økonomi tyder på noko mindre auke. Indikatorar peikar mot lågare vekst i investeringar, produksjon og eksport framover.

Hushalda sitt forbruk har hatt relativt svak vekst i 2019, og er med ein vekst på 1,6 prosent klart svakare enn aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien elles. I følgje Finans Norge sitt forventningsbarometer er hushalda sine framtidsutsikter noko lågare, mest på grunn av mindre tru på landets økonomi. Hushalda si sparelyst er aukande, og forventningane til eigen økonomi er noko styrka. Dette kan henge saman med Norges Banks sitt varsel om ei flat utvikling i styringsrenta framover etter siste heving til 1,5 % i september.

Etter mange år med sterk vekst i bustadprisane har me sidan 2017 sett ein moderat og stabil vekst i bustadmarknaden. Ved slutten av året var tolv månadersveksten i snitt 2,5 prosent, svakt over konsumprisveksten. Aktiviteten i bustadmarknaden er framleis svært høg. Samla sett indikerer dette eit relativt stabilt og balansert bustadmarknad framover.

Norske myndigheiter har følgd opp utviklinga dei siste par åra med ein noko mindre ekspansiv finanspolitikk. Etter fleire år med sterk vekst i bruken av oljepengar over statsbudsjettet, er det rett å møte utfordringane i norsk økonomi og dei statsfinansielle utfordringane som ligg framom oss, med ein strammare pengepolitikk. For 2019 er det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskotet anslått til 7,8 prosent. Budsjettet for 2020 er venta å ha ein svakt innstrammende effekt.

Forsikringsfusjon

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring AS vart gjennomført med rekneskapsmessig verk-
nad frå 1. januar 2019 med SpareBank 1 Skadeforsikring som
overtakande selskap. SpareBank 1 Gruppen AS har en eigardel
på 65 % og DNB ASA 35 % i Fremtind Forsikring AS. Me viser
til kvartalsrapportar for 2019 for dei rekneskapsmessige og
likviditetsmessige konsekvensane av denne transaksjonen.

Fremtind Forsikring AS fekk løyve den 2.9.2019 av Finans-
tilsynet til å drive livsforsikringsverksemd gjennom det
heileigde dotterselskapet Fremtind Livsforsikring AS.
Personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring og DNB
Livsforsikring, i tillegg til dei bedriftsbetalte personrisikofor-
sikringane frå SpareBank 1 Forsikring, blir overført til Fremtind
Livsforsikring AS 1. januar 2020.

Det er lagt til grunn ein samla verdi av personrisikoområdet på
ca. 6,25 mrd. kroner. Fisjonen vil medføre ein auke i eigenka-
pitalen for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten
(SpareBank 1-bankene og LO) sin del av denne auken er om
lag 1,7 mrd. kroner. SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin del av
denne auken (1,51 prosent) utgjer om lag 25 mill. kroner og
vil bli inntektsført i første kvartal 2020.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil få ein skattefri
gevinst på 937 mill. kroner som følgje av denne fisjonen.
SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag aukar tilsva-
rande denne gevinsten. SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin
del av eit eventuelt utbytte på 937 mill. kroner (1,51 prosent),
utgjer om lag 14,2 mill. kroner.

DNB har opsjon på å kjøpe seg opp frå 35 % til 40 % i Fremtind
Forsikring AS innan 31. mars 2020. Dersom DNB nyttar
opsjonen, vil SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få
ein gevinst på ca. 890 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen
AS sitt utbyttegrunnlag aukar tilsvarende denne gevinsten.
Bruk av opsjonen vil også medføre ein auka eigenkapital for
SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank
1- bankane og LO) sin del av den auken vil vere ca. 590 mill.
kroner.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin del av denne auken (1,47
prosent) utgjer om lag 9 mill. kroner og vil bli inntektsført i
løpet av 2020.

Eit eventuelt ekstraordinært eller ordinært utbytte frå
SpareBank 1 Gruppen AS vil vera bestemt av kapitalsituasjo-
nen og avgjerder i dei styrande organa i selskapet, samt av
regelverket for ekstraordinært utbytte frå finansforetak på
det aktuelle tidspunktet.

Utvikling i marknadsområdet Hallingdal og Valdres

Konsernet lever i og med lokalmarknaden. Lokale endringar
vil påverke konsernet sitt aktivitetsnivå. Hovudinstrykket er
at aktivitetsnivået er høgt i begge dalføre der turistrelatert
næring har nok å gjere. Hyttebygginga held fram i minst like
høgt tempo som tidlegare. Hotell- og leilegheitsprosjekt er
stadig under planlegging og bygging. Dette smittar over på
andre næringar og gir ei god sysselsetting. Arbeidsløysa i
dei 12 kommunane i Hallingdal og Valdres held seg på eit
lågt nivå. Kommunetal frå november-19 viser at den ligg på
0,7-2,0 %.

Utvikling i folketalet er ein viktig indikator for utviklinga i vår
region. Som distriktskommunar vil utflytting vere ein trussel
mot folketaletsutviklinga. I fleire år har folketalet helde seg
oppe bl.a. gjennom busetting av asylsøklarar. Denne utvik-
linga snudde i Hallingdal i 2017. I Valdres har folketalet vore
fallande dei siste åra og sidan 2015 er reduksjonen på 1,0 %.
Hallingdal hadde vekst fram til 2017 då utviklinga snudde.
Siste 4 år er nedgangen på 0,8 %. Samla for Hallingdal og
Valdres er folketalet redusert med 343 personar eller -0,9
% sidan 2015.

Varehandelen er ei viktig næring for regionen. Samla sett er
den aukande, men utviklinga varierer mykje mellom kom-
munane. Nord-Aurdal ligg på eit høgt nivå i omsetning per
innbyggjar per år med ca. 71.000 kroner per innbyggjar. Gol
er rett bak med 69.000 per innbyggjar. I 2019 har Hemsedal
hatt prosentvis sterkast vekst og har no ei omsetning i detalj-
handelen på over kr 66.000 per innbyggjar. Gjennomsnittet
for kommunane i Hallingdal og Valdres ligg på kr 44.800,
men fordeler seg frå kr 17.300 til 71.000. Dei siste 4 åra er
det Øystre Slidre kommune som kan vise til den største pro-
sentvise auken med ein vekst på ca. 29 % vekst i omsetning
per innbyggjar.

Det er vanskeleg å finne gode tal som viser utviklinga i eit
samla reiseliv for regionen. Aktiviteten er samansett og kan
best illustrerast gjennom tal på utvalde område. Ser ein på
overnattingsstatistikk for hotell og liknande viser den fylkes-
vise utviklinga i Oppland ein vekst siste fire på 14,2 %, medan
Buskerud har ein nedgang i same tidsrom på 3,7 %. Desse tala
gir nok ikkje noko godt bilete av utviklinga innanfor reiselivet
då mykje av gjestedøgna i vårt marknadsområde skjer i private
hytter og leilegheiter.

Bankverksemda i 2019

I dette avsnittet er litt av det som skjer innafor fagområda i
banken omtala. I løpet av eit driftsår er det normalt at det er
endringar i organisering, tilsette, produkt og system.

Forsikringsområdet

Innan forsikringsområdet har banken hatt ein god vekst
både på privatmarknaden og bedriftsmarknaden i 2019. For
privatmarknaden er total forsikringsportefølje ved utgangen
av året på 90 mill. fordelt med 62 mill. på skadeforsikring og
28 mill. på personforsikring.

For bedriftsmarknaden er skadeforsikringsporteføljen på
23,9 mill. og pensjonsporteføljen på 27 mill. Porteføljen på
landbruk har også hatt ein fin vekst og passerte 15 mill. ved
årsskiftet.

Bruk av sjølvbetente løysingar er aukande. Kundane kan blant
anna rekne pris, kjøpe forsikring, melde skade og gjere end-
ringar i mobil- og nettløysingane. I tillegg får kundane god
oversikt over alle sine forsikringar, noko dei fleste er svært
fornøgd med. Kundane er også fornøgd med å kunne samle
bank og forsikring på ein stad.

Kunde og kompetansesenteret vårt har eigne forsikringsspesi-
alistar som jobbar mot privatkunder. I tillegg får kundane hjelp
av autoriserte rådgjevarar ved våre kontor både i Hallingdal
og Valdres. Me har også spesialistar på pensjon, landbruk
og næringsforsikring som jobbar mot bedriftsmarknaden.

Betalingsformidling og digitale tenester

Betalingsområdet er i rask utvikling og satsinga i SpareBank 1 på digitale tenester aukar.

SpareBank 1 meiner at det er på betalingsområdet me er nærast kundane og det blir difor satsa på stadig nye tenester i digitalbanken (mobilbank og nettbank). Kundane brukar mobilbanken langt meir enn nettbanken. Mot slutten av året viste tala meir enn 4 gonger fleire innloggingar i mobilbank enn nettbank. Det er difor høgt prioritert å få alle digitale tenester tilgjengeleg også i mobilbanken.

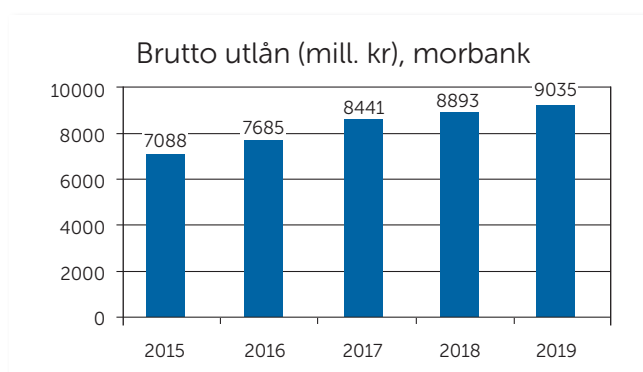
Den største endringa i 2019 har vore moglegheit til å hente inn tilgjengelege kontoar frå andre bankar inn i vår nettbank/mobilbank, samt betale frå desse kontoane. Dette er ei teneste mange kundar nyttar seg av. SpareBank 1 legg mykje ressursar i utvikling for å kunne tilby kundane den beste digitalbanken. Banken har mål om at kundane skal oppleve at dei får full oversikt over eigen økonomi gjennom vår digitalbank.

Kundane kan gjennom digitalbanken gje tilbakemeldingar på produkta og tenestene me leverer, og på den måten er dei ein viktig bidragsytar i utviklinga av våre digitale tenester. I 2019 vart også klokkebetaling lansert som ei ny teneste. Marknaden for kontaktlaus betaling er utbreidd i mange andre land og stadig fleire butikkar tilbyr kontaktlaus betaling. Den nye løysinga gjer at du registrerer kortinformasjon inn i klokka og betalar med klokka i butikken. Førebels er tenesta avgrensa til enkelte modellar.

Nettbank og Mobilbank for bedrifter har også kome med mange nye tenester dette året i nært samarbeid med kundane og deira behov.

Finansieringsområdet

2019 har vore eit år med lågare utlansvekst enn det me har sett dei siste åra. Dette har vore biletet både for privatkundane og bedriftskundane. Utlansveksten i Noreg har vore svært høg over tid, og myndighetene har nytta ulike verkty for å redusere kredittveksten. Først og fremst gjennom forskrifter, men i 2019 kom gjeldregisteret på plass. Dette er eit viktig verkty for betre å kunne vurdere lånekundane sin samla økonomi.

Banken har lenge hatt eit grønt fokus, og har hatt Miljølån og Sollån i produktporteføljen i nokre år. Våren 2019 lanserte banken Grønt bustadlån og Grønt næringslån. Desse låne-

produkta skal i større grad motivere både privatkundar og bedriftskundar til å ta grønne og energisparande val.

I gjennomføringa av den grønne strategien er bærekraft og klimarisiko teke inn som element i banken sin policy for styring av kredittisiko. Det er viktig å ta vurdering av klimarisiko inn i banken sine kredittvurderingar.

Dei siste åra har banken hatt svært lite misleghald og tap på utlåna, men er budd på at dette kan auke framover ettersom me ser teikn på at nokre fleire får problem med å handtere lånegjelda si.

Plasseringsområdet

Aksjesparekonto der ein samlar aksjar, aksjefond og eigenkapitalbevis vart innført i 2017. I løpet av 2018 og 2019 har det vore mogleg for kundar å flytte inn til Aksjesparekonto utan at det genererer skatt. Mange har nytta denne moglegheita og flytta verdipapir frå andre leverandørar til oss. Om lag 70 % av alle aksjefond våre kundar eig er no knytt til ein aksjesparekonto.

Velfungerande digitale tenester er viktig også på plasseringsområdet. Tal viser at i løpet av 2019 er ca. 97 % av alle spareavtalar kjøpt sjølvbetent gjennom nettbank eller mobilbank. Talet på nye spareavtalar er på eit relativt bra nivå. Dette er avtaler som over tid er viktig for kundane. Nivået på eingongsteikningar i fond har også vore godt over forventna.

Etter lang tid med uendra styringsrente sette Norges Bank opp renta med 0,25 prosentpoeng i mars, juni og september. Dette førte til tre rentjusteringar på våre utlans- og innskotskonti gjennom året.

Felles fakturasentral for SamSpar

Fakturasentralen har vore gjennom sitt tredje heile driftsår og har i løpet av året handsama i underkant av 44.000 faktura for 10 SpareBank 1-bankar og for SparBank 1 SamSpar AS. Eit mål for fakturasentralen har vore å auke andelen av EHF-faktura til bankane. I løpet av året har denne kome opp på 80 % og gir ei god effektivisering av bankane si fakturahandsaming.

Resultatutvikling

Resultatet for 2019 i morbank

Resultatrekneskapan for morbanken i 2019 viser eit svært godt resultat som er sterkt påverka av eingongseffektar. Utan desse postane som er omtala nedanfor ville resultatet vore om lag på nivå med dei to føregåande åra.

Årsoverskotet etter skatt vart 209,5 mill. kroner som er 77,9 mill. høgare enn 2018. Dette gir ei eigenkapitalavkastning etter skatt på 14,5 % mot 10,2 % i 2018.

I 2019 er det to transaksjonar som slår markant ut på årsresultatet:

- Den tidlegare omtala forsikringsfusjonen mellom SpareBank 1 og DNB med DNB sin auke i eigardel frå 20 til 35 %. SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin del av salet har banken fått som ekstraordinært utbytte i 2019 og utgjør 25,7 mill. kroner. DNB har i tillegg ein opsjon på å kjøpe seg vidare opp til 40 prosent eigardel i Fremtind Forsikring AS, som må nyttast innan 31. mars 2020.

- SpareBank 1-bankane vart i byrjinga av 2019 samde om ei avtale som endrar eigarstrukturen i BN Bank ASA. Endringa medførte at SpareBank 1 Hallingdal Valdres selde aksjeposten i BN Bank ASA som banken hadde hatt sidan hausten 2008. Dette salet gav banken eit ekstraordinært utbytte på 52,1 mill. Inntekta er inntektsført som gevinst ved sal av aksjar i rekneskapen.

Til saman utgjer desse to transaksjonane ei ekstraordinær inntekt på 77,9 mill. i 2019.

Banken sine netto renteinntekter vart 197,2 mill. kroner som er ein auke på 11,2 mill. kroner frå 2018. Målt i høve til gjennomsnittleg forvaltningskapital (GFK) minkar rentenettoen frå 1,81 i 2018 til 1,80 % i 2019. Inntekter frå overført låneportefølje til kredittforetak blir klassifisert som provisjonsinntekter og ikkje som renteinntekt. Innteninga frå denne porteføljen svarar til ei inntekt på 0,18 % av GFK. Slik sett blir samla inntekter knytt til utlån og innskot samt renteplasseringar 1,98 % av GFK mot 2,01 % i 2018.

Ordinært utbytte frå Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) i 2019 er også på 25,7 mill. kroner. Dermed utgjer ordinært og ekstraordinært utbytte frå SamSpar mesteparten av inntektsført utbytte på 62,8 mill. kroner i 2019.

I morbanken sin rekneskap utgjer dotterselskapa ei netto inntekt på 0,9 mill. kroner i 2019. Banken sine dotterselskap blir innarbeidd i rekneskapen etter eigenkapitalmetoden. Etter denne metoden blir banken sin del av eigenkapitalen berekna og resultatet inntektsført i samsvar med denne andelen. Alle banken sine dotterselskap er 100 % eigd av banken. Tre dotterselskap har negative resultat i året og reduserer det positive resultatet frå EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS. Meir omtale av dotterselskapa lenger bak i årsrapporten.

Netto provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester var i 2019 på 75,5 mill. kroner som er ein auke på 1,2 mill. kroner. Provisjonsinntektene held dermed fram med ei utflating i veksten som me såg i fjor. Betalingsformidling er eit område der det er venta hardare konkurranse framover. Provisjonane frå SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) og SpareBank 1 Næringskreditt AS (næringskreditt) er om lag på same nivå som i 2018.

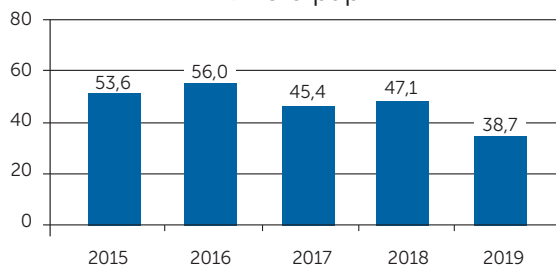
På grunn av salet av aksjane i BN Bank som omtala ovanfor vart netto resultat frå finansielle egedelar på heile 54 mill. i 2019, men mesteparten kjem frå aksjesalet. Rekneskapen viser dei realiserte gevinstane. Året 2019 vart eit godt år for verdipapir i motsetnad til slutten av 2018. Spesielt for banken sine aksjefond har det vore ei god verdistingning i året som gjer at urealisert gevinst på denne posten ved utgangen av året er på 26,2 mill. kroner. Dette går ikkje fram av rekneskapen då kostprisen blir lagt til grunn i verdsetjinga. Avkastning på banken si verdipapirportefølje (obligasjonar og verdipapirfond) som ligg hjå ekstern forvaltar, vart i 2019 på 4,82 % etter forvaltningshonorar.

Samla driftskostnader er auka frå 147,2 mill. kroner i 2018 til 152,3 mill. kroner i 2019. Auken kjem i hovudsak i administrasjonskostnader. Dette er i sum mange ulike typar kostnader

som går direkte inn i tenesteproduksjonen, men kostnadane til sentral drift i alliansen aukar framleis meir enn interne kostnader. Samarbeidende Sparebanker AS har bygd opp ein administrasjon i Oslo som utfører oppgåver for alle deltakarbankane. Ein ser at felleskostnader og spesielt kostnader til IT drift og utvikling som aukar vesentleg. Dette er likevel viktige prioriteringar for å kunne vere i front med framtidsretta kundeløysingar på dei digitale flatene.

Andre driftskostnader er ned 2,2 mill. kroner i 2019. Denne posten er påverka av endringane som vart gjort i 2018 med sal av bankbygg frå dotterselskap til morbank. Dette gjer at posten husleigekostnader er sterkt redusert medan avskrivningar og driftskostnader har auke noko. I sum er kostnadene likevel noko redusert etter endringa. Det er ikkje gjort større bygningsmessige endringar i 2019. Ny post i 2019 er kostnader til internrevisjon, men denne utgjer ikkje nokon stor netto auke då det tidlegare er utført ein del internrevisjonsprosjekt som no er ein del av den ordinære internrevisjonen.

Kostnadsprosent morbank inkl. verdipapir

Figuren viser kostnadsprosenten dei siste 5 åra.

Strategisk plan for 2018-2020 har ei målsetting om ein kostnadsprosent under 45. Med dei ekstraordinære inntektene i året blir rapportert tal for 2019 langt under dette målet. Korrigert for ekstraordinære inntekter er kostnadsprosenten 48,2 % i 2019.

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjer frå Finanstilsynet. Banken sin administrasjon går kvart kvartal gjennom privat- og bedriftsmarknaden med konkret vurdering av tapsutsette engasjement. Tapsføring og eventuell nedskrivning blir vurdert og vedteke av styret i samband med kvartalsrekneskapen fire gonger i året. Meir informasjon om desse vurderingane er omtala i nota om generelle rekneskapsprinsipp.

Banken har i 2019 eit netto inntektsføring på posten tap på utlån og garantiar på 4,3 mill. kroner. Årsaka til denne inntektsføringa er ein reduksjon i dei gruppevisse nedskrivningane på 8,6 mill. kroner. Desse har liggje på eit litt for høgt nivå sidan 2015 då Finanstilsynet oppmoda bankane om å vurdere behovet for nedskrivningar særskild i lys av oljeprisfall og

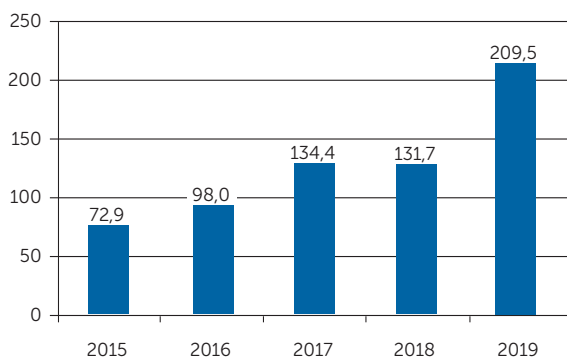
reduserte investeringar i oljerelaterte sektorar. Nedskrivningane er i for liten grad blitt reversert i takt med betringa i norsk økonomi og det låge tapsnivået me har sett dei siste åra.

Konstaterte tap på lån og garantiar utgjør 5,3 mill. kroner, medan individuelle nedskrivningar på lån og garantiar er redusert med 0,1 mill. Det er også inntektsført 1,0 mill. i inngått på tidlegare nedskrivne lån og garantiar. Meir om banken sin tapskostnad i note 3.

Banken sin skattekostnad for 2019 er rekna til 37,0 mill. kroner. Morbanken har i rekneskapsåret 2019 gitt konsernbidrag som utnyttar framførbart underskot i dotterselskap. Meir omtale av dette på side 22.

Årsresultatet i morbanken på 209,5 mill. kroner etter skatt er godt over styret sine forventningar til året.

Resultat etter skatt (mill. kr), morbank

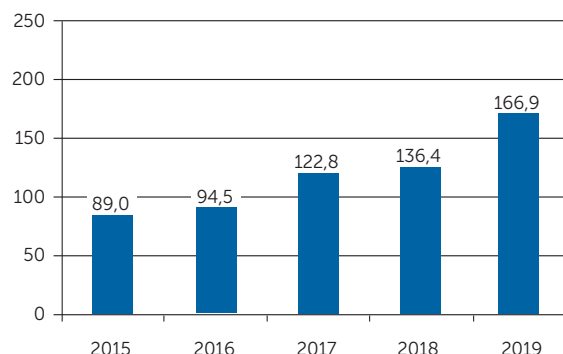
Resultatet for 2019 i konsernet

Det er morbanken som utgjør dei største resultatpostane i konsernrekneskapan. Dotterselskapa blir konsolidert inn i konsernrekneskapan med både inntekter og kostnader. Transaksjonar mellom selskapa blir eliminert. I tillegg blir banken sin resultatandel frå den felleskontrollerte verksemda Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) inntektsført i konsernresultatet. Utbetalt utbytte frå dette selskapet i året blir eliminert for ikkje å få dobbel verknad.

Resultatet frå SpareBank 1 Gruppen blir innarbeidd etter eigenkapitalmetoden i konsernrekneskapan gjennom Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar). Banken sin andel av dette utgjør 55,1 mill. kroner, medan tidlegare omtala motteke utbytte på 51,4 mill. kroner blir eliminert slik at netto verknad i konsernrekneskapan er +3,7 mill. kroner i høve til morbankresultatet.

Konsernet sine samla inntekter aukar med 37 mill. kroner frå 396 mill. i 2018 til 433 mill. i 2019. Inntektsutviklinga i dotterselskap er nærare omtala på side 25. Driftskostnadane er i same tidsrom auka med 7,6 mill. kroner frå 226,3 mill. til 233,9 mill.

Resultat etter skatt (mill. kr), konsern

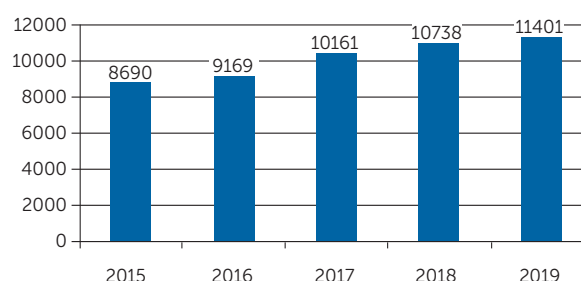
Driftsresultatet før skatt i konsernet vart rekordhøge 203,9 mill. kroner, mot 164,2 mill. kroner i 2018.

Resultat etter skatt enda på 166,9 mill. kroner mot 136,4 mill. i 2018. Dette gir ein eigenkapitalrentabilitet etter skatt på 11,2 %.

Balanseutvikling

Konsernet hadde ved utgangen av 2019 ein forvaltningskapital på 11,4 mrd. kroner, som er ein auke på 0,7 mrd. kroner eller 6,2 % frå utgangen av 2018. Balanseutviklinga er prega av god vekst i innskot, og avtakande vekst i utlån.

Forvaltningskapital (mill. kr), konsern

Brutto utlån auka 168 mill. kroner til 9.014 mill. kroner som er ein auke på 1,9 % i 2019.

Ved årsskiftet hadde banken overført bustadlån til boligkreditt for 2.468 mill. kroner og næringskreditt med 36 mill. Tek ein omsyn til desse overføringane er reell utlansvekst i konsernrekneskapan også 1,9 %.

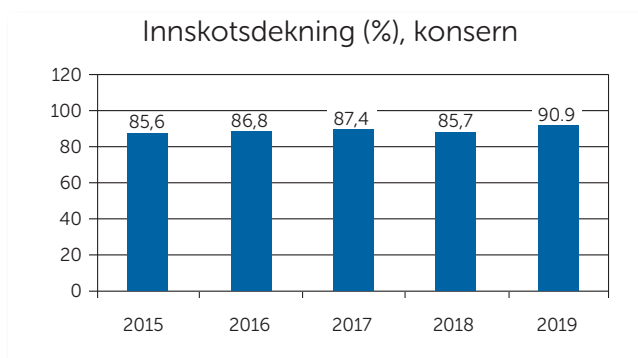
Brutto utlansengasjement som har vore misleghalde i meir enn 90 dagar utgjør 79,5 mill. kroner, mot 37,6 mill. i 2018. Misleghaldet utgjør med det 0,9 % av brutto utlån. Dei samla tapsnedskrivningane er redusert frå 50,8 mill. i 2018 til 41,5 mill. kroner ved utgangen av 2019.

Styret vurderer nedskrivningane til å vere tilstrekkelege i høve til identifiserte tapshendingar som har funne stad fram til årets slutt.

Avsetningsgrad seier noko om i kor stor grad banken har gjort nedskrivningar for tap på lån som allereie er misleghalde eller som er tapsutsett. Ved utgangen av rapporteringsåret var avsetningsgraden for misleghalde engasjement 13,3 % mot 29,8 % i fjor.

Utlån og garantiar fordelt på sektorar og risiko er nærare omtala i note 3a.

Ved årsskiftet hadde konsernet eit innskotsvolum frå kundar på 8.197 mill. kroner. Innskotsveksten siste år var på 614 mill. kroner eller 8,1 %. Dette gir konsernet ei innskotsdekning ved utgangen av 2019 på 90,9 %. Overført volum til kredittføretak er auka med 49 mill. i året, og er med på å avlaste konsernet sitt finansieringsbehov.

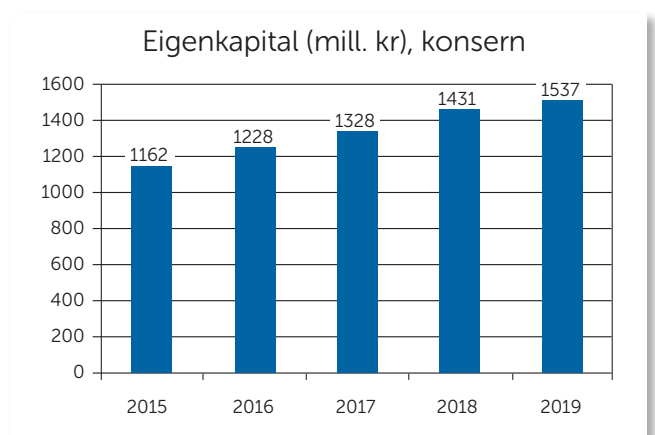
Tre dotterselskap har i 2019 hatt eit skattemessig underskot og morbanken foreslår difor å gje eit konsernbidrag til desse selskapa. I tillegg er det foreslått konsernbidrag til eit selskap (Tisleidalen Hyttegrend AS) som er 100 % eigd av banken, men ikkje teke inn som dotterselskap. Selskapet driv utvikling av eit hytteområde med 20 tomter. Konsernbidrag utjamnar skattebelastninga i konsernet ved at gjevar kan krevje skattemessig frådrag for bidraget, medan mottakar aukar sine skattepliktige inntekter. For morbanken vil netto konsernbidrag auke bokført verdi av aksjane i morbanken sin balanse. Slik sett blir konsernbidrag likestilt med vanleg kapitaltilførsel.

Konsernbidrag	Brutto	Skatt	Netto
SpareBank 1			
Hallingdal Invest AS	721.791	180.448	541.343
SpareBank 1			
Hallingdal Eigedom AS	197.942	49.486	148.457
SpareBank 1			
ValHall Eigedomsutvikling AS	2.000.000	500.000	1.500.000
Tisleidalen Hyttegrend AS	108.000	27.000	81.000
Sum	3.027.733	756.934	2.270.800

Det er i tillegg til konsernbidrag for å dekke opp skattemessig underskot gitt eit konsernbidrag til SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS for å styrke kapitalen i selskapet.

Innskote eigenkapital	Brutto
SpareBank 1	
Hallingdal Invest AS	2.778.209
Sum	2.778.209

Etter forslag til utbytte utgjer konsernet sin eigenkapital ved utgangen av året 1.537 mill. kroner. Konsernet sin eigenkapitalandel er på 13,5 %.

Disponering av årsoverskot

Utbytte på eigenkapitalbevis kan delast ut av banken sitt årsoverskot og må vere i samsvar med forsiktig og god forretningskikk. Sparebankar kan difor ikkje garantere eit fast framtidig utbytte på eigenkapitalbevisa. Storleiken på utbyttet vil avhenge av sparebanken sitt driftsresultat, utbyttepolitikk og kapitalsituasjon.

Styret foreslår at overskotet til disposisjon for SpareBank 1 Hallingdal Valdres på kr 209.534.155,- blir disponert slik:

Disponeringar

Utbytte på eigenkapitalbevis (kr 6,45 per bevis)	52.000.000
Overført frå gåvefond	-2.500.000
Overført til gåver	2.500.000
Overført til utjamningsfond	137.200.273
Overført til grunnfondskapital	20.333.882

Sum **209.534.155**

Eigarstyring og selskapsleiing (Corporate governance)

Eigarstyring og selskapsleiing i SpareBank 1 Hallingdal Valdres omfattar dei mål og overordna prinsipp som konsernet skal styrast og kontrollerast etter for å sikre kapitaleigarane, inn-skytarane, tilsette og andre grupper sine interesser. Dette er nedfelt i eit eige dokument om eigarstyring og selskapsleiing. Konsernet si verksemdsstyring skal sikre ei forsvarleg formuesforvaltning, og gje auka tryggleik for at kommuniserte mål og strategiar blir nådd og realisert.

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres har som eit resultat av dette vedteke at selskapet skal følgje "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)" frå 30.10.2014 med etterfølgjande revideringar fram til 17.10.2018, med dei tilpassingar som følgjer av at selskapet er ein sparebank utan børsnotert eigenkapital som blir omsett regelmessig.

Risikostyring

Kjerneverksemda til banknæringa er å oppnå verdiskaping gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider med å vidareutvikle risikostyringssystem og prosessar i tråd med leiande praksis.

Risiko- og kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres støttar opp under konsernet si strategiske utvikling og måloppnåing, og sikrar samstundes finansiell stabilitet og forsvarleg formuesforvaltning.

Styret handsamar kvartalsvis ein overordna risikoreport. Banken har i 2019 vidareutvikla rammeverket for risikostyring og risikoreportering gjennom ei revidering av policydokument innanfor alle risikoområde. Sentral i risikostyringa er ansvarleg for compliance og ansvarleg for risikostyring. Begge rollene er i samsvar med lova underlagt styret. Avdeling risikostyring og compliance utfører ei rekkje uavhengige kontrollhandlingar.

Intern kontroll er eit prioritert område som er integrert i den daglege drifta. Leiarane har eit kvalitetsansvar og står for oppfølging av medarbeidarane. Det overordna ansvaret for kontrollhandlingane ligg hjå avdeling risikostyring og compliance. Rapportering skjer kvartalsvis til styret. EY er etablert som internrevisor for regnskapsåret 2019. Dette arbeidet er ein viktig del av banken sitt kvalitetssikringsarbeid.

Dei mest vesentlege risikoane er omtala nedanfor.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som faren for tap som følgje av at kundar eller motpartar ikkje har evne eller vilje til å oppfylle sine plikter overfor banken. Kredittrisiko er knytt til mogelege tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utstederar. Kredittrisikoen er banken sitt mest vesentlege risikoområde. Banken har standardiserte rutinar for kredittgjeving, ein etablert fullmaktsstruktur og risikoklassifiserer alle lån.

Kredittkvaliteten i konsernet må karakteriserast som god. Utviklinga i misleghald har dei siste åra vore positiv og er på eit akseptabelt nivå. Brutto misleghald er ved utgangen av året på 0,9 %. Banken legg vekt på kvalitet i kredittsakene, spesielt innanfor bedriftsmarknaden. Kredittrisiko blir tillagt stor vekt i prising av utlån og kredittar.

Kredittporteføljen i personmarknaden har hatt ei positiv utvikling. Dette avspeglar seg i nivået på forventta tap i utlånporteføljen som blir utrapportert kvar månad. Banken har ein stor utlånportefølje til private busett i Oslo/Akershus-området, og på denne delen av utlånporteføljen vil eit prisfall på bustader (og dermed mindre verdi på pantesikringa) kunne auke kredittrisikoen banken er eksponert for. Prisane på bustader og fritidsbustader i banken sitt primære marknadsområde svingar i mindre grad enn i byar og det sentrale austlandet.

Det er venta ein lokal kredittvekst i tida framover som er om lag på nivå med den generelle kredittveksten i Noreg. Dette gjeld både for bedriftsmarknaden og personmarknaden.

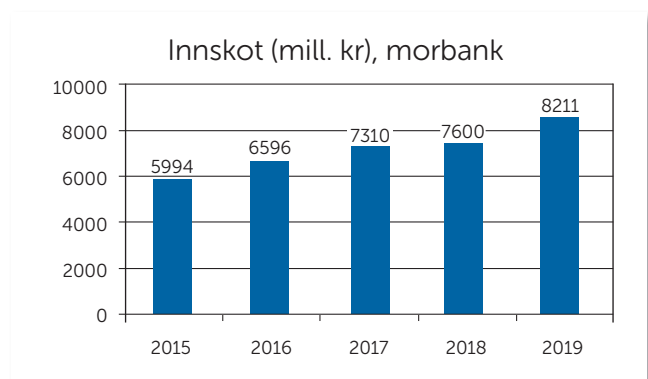
Styret vurderer samla kredittrisiko som tilfredsstillande.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikkje er i stand til å refinansiere si gjeld eller ikkje har evne til å finansiere ein

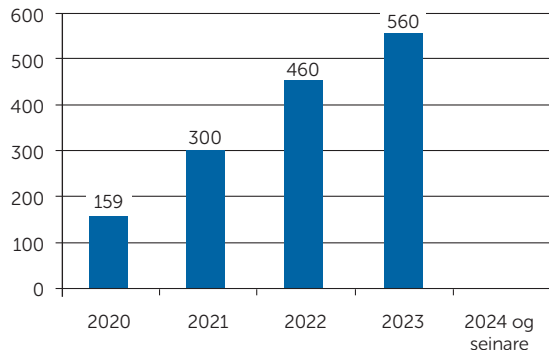
auke i egedelar utan vesentlege ekstrakostnader. Styringa av banken sin finansieringsstruktur tek utgangspunkt i ein overordna policy for likviditetsstyring som årleg blir gjennomgått og vurdert av styret. Banken har ein fundingstrategi som skal gje ein låg likviditetsrisiko gjennom spreiding både i breidde og i lengde. Ei spreiding i breidde går ut på å ha eit balansert forhold mellom innskot frå kundar, langsiktige og kortsiktige innlån, spreiding til ulike marknader og låneinstrument. Spreiding i lengde betyr å ha ein forfallsstruktur med låneforfall til ulike tidspunkt noko som reduserer refinansieringsrisikoen mest mogeleg. Forfallsstrukturen kan variere over tid og blir påverka av prisendringar på banken sine innlån (kredittpåslag/kredittspread).

Konsernet sine utlån blir i hovudsak finansiert med kundeinnskot, verdipapirgjeld og sal av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Sjølvfinansieringsgraden har vore stigande over tid pga. god innskotsvekst. Siste året er innskotsveksten på 8 % vore høgare enn utlånsveksten. Innskotsdekninga er i morbanken i 2019 auka frå 85,5 til 90,9 %.

Kredittmarknaden for finansiering av banken si drift (fundingmarknaden) har vore god i 2019. Marknadsrenta (3M Nibor) har vore stigande frå 1,25 % til 1,84 % gjennom året. Kredittpåslaget var fallande frå starten av året og fram til september for så å stige litt fram mot nyttår. Denne marknaden er sterkt påverka av situasjonen internasjonalt. Kredittpåslaget på innlån har gjennom året vorte redusert med ca. 0,15-0,20 prosentpoeng for både 3 og 5-årslån, men renteoppgangen gjer at samla rentekostnader på nye innlån har auka med i overkant av 0,4 prosentpoeng i 2019. Banken sine innlån er litt redusert i året og samla innlån er på i underkant av 1,5 mrd. kroner ved årsslutt. Banken har alle innlån i den norske marknaden fordelt på 5 obligasjonslån, to ansvarlege lån og eit banklån. Ved utgangen av året var unytta oppgjerskreditt på 40 mill. kroner. Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt AS er med på å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til banken. I løpet av året er overført volum om lag på same nivå som i 2018 med vel 2.500 mill. Dette utgjør ca. 21 % av alle utlån. Banken har også til ei kvar tid ei viss mengde bustadlån som ligg klar til overføring i tilfelle eit raskt finansieringsbehov og til å dekke opp eit eventuelt prisfall på bustader.

Forfallsstruktur innlån (mill. kr), morbank

I tillegg til interne retningslinjer for styring av likviditeten er området også regulert av regulatoriske krav. Sentralt i disse reglane står LCR-kravet (Liquidity Coverage Ratio). Dette er ei måling av banken si evne til å tole ein likviditetsutgang 30 dagar fram i tid ved eit stress i penge- og kapitalmarknaden. LCR-kravet er på 100 %. Banken rapporterer ved utgangen av 2019 ein LCR på 154 % og med det tilfredsstillende banken kravet med god margin. For å tilfredsstillende krava er det viktig at banken held eit høgt nivå på ledig likviditet og denne må vere plassert på ein sikker måte til ei relativt låg avkastning. For banken er det viktig å ha god kontroll på dei ulike faktorane som påverkar LCR-nivået.

Vidare blir det stilt krav til at bankane skal ha ei stabil og langsiktig finansiering (Net Stable Funding Ratio – NSFR). NSFR-kravet blir fasa inn i løpet av nokre år. Desse EU-baserte reglane stiller krav til banken si meir langsiktige finansiering. Banken har tilpassa seg på eit nivå som ligg godt over det som mest sannsynleg blir eit framtidig krav.

Styret vurderer samla likviditetsrisiko som tilfredsstillende.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko, eller kurs- og renterisiko omfattar banken sin risiko knytt til posisjonar i valuta, aksje- og rentemarknaden. Banken har ingen valutarisiko utover det som er knytt til eigen valutabehaldning.

Banken sin renterisiko oppstår hovudsakleg i samband med fastrenteutlån, fastrenteinnskot og fastrenteinnlån. Banken har ei målsetting om å ha liten renterisiko og skal i prinsippet eliminere alle fastrenteopposisjonar ved hjelp av rentebytteavtalar slik at balansen i stor grad inneheld postar knytt til flytande rente. Banken sin policy for styring av renterisiko set rammer for kor stor renterisiko banken kan ta. Renterisikoen for alle posisjonar kan uttrykkest ved å sjå på kor følsam balansen er for renteendringar. Banken har fastsett rammer for renterisiko på kort og lang sikt, dvs. over og under eit år.

Mesteparten av banken sine utlån og innskot har flytande rente, dvs. at renta blir regulert i takt med pengemarknadsrenta og utgjør ingen renterisiko, men banken har fastrente-tilbod på utlån med binding i 3, 5 og 10 år. På innskotsida er

det tilbod om binding av rente i eit år. Dette gjer at noko av balansen er knytt til fastrenteavtalar og utgjør ein renterisiko. Etterspørselen etter fastrenteutlån har vore stabil i 2019 og utgjør no 574 mill. kroner. Av dette er 450 mill. kroner sikra med rentebytteavtalar (SWAP) der banken «sel» fastrenta vidare og «kjøper» flytande rente i finansmarknaden. På denne måten unngår banken ei stor eksponering mot renteendring.

Banken har ved utgangen av året ei verdipapirportefølje på 656 mill. kroner i marknadsværdi som blir forvalta av eksterne forvaltarar. Porteføljen inneheld 7,2 % norske aksjefond, 9,4 % internasjonale aksjefond, 64,8 % norske og utanlandske obligasjonar og 18,6 % norske obligasjonsfond. Porteføljen har hatt ei god utvikling det siste året etter låg avkastning i 2018. Dei norske og utanlandske aksjefonda har ei verdistigning på høvesvis 17,3 % og 21,7 % det siste året. Obligasjonsporteføljen har ei moderat avkastning i same tidsrom med 2,3 %. Samla avkastning på heile porteføljen i 2019 vart på 4,8 %. Ved utgangen av året er marknadsværdien på aksjeporteføljen 26,2 mill. kroner over kostpris og bokført verdi, medan obligasjonsporteføljen er 2,4 mill. kroner over kostpris.

Verdipapirporteføljen medfører at banken har ein viss risiko for svingingar i aksje- og obligasjonsmarknaden.

Samla risikoeksponering på området er moderat.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for feil og manglar som konsekvens av mangelfulle system, rutinar og kompetanse. Konkrete døme kan vere:

- Menneskeleg svikt og manglande kompetanse
- Svikt i IKT-system
- Uklar policy, strategi eller rutinar
- Kriminalitet og interne misleghald

Proessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mogeleg grad sikre at ingen enkelthendingar forårsaka av operasjonell risiko skal kunne skade konsernet si finansielle stilling i alvorleg grad.

Konsernet har stort fokus på kvalitet og kontinuerleg forbe-tring. Det blir gjennomført kvartalsvise kontrollhandlingar på kvart verksemdsområde som blir rapportert til administrerande direktør.

I tillegg satsar SpareBank 1-alliansen og banken på kompetanseheving gjennom kontinuerleg tilbod om etterutdanning/vidareutdanning i samsvar med bransjen sine autorisasjonsordningar og våre interne kompetansekrav og behov.

Eigarrisiko

Eigarrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Hallingdal Valdres blir påført negative resultat frå eigarpostar i strategisk eigde selskap, og/eller må tilføre ny eigenkapital til desse selskapa. Årsaka kan vere kraftig vekst eller kapitalbehov som følgje av underskot for å sikre vidare drift.

Konsernet har i hovudsak eigarrisiko gjennom dei indirekte eigardelane i SpareBank 1 Gruppen AS, og dei direkte eigardelane i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS samt andre SpareBank 1-selskap. Alle desse eigardelane er små og under 2 % i alle selskap. Sjå elles note 2 for oversikt over banken sine anleggsaksjar.

Kapitalstyring

Kapitalstyring skal sikre at banken har ein ønska storleik på eigenkapitalen vurdert i høve til selskapets storleik, risiko og kapitalkrav. Den skal vidare sikre ein optimal og effektiv bruk av eigenkapitalen, sett i høve til banken si verksemd, risiko-profil og ønska storleik på eigenkapital / ansvarlig kapital. Styret har vedteke eit kapitalmål for banken på minimum 19,5 % kapitaldekning for 2020.

Kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre ein effektiv bruk av kapitalen sett i forhold til:

- å sikre kreditor for tap (kreditorvern)
- at fastsett minstekrav til kapitaldekning basert på risikoprofil og risikotoleranse blir oppfylt og at det er ein tilstrekkeleg eigenkapitalbuffer sett i forhold til konjunkturforhold og risiko elles blir oppretthalde. ("going concern"-perspektiv)
- konkurransedyktige vilkår i innlånsmarknaden (rating perspektiv)
- å tilfredsstillte selskapet sitt krav til eigenkapitalavkastning (konkurransedyktig eigenkapitalavkastning)
- at verksemdene kan utnytte vekstmogelegheiter i marknaden (organisk eller via oppkjøp)

Kapitalkravet er eit tredelt system med såkalla pilarar. Pilar 1 omhandlar minstekrav til kapitaldekning og representerer det regulatoriske minstekravet til kapital. Pilar 2 går på at konsernet skal gjennomføre ei årleg vurdering av kapitalbehovet ut frå den samla risikoen som konsernet er eksponert for (ICAAP-prosess) og som det ikkje er sett av kapital for etter reglane for pilar 1. Finanstilsynet vurderer denne prosessen og reknar seg fram til eit krav etter pilar 2 som bankane må tilfredsstillte. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikkje fått fastsett krav fastsett av tilsynet enno, men det vil Finanstilsynet fastsetje i byrjinga av 2020. Pilar 3 stiller krav til offentliggjerjing av finansiell informasjon (Pilar 3-rapporten).

I den årlege ICAAP-prosessen ser ein framover og gjer ulike framskrivingar av kapitalbehovet. Framskrivingane tek omsyn til både forventa utvikling dei neste åra, samt ein situasjon med eit alvorleg økonomisk tilbakeslag over fleire år (nedgangsscenario). I dette arbeidet blir stresstestar brukt for å analysere ein situasjon med eit alvorleg økonomisk tilbakeslag. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i tillegg utarbeidd beredskapsplanar på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mogeleg grad å kunne handtere slike kriser om dei skulle oppstå.

Ved utgangen av 2019 har konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres ein netto ansvarleg kapital på 1.438 mill. kroner. Banken brukar standardmetoden til å rekne ut kapitaldekninga.

Nedanfor er fastsette kapitalmål og kapitaldekning per 31.12.19 lista opp i tabellform. Oversikten viser kapitaldekning utan innkonsolidering av selskap i samarbeidande gruppe:

Kapitaldekning morbank	Kapitalmål per 31.12.19	
Rein kjernekapitaldekning	16,0 %	20,62 %
Kjernekapitaldekning	17,5 %	20,62 %
Kapitaldekning	19,5 %	22,47 %

Kapitaldekninga ved utgangen av året er over banken si målsetting. Banken har to ansvarlege lån på til saman 120 mill. kroner. Ansvarleg lån blir klassifisert som tilleggskapital og inngår i totalkapitalen. Desse låneopptaka har betra kapitaldekninga med ca. 1,85 prosentpoeng. Det er viktig å følgje kapitalutviklinga tett for å halde seg innanfor eigne måltal. Kapitalprognosane blir ajourført kvartalsvis for å kunne setje i verk tiltak i god tid. Gode resultat vil uansett vere viktig for å bygge opp tilstrekkeleg kjernekapital og dermed danne grunnlag for å kunne finansiere lokal vekst i åra som kjem. Det gode resultatet i 2019 er med på å lyfte banken si kapitaldekning til eit nivå godt over målsettinga.

Meir informasjon om konsernet og banken si kapitaldekning er vist i note 15. Der er også kapitaldekning inkludert konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe vist.

Bærekraft – Sjå kapittel 5.

Banken sine dotterselskap

Alle dotterselskap er heileigde av morselskapet.

Driftsinntekter (i heile 1000 kr)	2019	2018	Endring
EiendomsMegler 1			
Fjellmegleren AS	51.536	48.866	2.670
HallingRegnskap AS	0	0	0
SpareBank 1			
Hallingdal Eigedom AS	0	5.565	-5.565
SpareBank 1			
Hallingdal Invest AS	574	1	573
SpareBank 1			
Regnskapshuset ValHall AS	42.461	33.921	8.540
SpareBank 1			
ValHall Eigedomsutvikling AS	2.752	4.242	-1.490
Valdres Regnskap AS	0	0	0
Sum	97.323	92.595	4.728

Dei samla inntektene går noko opp i 2019. Inntektsveksten er størst i SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS med ein auke på heile 25 %.

Resultat før skatt (i heile 1000 kr)	2019	2018	Endring
EiendomsMegler 1			
Fjellmegleren AS	4.469	3.569	900
HallingRegnskap AS	0	0	0
SpareBank 1			
Hallingdal Eigedom AS	-75	624	-699
SpareBank 1			
Hallingdal Invest AS	-2.302	-2.152	-150
SpareBank 1			
Regnskapshuset ValHall AS	243	-1.617	1.860
SpareBank 1			
ValHall Eigedomsutvikling AS	-1.413	-4.399	2.986
Valdres Regnskap AS	0	0	0
Sum	922	-3.975	4.897

Samla driftsresultatet før skatt i selskapa er auka med 4,9 mill. kroner. Tre av selskapa har negative resultat. Størst resultatframgang har SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS med 3,0 mill. Morbanken har gitt konsernbidrag til tre av dotterselskapa med negativt skattemessig resultat jf. oversikt på side 22.

EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

Selskapet vart stifta i 2000. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte i 2007 85 % av aksjane i selskapet. Dei resterande 15 % vart kjøpt i 2011. I 2011 vart Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland sine avdelingar på Gol og i Hemsedal fusjonert ut og fusjonert inn i selskapet. Banken kjøpte same året selskapet Hemsedal Eiendomsmegling AS i Hemsedal. Denne verksemda vart også fusjonert inn i selskapet. Etter denne fusjonen endra selskapet namn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Selskapet driv eigedomsmeikling i Hallingdal frå kontor på Geilo, Ål, Gol og Hemsedal. I Valdres har selskapet kontor på Fagernes og Beitostølen. Selskapet dekkjer stort sett det same geografiske området som banken. Nytt av året er at selskapet opna kontor i Oslo i januar. Målet med etableringa er vere nærare store kundegrupper for fritidseigedomar i fjellet.

Selskapet har ved utgangen av 2019 til saman 25 tilsette og verksemda utgjorde i året til saman 22,8 årsverk. Aktiviteten i marknaden har vore nesten like god i 2019 som toppåret 2018. Selskapet selde 729 eigedomar mot 739 i 2018, men provisjonsinntektene hadde likevel ein vekst på 2,4 % i året. Selskapet leverer gode tal i eit år prega av bytte av kjernesystem i verksemda. Resultatet etter skatt for 2019 viser eit overskot på kr 3.445.000. I 2018 var overskotet på kr 2.710.000.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS

Etter overføring av alle eigedomane i selskapet til morbank i 2018 er det ingen aktivitet i selskapet. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultatet etter skatt i 2019 vart eit underskot på kr 104.000. I 2018 var overskotet på kr 470.000. Morbanken yter eit konsernbidrag tilsvarande det negative skattemessige resultatet på kr 197.942 til selskapet for 2019.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS

Selskapet har som formål å investere i verksemdar. Selskapet vart stifta i 1982 som eit eigedomsselskap, men endra namn og formål i 2006. I 2009 kjøpte selskapet eit tomteområde på Flå der målet er å utvikle det for sal til utbyggjarar. Utbygging av feltet starta i 2012 og til no er det bygd i underkant av 20 bustader. Det er utbyggingsmogelegheiter for ytterlegare 50 einebustader eller ca. 100 einingar i rekkehus/leilegheitsbygg. Selskapet har også kjøpt ein eigedom på Kikut på Geilo for utvikling og sal. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultatet etter skatt i 2019 vart eit underskot på kr 1.803.000 mot eit underskot på kr 1.715.000 i 2018. Morbanken yter eit konsernbidrag tilsvarande det negative skattemessige resultatet for 2019, samt til styrking av eigenkapitalen i selskapet. Samla konsernbidrag er på brutto 3,5 mill. kroner.

SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS

Selskapet vart stifta i 1998. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte alle aksjane i selskapet i mai 2012. Same året vart banken sitt dotterselskap Hemsedal Regnskap AS fusjonert inn i selskapet. I 2014 fusjonerte selskapet med SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. Selskapet har ved utgangen av året 56 tilsette og verksemda utgjorde i året 46,7 årsverk ved avdelingane på Flå, Nes, Gol, Ål, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen. Selskapet har ein god omsetningsvekst i 2019 etter overtaking av ei stor kundeportefølje på Ål, og har eit resultat etter skatt på kr 243.000 mot eit underskot i 2018 på 1.321.000.

SpareBank 1 ValHall Eignedomsutvikling AS

Selskapet vart stifta i 2009 og var tidlegare eit dotterselskap under SpareBank 1 Hallingdal Invest AS. I 2013 overtok morbanken alle aksjane i selskapet. Selskapet eig forretningsbygg på Heggenes som blir leigd ut til morbank og dotterselskap. Deler av lokala på Heggenes er bygd om til leilegheiter og blir leigd ut til privatpersonar. Dette bygget vart i september 2019 seld til Øystre Slidre kommune. Selskapet sitt forretningsbygg på Beitostølen vart i 2018 seld til morbanken. Etter desse transaksjonane er det lite eidealar att i selskapet. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultatet etter skatt i 2019 vart eit underskot på kr 895.000. Årsaka til det svake resultatet er tap ved sal av eigedom og nedskrivning av verdi på bygg. I 2018 var underskotet 3.843.000. Morbanken yter eit konsernbidrag tilsvarande det negative skattemessige resultatet på kr 2.000.000 til selskapet for 2019.

HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS

Desse selskapa vart stifta i juni 2013 samstundes med at dei tidlegare selskapa med desse namna endra namn til høvesvis SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, seinare fusjonert til SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall. Dette er "sovande" selskap som er stifta for å beskytte selskapsnamna.

Fortsatt drift

I samsvar med lov om årsrekneskap mv. § 3-3a, stadfestar styret at føresetnadane for fortsett drift er til stades, og årsrekneskapen er sett opp etter denne føresetnaden.

Framtidsutsikter

Rentenivået auka ein del i 2019, men er venta å halde seg på noverande nivå i 2020. Prognosane tilseier ein lågare vekst på inntektssida framover, og ut frå ein lågare vekst i eigen kundeportefølje forventar styret ein aukande konkurrans på vilkår med formål å auke eigen marknadsandel og dermed oppretthalde den gode veksttakten som bransjen har hatt dei siste åra. Aukande konkurrans med lågare prisar vil isolert sett gi lågare driftsinntekter samanlikna med 2019. SpareBank 1 Hallingdal Valdres set i verk fleire tiltak for å auke marknadsandelen slik at vekst kan kompensere for inntektsbortfallet på eksisterande kundeportefølje. I sum har styret som målsetting å halde driftsinntektene på fjorårets nivå.

Konsernet har rekruttert mange nye tilsette dei siste åra. Dei komande fem åra har konsernet mange medarbeidarar som kan gå av med pensjon. Dette gjeld spesielt bank- og rekneskapsverksemda. Målsettinga er å bygge tilstrekkelig kompetanse og utnytte nye digitale løysingar for å effektivisere eigne arbeidsprosessar i løpet av denne perioden slik at konsernet kan redusere talet på tilsette gjennom naturleg avgang. Denne strategien gir ein høgare kostnadsvekst dei neste 3-4 åra samanlikna med forventa inntektsvekst. Forventa driftsresultat i 2020 er noko lågare samanlikna med 2019.

Det er venta ekstraordinære inntekter også i 2020, men kanskje ikkje i same storleik slik at resultatet i 2020 er venta å bli marginalt lågare enn i 2019.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er godt kapitalisert. Pilar 2-krav,

MREL, og andre endringar som er varsla, vil kunne handterast utan at ekstraordinære tiltak og forventa auka krav vil ikkje påverke konsernet si vekstevne.

Konsernet gjennomfører ei endring i arbeidet mot bedriftsmarknaden (BM) ved å samle heile konsernet sine BM-ressursar under ei leiding. Målet er betre betening av BM-kundane og å kunne ta ut større synergjar i konsernet gjennom ein auke i talet på leveransar til noverande kundeportefølje. Inntektseffekten vil ikkje koma før i 2021.

Styret ønskjer å takke banken sine tilsette for innsatsen gjennom 2019. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen har gitt banken eit godt utgangspunkt for 2020. Styret vil også takke kundar, tillitsvalde og andre forbindelsar som er viktige for banken si verksemd og framleis sterke posisjon i marknaden. Ein syner elles til rekneskapan med notar.

Hallingdal, 31. desember 2019 / 14. februar 2020

<i>Kjell Vidar Bergo (sign.) styreleiar</i>	<i>Kristin Ourom (sign.) nestleiar</i>	<i>Ragnhild Kvernberg (sign.)</i>
<i>Odd Holde (sign.)</i>	<i>Tore Østlund (sign.)</i>	<i>Gro Lundby (sign.)</i>
<i>Vidar Isungset (sign.)</i>	<i>Ellen Intelhus (sign.)</i>	<i>Knut Oscar Fleten (sign.) adm. direktør</i>

7. Resultatrekneskap

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

	Note	2019 Morbank	2019 Konsern	2018 Morbank	2018 Konsern
Renteinntekter og liknande inntekter					
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kred.inst.		10 828	10 838	3 594	3 950
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kundar		325 840	324 603	286 333	284 162
Renter og likn. innt. av certifi., obl. og and. renteb. v.pap.	1	9 592	9 592	7 331	7 331
Andre renteinntekter og liknande inntekter		1 151	1 313	517	522
Sum renteinntekter og liknande inntekter		347 411	346 346	297 775	295 965
Rentekostnader og liknande kostnader					
Renter og liknande kostn. på gjeld til kred.institusjonar		3 594	3 741	4 332	4 456
Renter og liknande kostn. på innsk. frå og gjeld til kundar		104 784	104 579	74 907	74 691
Renter og liknande kostn. på utskrivne verdipapir		30 817	30 817	24 764	24 764
Renter og liknande kostn. på ansvarleg lånekapital		3 913	3 913	2 772	2 772
Andre rentekostnader og liknande kostnader		7 076	7 079	4 934	4 934
Sum rentekostnader og liknande kostnader		150 184	150 129	111 709	111 617
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER		197 227	196 217	186 066	184 348
Utbytte og andre innt. av v.pap. med var. avkastning					
Inntekter av aksjar, andelar og andre verdipapir med var. avkast.	2	10 529	10 529	11 044	11 044
Inntekter av eigarinteresser i tilknytt selskap	2	51 383	55 065	22 190	26 846
Inntekter av eigarinteresser i konsernselskap	2	878	0	-5 244	-
Sum utbytte og andre inntekter av v.pap.med var. avkastning		62 790	65 594	27 990	37 890
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester					
Garantiprovisjon	5	1 431	1 431	1 461	1 461
Andre gebyr og provisjonsinntekter	6	79 010	79 010	78 964	78 964
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester		80 441	80 441	80 425	80 425
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester					
Andre gebyr og provisjonskostnader		4 967	4 967	6 089	6 089
Netto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.					
Nto verdiendr., gev./-tap på sertifikat, obl.og andre renteb. v.pap.		802	802	1 441	1 441
Nto verdiendr., gev./-tap på aksjar og and. v.pap. med var.avkastn.		52 177	5 825	16 842	16 842
Nto verdiendr., gev./-tap på valuta og finansielle derivater	12	1 030	1 030	811	811
Sum nto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.		54 009	7 657	19 094	19 094
Andre driftsinntekter					
Driftsinntekter faste eigedomar	4	106	866	106	2 843
Andre driftsinntekter		4 489	87 243	4 842	77 493
Sum andre driftsinntekter		4 595	88 109	4 948	80 336
SUM ANDRE INNTEKTER		196 868	236 834	126 368	211 656
SUM NETTO DRIFTSINNTEKTER		394 095	433 051	312 434	396 004

	Note	2019 Morbank	2019 Konsern	2018 Morbank	2018 Konsern
Løn og generelle administrasjonskostnader					
Løn	8a	56 357	107 775	54 925	102 143
Pensjonar	9	6 188	9 258	6 085	8 502
Sosiale kostnader		15 120	19 294	15 164	20 683
Administrasjonskostnader		45 082	44 671	40 616	39 706
Sum løn og generelle administrasjonskostnader		122 747	180 998	116 790	171 034
Avskrivningar m.v. av varige dr.middel og immatr. eigned.					
Ordinære avskrivningar	4	6 047	8 888	4 655	11 591
Nedskrivning eignedom				-	1 000
Sum avskrivningar m.v. av varige dr.middel og immatr. eigned.		6 047	8 888	4 655	12 591
Andre driftskostnader					
Driftskostnader faste eiedomar		3 474	8 223	1 207	10 625
Andre driftskostnader	7	20 079	35 788	24 584	32 044
Sum andre driftskostnader		23 553	44 011	25 791	42 669
SUM DRIFTSKOSTNADER		152 347	233 897	147 236	226 294
DRIFTSRESULTAT FØR TAP		241 748	199 154	165 198	169 710
Tap på utlån og garantiar					
Tap på utlån	3	-4 395	-4 395	5 408	5 408
Tap på garantiar		80	80		
Sum tap på utlån, garantiar m.v.		-4 315	-4 315	5 408	5 408
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapir som er anleggsmidler					
Nedskrivninger		-	3	-	-
Gevinst/tap		511	476	-142	-142
Sum nedsk/rev av nedsk og gev/tap på vp som er anl.m.		511	479	-142	-142
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		246 574	203 948	159 648	164 160
Skatt på ordinært resultat	14	37 040	37 083	27 994	27 719
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT		209 534	166 865	131 654	136 441
RESULTAT FOR REKNESKAPSÅRET		209 534	166 865	131 654	136 441
Overføringer og disponeringar:					
Overføringer					
Overført frå gåvefond		-2 500		-50	
Sum overføringer		-2 500		-50	
Disponeringar					
Utbytte på aksjar / grunnfondsbevis		52 000		32 800	
Overført til grunnfondskapital		20 334		12 466	
Overført til gåvefond og/eller gåver		2 500		50	
Overført til utjanningsfond		137 200		86 388	
Overført til anna eigenkapital		-		-	
Sum disponeringar		212 034		131 704	
SUM OVERFØRINGAR OG DISPONERINGAR		209 534		131 654	

8. Balanse per 31. desember 2019

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

EIGEDELAR	Note	2019 Morbank	2019 Konsern	2018 Morbank	2018 Konsern
Kontantar og fordringar på sentralbankar		73 893	73 893	74 786	74 786
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar					
Utlån til og fordr. på kred.inst. utan avtalt løpet.el.opps.frist		998 059	998 090	507 703	507 727
Sum utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar		998 059	998 090	507 703	507 727
Utlån til og fordringar på kundar					
Kasse-/drifts- og brukskredittar		1 175 093	1 175 093	1 158 085	1 158 085
Byggjelån		261 109	261 109	381 412	381 412
Nedbetalingslån		7 599 108	7 577 641	7 353 844	7 306 094
Sum utlån før nedskrivning		9 035 310	9 013 843	8 893 341	8 845 591
- Individuelle nedskrivningar	3	10 517	10 517	11 223	11 223
- Gruppevise nedskrivningar	3	31 000	31 000	39 600	39 600
Sum netto utlån og fordringar på kundar		8 993 793	8 972 326	8 842 518	8 794 768
Overtekne eigedelar	3	500	500	14 000	14 000
Sertifikat, obligasjonar og andre rentebær. verdipapir m/fast avkastning					
Utstedt av det offentlege – Sertifikat og obligasjonar		51 501	51 501	9 000	9 000
Utstedt av andre – Sertifikat og obligasjonar		420 394	420 394	403 795	403 795
Sum sertifikat, obl. og andre rentebærande verdipapir	1	471 895	471 895	412 795	412 795
Aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning					
Aksjar, andelar og grunnfondsbevis	2	572 051	572 250	572 271	572 511
Andelar i ansvarlege selskap, kommandittselskap m.v.	2	1 045	1 045	1 045	1 045
Sum aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning		573 096	573 295	573 316	573 556
Eigarinteresser i tilknyttta selskap	2	72 483	133 326	78 071	181 702
Eigarinteresser i konsernselskap	2	40 765	–	33 031	–
Immaterielle eigedelar					
Utsett skattefordel	14	6 155	8 349	4 700	6 405
Sum immaterielle eigedelar		6 155	8 349	4 700	6 405
Varige driftsmiddel					
Maskinar, inventar og transportmidlar		5 622	15 952	8 949	15 852
Bygningar og andre faste eigedomar		67 500	66 510	63 106	76 880
Andre varige driftsmidlar		–	–	1 502	1 502
Sum varige driftsmiddel	4	73 122	82 462	73 557	94 234
Andre eigedelar					
Andre eigedelar		12 115	29 954	11 912	31 424
Sum andre eigedelar		12 115	29 954	11 912	31 424
Forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter					
Opptente ikkje mottekne inntekter		4 304	41 643	4 195	44 540
Andre forskotsbetalte ikkje påløpte kostnader		15 542	15 542	1 539	1 576
Sum forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter		19 846	57 185	5 734	46 116
SUM EIGEDELAR	10,11	11 335 722	11 401 275	10 632 123	10 737 513

9. Endring i egenkapital

Morbank:	Innskote kapital			Opptent kapital			Sum
	Eigarandels- kapital	Overkurs- fond	Kompensa- sjonsfond	Grunnfonds- kapital	Utjammings- fond	Gåvefond	
Eigenkapital 1.1.2019	805 700	11 581	1 176	126 698	372 547	7 989	1 325 691
Prinsippendring ført direkte mot egenkapitalen				-438	-4 077		-4 515
Endring gåver						-2 500	-2 500
Årets resultat				20 334	189 200		209 534
Utbytte					-52 000		-52 000
Eigenkapital 31.12.2019	805 700	11 581	1 176	146 594	505 670	5 489	1 476 210
Eigenkapital 1.1.2018	805 700	11 581	1 176	114 181	285 702	8 039	1 226 379
Prinsippendring ført direkte mot egenkapitalen				51	457		508
Endring gåver						-50	-50
Årets resultat				12 466	119 188		131 654
Utbytte					-32 800		-32 800
Eigenkapital 31.12.2018	805 700	11 581	1 176	126 698	372 547	7 989	1 325 691

Konsern:	2019	2018
Eigenkapital 01.01.	1 431 235	1 328 092
Verdiendring innarbeiding av felleskontrollert verksemd	-127	-1 067
Korrigerings mindre verdi bygg Hemsedal	-1887	-
Disponert av gåvefond	-2 500	-50
Pensjonsforpliktelse ført mot EK bank	-4 515	508
Utbytte	-52 000	-32 800
Forskjell utsatt skattesats	85	111
Årets overskot	166 864	136 441
Eigenkapital 31.12.	1 537 155	1 431 235

Fordeling av egenkapitalbevis

Sparebankstiftelsen Hallingdal	7.130.445 bevis	88,50 %
Sparebankstiftelsen Øystre Slidre	926.555 bevis	11,50 %

	01.01.2020	01.01.2019
Eigarandelskapital	805 700	805 700
Overkursfond	11 581	11 581
Utjammingsfond	505 671	372 547
A Sum egenkapitalbevis eigaranes kapital	1 322 952	1 189 828
Grunnfondskapital eks gåver	146 594	126 698
Kompensasjonsfond	1 176	1 176
B Sum samfunnsseigd kapital	147 770	127 874
Eigarandelsbrøk (A/(A+B))	89,95 %	90,30 %

10. Kontantstrømoppstilling

	2019 Morbank	2018 Morbank	2019 Konsern	2018 Konsern
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyr fra kunder	406 281	368 727	405 044	366 556
Renteutbetalinger, provisjonsutbetalinger og gebyr til kunder	-104 784	-73 393	-104 579	-73 177
Utbetalinger av renter på andre lån	-45 399	-35 231	-45 550	-35 355
Innbetalinger av renter på andre lån	21 570	10 827	21 742	11 188
Innbetalinger av utbytte	113 005	49 069	77 190	44 626
Innbetalinger fra andre driftsinntekter	4 595	4 948	88 109	80 336
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tenester	-97 373	-26 998	-114 281	-53 313
Utbetalinger til tilsette, pensjonsinnretninger, arb.giveravg., skattetrekk m.v.	-76 499	-76 155	-131 818	-127 267
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-30 491	-26 926	-31 012	-28 415
Netto resultat av handel med verdipapirer for kortsiktige foremål	-57 013	-102 190	-56 972	-102 110
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	133 892	92 678	107 873	83 069
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger på tidligere avskrivne fordringer	1 412	472	1 412	472
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	6 098	-142	48 855	-4 798
Netto auke utlån til kunder	-134 792	-466 078	-161 075	-516 221
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og konsernbidrag	-5 806	-6 736	-5 806	-6 736
Innbetalinger ved sal av driftsmidler mv.	1 900	231	7 237	231
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler mv.	-7 513	-62 810	-6 281	-5 961
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-138 701	-535 063	-115 658	-533 013
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Netto auke innskot fra kunder	610 832	291 807	614 489	299 782
Netto endring innskot fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner	-57	-9 224	-731	-9 264
Netto betaling ved endring av obligasjonsgjeld	-64 503	82 177	-64 503	82 177
Innbetalinger av ansvarleg lånekapital	-	60 000	-	60 000
Utbetalinger av utbytte	-52 000	-33 594	-52 000	-33 594
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	494 272	391 166	497 255	399 101
Netto kontantstrøm for perioden	489 463	-51 219	489 470	-50 843
Netto endring i kontantar og kontantekvivalenter	489 463	-51 219	489 470	-50 843
Behaldning kontantar og kontantekvivalenter ved starten av perioden	582 489	633 708	582 513	633 356
Behaldning kontantar og kontantekvivalenter ved slutten av perioden	1 071 952	582 489	1 071 983	582 513
Avstemming				
Resultat før skattekostnad	246 574	159 648	203 947	164 160
Betalt skatt i perioden	-38 495	-27 501	-39 016	-28 562
Gåver	-2 500	-50	-2 500	-50
Tap/-gevinst ved sal av anleggsmidler	-1 900	231	-1 900	231
Ordinære avskrivninger	6 047	4 655	8 888	11 591
Nedskrivning anleggsmidler	-	-	-	3 083
Andre ikke-kontantposter	-12 048	19 751	-4 315	5 408
Netto betaling ved handel med verdipapir for kortsiktige foremål	-57 490	-121 373	-57 418	-121 293
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	1 627	310	1 877	414
Postar klassifisert som investerings- eller finansieringsaktivitet	5 806	6 736	5 806	6 736
Endring i andre tidsavgrensingsposter	-13 729	50 271	-7 496	41 351
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	133 892	92 678	107 873	83 069
Kontantar og kontantekvivalenter er definert som:				
- Kontantar og fordringer på sentralbanker	73 893	74 786	73 893	74 786
- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	998 059	507 703	1 012 284	507 727

11. Notar til konsernrekneskapen 2019

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

INNHALD

- Generelle rekneskapsprinsipp
- 1. Obligasjonar og andre renteberande verdipapir
 - Ansvarlege lån
- 2. Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis
 - Felleskontrollert verksemd
 - Dotterselskap
- 3. a. Risikoklassifisering av utlånsporteføljen
 - b. Tap på utlån
 - c. Utlån fordelt etter næring og geografi
 - d. Aldersfordeling på forfalle, men ikkje nedskrive utlån
 - e. Verkeleg verdi utlån
 - f. Overførte lån til kredittføretak
 - g. Overtakne eigedelar
- 4. Varige driftsmidlar – avskrivningar
- 5. Garantiansvar
- 6. Provisjonar og gebyr
- 7. Andre driftskostnader
- 8. a. Tillitsvalde og tilsette
 - b. Ekstern revisjon
- 9. Pensjonskostnader og -forpliktingar
- 10. Finansiell risikokommentar
 - Renteendringstidspunkt på eigedelspostar og gjeld / eigenkapital
- 11. Likvidetsrisiko
 - Restløpetid på eigedelspostar og gjeld / eigenkapital
- 12. Finansielle derivat
- 13. Gjeld
- 14. a. Utrekning av betalbare skattar
 - b. Utsett skatt
- 15. Kapitaldekning
- 16. Transaksjonar nærståande selskap
- 17. Overgangsnote

GENERELLE REKNESKAPSPRINSIPP

GENERELT

Bankens årsrekneskap for 2019 er utarbeidd i samsvar med rekneskapslova frå 1998, forskrift om årsregnskap for bankar samt god rekneskapskikk. Under nokre av notane er det teke inn ytterlegare forklaringar og vist til postar i resultatrekneskap og balanse. Alle beløp i resultatrekneskapen, balansen og notar er i heile tusen kroner dersom ikkje anna er oppgitt. Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med reglane i NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles).

Bruk av estimat

Leiinga har brukt estimat og føresetnader som har påverka resultatrekneskapen og verdsettinga av eigedelar og gjeld, samt usikra eigedelar og forpliktingar på balansedagen i utarbeidinga av rekneskapen i samsvar med god rekneskapskikk.

Tidsavgrensing av renter, provisjonar og gebyr

Renter, provisjonar og gebyr er ført i resultatrekneskapen etter kvart som desse blir opptent som inntekter eller kjem på som kostnader. Utrekningar viser at etableringsgebyr på utlån ikkje overstig kostnadene ved etablering av det einskilde utlån. Etableringsgebyret blir difor ikkje fordelt over lånet si løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskotsbetalte inntekter ved slutten av året blir tidsavgrensa og ført som gjeld i balansen. Opptente, ikkje betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eigedel i balansen. På engasjement der det blir gjort nedskrivningar for tap, blir renteinntekter resultatført ved bruk av effektiv rentemethode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap blir resultatført etter gjennomsnittleg kost-prinsippet. Kjøp og sal av verdipapir blir bokført på oppgjerstidspunktet.

UTLÅN – FORKLARINGAR OG DEFINISJONAR

Vurdering av utlån

Banken sine utlån blir i utgangspunktet vurdert til pålydande med unntak av tapsutsette og misleghalde lån. Eit engasjement blir definert som garantiar, kausjonsansvar, løyve rammekredittar og nedbetalingslån inkludert opptente, men ikkje betalte renter, gebyr og provisjonar. Banken sine utlån er vurdert til verkeleg verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgjande periodar blir utlån vurdert til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemethode. Amortisert kost er anskaffelseskost med frådrag for betalte avdrag på hovudstol samt eventuelle nedskrivningar for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstig ikkje kostnadene og blir inntektsført ved diskontering.

Utlån med flytande rente vil ha ein bokført verdi tilsvarande verkeleg verdi. For banken sine utlån der det er avtala fastrente, vil verkeleg verdi kunne awike vesentleg frå bokført verdi. Verkeleg verdi på fastrenteutlån er rekna ut som differansen mellom neddiskontert framtidig kontantstraum frå renteinbetalingar og neddiskontert framtidig kontantstraum basert på marknadsrente for restbindingstid ved utgangen av året.

Bustadlån overført til og formidla til kredittføretak som SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) og SpareBank 1 Næringskreditt AS (næringskreditt) er ikkje balanseført. Risikoen er vurdert til å vere overført til kredittføretaket, også for overførte lån som tidlegare har vore i banken sin balanse, og er difor frårekna. Alle nedbetalingslån i SpareBank 1 Boligkreditt AS ligg innafor 75 %, medan rammelån ligg innafor 60 % av marknadsverdi på bustad og er godt sikra bustadlån. Overførte lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS ligg innafor 60 % av marknadsverdi på næringssegdom. Restrisiko knytt til overførte lån er etter banken si vurdering avgrensa.

Behandling av engasjement som ikkje er misleghalde

Banken gjennomfører kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkundar. Engasjement der det blir avdekt brot på vilkår eller andre negative forhold, vil bli overført til vidare oppfølging og vurdering som tapsutsett. På slike engasjement er det verdien av banken sin sikkerheit, låntakar si betalingsevne osv. som blir vurdert. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påreknast, blir tapet bokført i banken sin rekneskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misleghalde engasjement

Eit lån blir sett på som misleghalde når låntakar ikkje har betalt forfalle terminar innan 90 dagar etter terminforfall, eller når rammekredittar ikkje er dekkja inn som avtalt. Ved misleghald blir kunden sitt samla engasjement vurdert. Låntakar si tilbakebetalingsevne og sikkerheiter avgjer om eit tap må påreknast. Sikkerheita blir vurdert til antatt lågast realisasjonsverdi på berekningstidspunktet, med frådrag for salskostnader. Dersom det ligg føre objektive bevis på verdifall på sikkerheit knytt til banken sine fordringar, og dermed sannsynleg at engasjementet blir fullt dekt inn blir dette ført som individuelle nedskrivningar.

Behandling av konstaterte tap

Ved misleghald over 90 dagar, konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjement vurdert med omsyn til sikkerheit og betalingsevne for å få oversikt over banken sin risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet normalt først handsama som individuell nedskrivning. Engasjementet blir rekna som endeleg tapt når konkurs eller akkord er stadfesta, tvangspant ikkje har ført fram eller som følgje av rettskraftig dom eller inngått avtale. Berekna verdifall på engasjementet blir då ført som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivningar blir ført til inntekt. Endeleg konstaterte tap blir fjerna frå banken si låneportefølje og frå individuelle nedskrivningar månaden etter at alle sikkerheiter er realisert og det er konstatert at kunden ikkje er søkjegod.

Tilbakeføring av tidlegare tapsnedskrive engasjement

Tilbakeføring av tidlegare tapsnedskrive engasjement skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knytast til ei hending etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av individuelle nedskrivningar på utlån

Individuelle nedskrivningar er avsetning til dekning av forventa tap på engasjement som er identifisert som tapsutsette på balansedagen. For at engasjementet skal klassifiserast som tapsutsett, må det ligge føre objektive bevis for at det har eit verdifall. Vurdering av om det ligg føre objektive bevis for verdifall skal gjerast på alle utlån som blir sett på som vesentlege. Nedskrivninga vil vere forskjellen mellom balanseført verdi og noverdi av framtidig kontantstraum i engasjementet. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og der nedskrivning er gjennomført skal ikkje vere med i gruppevurderinga av utlån. Banken fordeler sine utlån mellom PM – lån til personmarknaden og BM – lån til bedriftsmarknaden.

Behandling av nedskrivningar på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil seie nedskrivning utan at dei enkelte tapsengasjement er identifisert. Låna blir handsama i grupper etter risikoklassifisering der erfaringstal på forventa tap i gruppa er sentral i vurderingane. Nedskrivninga er basert på objektive bevis for verdifall i banken si låneportefølje ut frå banken si vurdering av risiko for manglande betalingsevne med grunnlag i berekningar med basis i erfaringstal, konjunkturedringar, bransjeanalyser og andre tilhøve. Andre forhold kan vere verdifall på fast eigedom ved auka marknadsrenter, sviikt i betalingsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplassar.

Tapsutsette engasjement

Grunnlag for vurdering av tap på ikkje-misleghalde engasjement er svak eller negativ eigenkapital og betalingsvanskar der kunden sin økonomiske situasjon medfører ein auka risiko for at tap vil kunne koma på eit seinare tidspunkt. Desse engasjementa blir klassifisert som tapsutsette.

Rapportering av misleghalde låneengasjement

Rapportering av misleghalde lån blir i tråd med myndigheitskrav rapportert slik at om kunden har eit eller fleire misleghalde lån eller overtrekk på innskotskonto, blir heile låneengasjementet til kunden rapportert.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Verdipapir

Banken si behaldning av verdipapir blir spesifisert og verddivurdert ved slutten av kvar månad. Omløpsporteføljen og anleggsp portefølje blir verddivurdert etter ulike reglar og kvar for seg. Sjå note 1 og 2.

Obligasjonar og sertifikat

Banken har obligasjonar definert som andre omløpsmiddel. Andre omløpsmidlar er vurdert til den lågaste verdi av kjøpskostnad og verkeleg verdi. Obligasjonsbeholdninga er samansett i samsvar med krav til avkastning og risiko og er ein del av banken sin likviditetsbuffer. Forvaltninga av obligasjonsporteføljen er sett ut til ein profesjonell aktør. Bokføringa av verdipapirtransaksjonar blir utført av SpareBank 1 SMN som også fastset verkeleg verdi på dei einskilde obligasjonane og sertifikata. Dei nyttar prisar notert i marknaden.

Aksjar og grunnfondsbevis

Aksjar og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidlar. Omløpsmidlar blir vurdert til den lågaste verdi av kjøpskost og verkeleg verdi. Grunnlag for verkeleg verdi for børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for verkeleg verdi for ikkje-børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar eller anleggsmidlar, er kjøpskost. Dersom verkeleg verdi av aksjane klassifisert som anleggsmidlar fell under kjøpskostnad, og verdifallet er vurdert til ikkje å vere av forbigående karakter, blir aksjeverdien skrivne ned. Nedskrivinga blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivinga ikkje lenger er til stades.

Investeringar i dotterselskap/tilknytte selskap/felleskontrollert verksemd

Investeringar i dotterselskap blir vurdert etter eigenkapitalmetoden. Resultat frå dotterselskap blir innarbeidd i morbanken kvartalsvis. Investeringar i tilknytte/felleskontrollert verksemd blir vurdert etter kostmetoden i morbanken. Kostmetoden medfører at aksjen blir balanseført til kostpris. Utbytte blir inntektsført på det tidspunktet utbyttet er opptent. I konsernet blir tilknytte selskap/felleskontrollert verksemd vurdert etter eigenkapitalmetoden.

VARIGE DRIFTSMIDDEL OG IMMATERIELLE EIGEDELAR

Varige driftsmiddel

Varige driftsmiddel blir vurdert i balansen til kjøpskostnad, med fråtrekk av ordinære bedriftsøkonomiske avskrivingar og eventuelle nedskrivingar. Nedskrivingar blir gjennomført i den utstrekning verkeleg verdi er lågare enn balanseført verdi. Då blir verdien skrivne ned til verkeleg verdi. Sistnemnde er høgaste verdi av salsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivingar blir rekna på grunnlag av egedelen sin økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgjande lineære avskrivingsssatsar blir lagt til grunn:

Tomter	0 %
Forretningsbygg	0-10 %
Inventar, maskinar og utstyr	10-30 %

Pensjonsplikter og pensjonskostnader

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar blir rekna inn i samsvar med IAS 19. Denne internasjonale rekneskapsstandarden krev at aktuarielle gevinstar og tap blir ført direkte mot eigenkapitalen i den perioden dei oppstår.

Sjå elles note 9 for meir detaljar omkring pensjonskostnader.

SKATT

Skattar blir kostnadsført etter kvart og er knytt til det rekneskapsmessige resultatet før skatt. Netto utsett skattefordel er berekna med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjellar som eksisterer mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiar. Skatteaukande og skattereduserande midlertidige forskjellar, som reverserer eller kan reverserast i same periode, er utlikna og nettoført. Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endringar i utsett skatt og utsett skattefordel. Eventuelle endringar i utsett skatt og utsett skattefordel kjem fram som årets skattekostnad i resultatrekneskapan saman med betalbar skatt for inntektsåret. Utsett skatt blir berekna på bakgrunn av forskjellar mellom rapporterte skattemessige og rekneskapsmessige resultat som vil bli utlikna i framtida.

OMREKNINGSREGLAR FOR VALUTA

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.19.

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

Kontantstraumar frå operasjonell drift av banken er definert som renter frå utlåns- og innskotsverksemda mot kundar, netto inn- og utbetalingar frå utlåns- og innskotsverksemda, samt utbetalingar generert frå omkostningar knytt til banken si ordinære verksemd. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar. I tillegg blir kontantstraumar knytt til investeringar i driftsmiddel og eigedomar teke med. Finansieringsaktivitetar (funding) inneheld kontantstraumar frå opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og innlån frå marknaden.

KONSOLIDERING

Konsernrekneskapan som er lagt fram omfattar SpareBank 1 Hallingdal Valdres, samt banken sine heileigde dotterselskap EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS, HallingRegnskap AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS, SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS og Valdres Regnskap AS. Interne føringar og mellomværande mellom banken og dei nemnde dotterselskapa blir eliminert.

LEASING-/FACTORINGAVTALER

Banken har ingen slike avtaler.

Note 1: Obligasjonar og andre renteberande verdipapir morbank

Heile obligasjonsporteføljen er klassifisert som bankportefølje, og er børsnoterte verdipapir. Obligasjonar er vurdert til det lågaste av marknadsverdi (børskurs 31.12) og kostpris. Porteføljepriippet er nytta. Ut frå dagleg gjennomsnittleg verdipapirbeholdning for obligasjonar / ansvarlege lån på kr 472 mill. utgjør avkastninga 2,36 %.

Behaldninga av obligasjonar er sett saman slik:

Obligasjonar/ansvarlege lån morbank	2019	2018
Utstedt av det offentlege	51 501	9 000
Utsedt av andre	420 394	403 795
Sum obligasjonar / ansvarlege lån morbank	471 895	412 795

Porteføljen ovanfor fordeler seg slik :	Risikovekt	Bokført verdi	Bokført verdi
	0 %	-	-
	10 %	144 856	172 209
	20 %	86 166	16 023
	50 %	145 526	136 206
	100 %	95 347	88 357
		471 895	412 795

Rentefølsemnd på verdipapir

Verdipapirportefølja til banken hadde ved slutten av året ei rentefølsemnd rekna til kr 1,3 mill. ved 2 %-poeng renteendring. Fastsett ramme for total rentefølsemnd er kr 6,3 mill. ved 2 %-poeng renteendring. Plasseringane brukar ein liten del av banken si samla ramme for renterisiko.

Ansvarleg lånekapital	2019	2018
Ansvarleg lån i kredittinstitusjonar	3 214	3 214
Sum ansvarleg lånekapital	3 214	3 214

Note 2: Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis

Behaldninga er klassifisert som bankportefølje (kortsiktig) og anleggsporfølje. Behaldninga er vurdert til det lågaste av marknadsverdi (børsverdi 31.12) og kostpris for porteføljane. Nedskrivning blir gjort dersom marknadsverdi for porteføljen er lågare enn kostpris.

Aksjar:	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført verdi	Marknadsverdi
Tisleidalen Hyttegrend AS * (inkl konsernbidrag)	890 956 262	35 690	3 319	3 238
Sum aksjar			3 319	3 238
Aksjefond :				
Alfred Berg Nordic Gambak		150 000	15 141	17 455
Alfred Berg Global Quant		56 745	27 941	30 732
Parvest Equity Best Sel Europe NOK CL CAP		3 607	5 600	6 548
Parvest Equity World Emerging CL Cap		828	2 889	5 047
Alfred Berg Norge	957 801 412	65 109	30 156	46 961
Sum aksjefond			81 727	106 743
Obligasjonsfond:				
Alfred Berg OMF Kort, Inst II	998 603 358	85 850	86 870	88 526
Alfred Berg Kort stat		29 333	36 199	35 719
Sum obligasjonsfond			123 069	124 245
Pengemarknadsfond:				
Alfred Berg Nordisk Pengemarknad		403 933	40 397	41 294
Pluss Likviditet II, pengemarknadsfond	983 900 232	61 646	62 407	62 908
Holberg Likviditet		99 395	10 137	10 251
Odin Likviditet A		20 665	20 385	21 010
Sum pengemarknadsfond			133 326	135 463
Grunnfondsbevis:				
Kvinesdal sparebank	937 894 805	3 546	248	248
Hjelmeland sparebank	937 896 581	4 243	394	394
Sparebank 1 Østlandet	920 426 530	419 962	26 794	38 007
Sum grunnfondsbevis			27 436	38 649
Sum kortsiktig plassering morbank			368 877	408 338

Anleggsaksjar :	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført verdi
Eiendomskreditt AS	979 391 285	3 707	371
Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS	953 376 040	41	862
FO Secondaries Direct III IS		9	82
Orkla ASA	910 747 711	1 664	177
SpareBank 1 Markets	992 999 101	23 178	4 627
Spama AS	916 148 690	180	16
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	982 718	147 507
SpareBank 1 Kredittkort AS	975 966 453	30 502	9 438
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	64 742	8 216
SpareBank 1 SMN Finans AS	937 901 003	2 030	23 404
Visa Inc. A-aksjar		372	161
Visa Inc. C-aksjar		868	375
SpareBank 1 Betaling	916 389 418	234 049	7 166
Betr AS	995 756 080	26 708	801
Nedskrivningar			-29
Sum anleggsaksjar morbank			203 174
Sum aksjar og grunnfondsbevis morbank			572 051

* Tisleidalen Hyttegrend AS er ikkje innkonsolidert på grunn av midlertidig eige.

Aksjar	Bokført verdi
Anleggsaksjar 01.01	206 253
Avgang	-3 114
Endring i nedskrivningar	35
Anleggsaksjar 31.12 morbank	203 174

Andelar i ansvarleg selskap

Selskapet blir ført til kostpris i morbank og konsern.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	Eigarandel	
Andel selskapskapital	5,527	1 045

Felleskontrollert verksemd

Felleskontrollerte verksemd er klassifisert saman med tilknyttta selskap. Felleskontrollerte verksemd er blir ført til kostpris i morbank. I konsernrekneskapen blir resultatet innarbeidd i hht. eigenkapitalmetoden.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	Eigarandel	
Andel selskapskapital (inkl. andel innskutt overkurs)	7,790	716
Balanseverdi 31.12		5 588
Balanseverdi 01.01 konsern		51 940
Solgt		-51 940
Balanseverdi 31.12 konsern		0

Selskap: Samarbeidende Sparebanker AS	Eigarandel	
Andel selskapskapital	7,750	26 335
Balanseverdi 31.12		72 483
Balanseverdi 01.01 konsern		129 762
Utbytte		-51 384
Emisjon		0
Verdiregulering		-979
Resultat andel		55 926
Balanseverdi 31.12 konsern	Eigenkapital	133 325

Selskap	Land	Eigedelar	Gjeld	Eigenkapital	Driftsinntekter	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	Norge	1 746 533	25 177	1 721 376	30 363	711 072

Verdi

Verdiregulering skuldast innarbeiding av urealiserte gevinstar i livsforsikringselskap. God rekneskapskikk i Norge er for livsforsikringselskap tilpassa internasjonale rekneskapsreglar (IFRS), som tillet balanseføring av urealiserte gevinstar.

Dotterselskap

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er eineaksjonær i SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS, EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS, SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS, Valdres Regnskap AS, samt HallingRegnskap AS.

Dotterselskap er innarbeid etter eigenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS (org.nr. 933 659 534) – Selskapet eig diverse lokale aksjar og andelar. I tillegg har selskapet eit tomtefelt på Flå og på Geilo. Selskapet vart stifta i 1982. Selskapet har ingen faste tilsette.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS (org. nr 888 222 952) – SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS solgte alle sine bygg i 2018 til SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Selskapet vart stifta i 2004. Selskapet har ingen faste tilsette.

SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS (org. nr. 980 289 648) – Selskapet har i 2019 sysselsett 47 årsverk. Verksemda består av å yte bistand til næringslivet i form av rekneskapsføring og informasjonsteneste. Dagleg leiar er Knut Oscar Fleten.

Eigedomsmegler 1 Fjellmegleren AS (org.nr. 982 082 161) – Eigedomsmegler 1 Fjellmegleren AS har i 2019 sysselsett 24 årsverk. Verksemda driv eigedomsmekling. Dagleg leiar er Gjermund Svendsen-Rosendal.

SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS (org. Nr. 994 486 381) – Selskapet vart stifta i 2009. Selskapet har i 2019 solgt bygget på Heggnes og SpareBank 1 Hallingdal Valdres har overtatt leiekontrakten på Fagernes. Selskapet har ingen faste tilsette.

Valdres Regnskap AS (org. nr. 912 208 958) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet.

HallingRegnskap AS (org. nr. 912 177 769) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet.

Følgjande postar i banken sin morrekneskap er påverka av engasjementet med dotterselskapa:

	SB 1 Hallingdal Invest AS		SB 1 Hallingdal Eigedom AS		EM 1 Fjellmegleren AS		SB 1 Valhall Eigedomsv. AS	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Renteinntekter på utlån frå kundar	664	589	–	728	–	12	574	841
Renteutgifter på innskot frå kundar	26	23	30	108	45	18	5	7
Andre driftsutgifter	–	–	–	4 058	–	–	889	1 474
Andre driftsinntekter	–	–	–	–	–	142	–	–
Innskot frå kundar	42	1 840	385	2 860	6 133	7 654	30	527
Utlån til kundar	18 600	22 600	–	–	–	–	2 867	25 150
Bokført verdi i morbanken 01.01	213	1 485	645	14 942	23 599	22 459	974	722
Andel av årets resultat	-1 803	-1 715	-58	495	3 445	1 140	-895	-3 842
Salg i løpet av året	–	–	–	19 208	–	–	–	–
Netto konsernbidrag	3 320	443	148	–	–	–	1 500	4 094
Mindreverdi overføring bygg	–	–	1 887	–	–	–	–	–
Utbytte	–	–	–	-34 000	–	–	–	–
Bokført verdi i morbanken 31.12	1 730	213	2 622	645	27 044	23 599	1 579	974
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	1 767	229	2 622	2 527	24 433	23 488	1 665	1 000
Bokført resultat i dotterselskapet	-1 803	-1 715	-58	470	3 445	2 710	-895	-3 842
	SB 1 Regnskapsh. ValHall AS		Halling- Regnskap AS		Valdres Regnskap AS			
	2019	2018	2019	2018	2019	2018		
Renteinntekter på utlån frå kundar	–	–	–	–	–	–		
Renteutgifter på innskot frå kundar	104	60	–	–	–	–		
Andre driftsutgifter	–	–	–	–	–	–		
Lønn og generelle adm kost	1 221	790	–	–	–	–		
Andre driftsinntekter	190	–	–	–	–	–		
Innskot frå kundar	7 591	4 958	3	3	9	9		
Utlån til kundar	–	–	–	–	–	–		
Bokført verdi i morbanken 01.01	7 570	7 733	11	11	16	16		
Andel av årets resultat	189	-1 321	–	–	–	–		
Kjøp i løpet av året	–	–	–	–	–	–		
Netto konsernbidrag	–	1 158	–	–	–	–		
Utbytte	–	–	–	–	–	–		
Bokført verdi i morbanken 31.12	7 759	7 570	11	11	16	16		
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	7 866	7 677	9	9	13	13		
Bokført resultat i dotterselskapet	189	-1 321	–	–	–	–		

Note 3a: Risikoklassifisering av utlånsporteføljen

Risikoklassifisering

SpareBank 1 Hallingdal Valdres risikoklassifiserer alle sine utlånsengasjement. Kundane blir klassifisert etter reint objektive kriterier som åtfærd, inntening, tæring og sikkerheit. Klassifiseringa er ein integrert del av kredittprosessen og alle kundar blir kvar månad risikoklassifisert i banken sitt risikoklassifiseringssystem. Privatkundar blir anonymisert. Systemet blir drifta av SpareBank 1-alliansen og gir ein god oversikt over risikoen i utlånsporteføljen til ei kvar tid. Klassifiseringa blir vidare brukt som eit grunnlag for prioritering av ressursbruk, vurdering av framtidige tapsprognosar og val av satsingsområde. Prising av utlån og garantiar er knytt til risikoklassar gjennom banken si prisliste. Prislista er delt inn i intervall for pris i kvar risikoklasse.

	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar		Individuelle nedskrivningar		Forventa årleg tap
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2020
Svært låg risiko	4 087 655	3 864 368	252 613	257 401	632 665	633 882	-	-	349
Låg risiko	2 008 054	1 868 153	60 656	68 571	134 744	80 706	-	-	551
Moderat risiko	2 246 720	2 355 502	86 883	85 724	94 028	101 087	-	-	2496
Høg risiko	319 942	363 735	12 279	12 242	7 443	7 911	-	-	1592
Svært høg risiko	323 746	400 714	55 629	32 945	6 825	4 424	-	-	4787
Misleghelde og nedskrive	49 194	40 870	80	1 296	22	28	10 517	11 223	3 725
Sum	9 035 310	8 893 341	468 141	458 180	875 727	828 038	10 517	11 223	13 500

Dei gruppevisse nedskrivningane i SpareBank 1 Hallingdal Valdres utgjer per 31.12.19 totalt 31,0 mill. kroner og er ein reduksjon på 8,6 mill. i høve til 2018. Endringar i porteføljen blir rapportert gjennom året i banken sin risikorapport. Denne avstemminga skjer kvartalsvis og baserer seg på utrapportert migrering mellom risikoklassane. I 2019 har banken hatt ein samla utlansvekst i balansen på 1,6 % med sterkast vekst innanfor bedriftsmarknaden (4,8 %). Forventa framtidig tap byggjer på tal frå risikoklassifiseringssystemet. Banken ventar ein tapskostnad i 2020 som er på 0,15 % av brutto utlån. Forventa årleg tap for 2020 er budsjettert til 2,7 mill. kroner for privatmarknaden og 10,8 mill. kroner for bedriftsmarknaden med ei fordeling mellom risikoklassane som byggjer på forventa tapsprosent for kvar kundegruppe i risikoklassifiseringssystemet per 31.12.19.

	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Næringsliv						
Offentleg sektor	0	0	75	75	6 000	5 999
Finansiell sektor	122 111	105 666	4 728	4 728	-	-
Primærnæring	501 830	515 214	27 868	29 178	53 390	52 493
Industri	61 427	79 573	7 372	6 810	13 918	15 275
Bygg, anlegg og kraft	528 981	549 557	98 781	81 277	58 211	64 496
Handel	89 041	105 693	22 988	26 097	28 489	35 519
Service og personleg tenesteyting	1 785 275	1 864 473	140 207	133 501	173 475	126 281
Sum næringsliv	3 088 665	3 220 177	302 019	281 665	333 482	300 064
Personkundar	5 946 645	5 673 165	166 121	176 515	542 245	527 974
Sum	9 035 310	8 893 341	468 141	458 180	875 727	828 038

	Misleghaldne engasjement		Andre tapsutsette engasjement		Individuelle nedskrivningar	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Næringsliv						
Offentleg sektor	-	-	-	-	-	-
Finansiell sektor	-	-	-	-	-	-
Primærnæring	-	9 320	-	-	-	-
Industri	1 759	-	-	843	1 617	668
Bygg, anlegg og kraft	3 316	6 667	-	-	187	216
Handel	-	-	-	-	-	-
Service og personleg tenesteyting	60 205	8 400	5 929	-	3 229	3 434
Sum næringsliv	65 280	24 387	5 929	843	5 033	4 318
Personkundar	14 203	13 214	2 635	1 287	5 484	6 906
Sum	79 483	37 601	8 563	2 130	10 517	11 223

Gruppevisse nedskrivningar er ikkje fordelt på næring. Sjå kommentar ovanfor.

Note 3b: Tap på utlån

	2019	2018	2017	2016	2015
Individuelle nedskrivninger 01.01	11 213	10 138	10 157	14 616	18 889
- konstaterte tap med tidlegare nedskrivninger	-3 798	-1 794	-2 124	-6 385	-6 268
+ auka individuelle nedskrivninger	0	905	51	576	2 785
+ nye individuelle nedskrivninger	4 157	2 613	2 893	2 583	1 915
- tilbakeførte individuelle nedskrivninger	-543	-242	-533	-1 116	-2 975
+ amortiseringseffekt	-512	-407	-306	-117	270
Individuelle nedskrivninger 31.12	10 517	11 213	10 138	10 157	14 616
Gruppevis nedskrivninger 01.01	39 600	37 900	36 300	30 000	30 000
-/+ nedskrivninger i perioden	-8 600	1 700	1 600	6 300	0
Gruppevis nedskrivninger 31.12	31 000	39 600	37 900	36 300	30 000
Avsetning på garantiar 01.01	-	-	-	1 000	400
- konstaterte tap med tidlegare avsetningar	-	-	-	-1 000	-400
+ nye individuelle avsetningar	80	-	-	-	1 000
Avsetning på garantiar 31.12	80	-	-	-	1 000
Endring i individuell nedskrivning	-810	1 264	287	-4 341	-4 543
Tapsført amortiseringseffekt	721	626	1 002	378	2 430
Endring i gruppevis nedskrivning	-8 600	1 700	1 600	6 300	-
Endring i nedskrivning på garantiar	80	-	-	-1 000	600
Konstaterte tap med tidl. nedskrivning	3 798	1 784	2 124	6 384	6 668
Konstaterte tap utan tidl. nedskrivning	1 503	505	5 419	5 804	2 066
Inngang på tidlegare konstaterte tap	-1 006	-472	-1 449	-4 377	-889
Tapskostnad utlån / garantiar i perioden	-4 314	5 407	8 983	9 148	6 332
Brutto misleghaldne engasjement	79 483	37 601	27 620	68 195	76 899
Individuelle nedskrivninger	-6 136	-9 348	-7 794	-10 016	-13 842
Sum netto misleghaldne engasjement	73 347	28 253	19 826	58 179	63 057
Tapsutsette engasjement	8 563	2 130	2 620	1 617	1 309
Individuelle nedskrivninger	-4 381	-1 875	-1 166	-141	-377
Sum netto tapsutsette engasjement	4 182	255	1 454	1 476	932

Resultatførte renter på utlån der det er gjennomført nedskrivning for tap utgjør kr 1.735.108

Note 3c: Utlån fordelt etter næring og geografi

	2019	2018	2017	2016	2015
Fordeling av utlån til kundar					
Utlån til næringsliv	3 088 665	3 220 177	2 994 184	2 846 432	2 850 621
Utlån til personmarknad	5 946 645	5 673 164	5 430 672	4 838 923	4 237 296
Sum utlån til kundar	9 035 310	8 893 341	8 424 856	7 685 355	7 087 917
Utlån fordelt etter geografi					
Kjerneområde, Hallingdal og Valdres	5 703 881	5 567 056	5 314 928	4 945 306	4 926 648
Buskerud, øvrige	297 133	353 375	377 168	301 830	223 021
Oppland, øvrige	122 962	102 045	65 317	45 740	62 840
Oslo / Akershus	2 208 159	2 236 494	2 037 391	1 631 932	1 417 636
Andre	703 175	634 371	630 052	760 547	457 772
Sum	9 035 310	8 893 341	8 424 856	7 685 355	7 087 917

Note 3d: Aldersfordeling på forfalle, men ikkje nedskrive utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskott fordelt på antall dagar etter forfall som ikkje skuldast forsinkelsar i betalingsformidlinga. Heile utlånsengasjementet er inkludert når delar av eit engasjement er forfalle. Tilsvarande er heile engasjement med nedskrivning helde utanom..

2019	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	63 505	3 295	4 048	6 860	77 708
Bedriftsmarknad	9 981	33 455	8 305	23 520	75 261
Sum misleghald	73 486	36 750	12 353	30 380	152 969
2018	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	28 079	281	962	2 537	31 859
Bedriftsmarknad	66 714	9 281	–	5 611	81 606
Sum misleghald	94 793	9 562	962	8 148	113 466

Note 3e: Verkeleg verdi utlån

Nedbetalingslån med fastrente	31.12.2019	31.12.2018
Marknadsverdi	574 571	571 842
Bokført verdi	574 490	568 994
Meir- /mindreverdi (-)	81	2 848

Av fastrenteutlån på 574 mill. kroner er 450 mill. sikra med rentebytteavtaler.

Note 3f: Overførte lån til kredittføretak

Banken har per 31.12.2019 overført bustadlån for 2.468 mill. til SpareBank 1 Boligkreditt AS og næringslån for 36,2 mill. til SpareBank 1 Næringskreditt AS. For kvart overført lån mottek banken ein provisjon som er lik differansen mellom kunderenta og kredittforetaket si finansieringsrente (avrekningsrente) med fråtrekk av administrasjonskostnader. Total provisjon frå SpareBank 1 Boligkreditt i 2019 er 19,9 mill. kroner. Motteke provisjon frå SpareBank 1 Næringskreditt utgjør 0,1 mill.

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt blir rekna som nærståande partar (sjå note 16).

Note 3g: Overtakne eigedelar

	31.12.2019	31.12.2018
Leilegheitsbygg for fritidsmarknaden	–	13 500
Tomtefelt for fritidsmarknaden	500	500
	500	14 000

Note 4: Varige driftsmidler – avskrivningar

Varige driftsmidler er ført opp i balansen til anskaffelseskost med fråtrekk for ordinære lineære avskrivningar. Det er nytta same avskrivingsatts som tidlegare år.

Morbank	Maskiner inventar	Bygningar tomter	Påkost leigde lokaler	Sum morbank
Anskaffelseskost per 01.01	24 648	63 649	10 284	98 581
- avgang i året	1 377	1 888	–	3 265
+ tilgang i året	1 905	5 608	–	7 513
Anskaffelseskost per 31.12	25 176	67 369	10 284	102 829
Samla ordinære avskrivningar 01.01.	15 699	544	8 782	25 025
Avskrivning på avgangar i året	1 364	–	–	1 364
Nedskrivning	–	–	–	–
Årets ordinære avskrivning	3 331	2 415	300	6 046
Samla ordinære avskrivningar 31.12	17 666	2 959	9 082	29 707
Bokført verdi per 31.12	7 510	64 410	1 202	73 121
Ordinær avskrivingsatts	10-30 %	0-10%	10 %	

Konsern	Maskiner inventar	Bygningar inkl tomt	Påkost leigde lokaler/andre varige	Sum konsern
Anskaffelseskost per 01.01	43 933	125 414	10 284	179 631
- avgang i året	1 482	12 007	–	13 489
+ tilgang i året	5 623	1 032	–	6 655
Anskaffelseskost per 31.12	48 074	114 439	10 284	172 797
Samla ordinære avskrivningar 01.01.	28 156	48 458	8 782	85 396
Avskrivning på avgangar i året	1 393	2 556	–	3 949
Nedskrivning	–	–	–	–
Årets ordinære avskrivning	5 360	3 228	300	8 888
Samla ordinære avskrivningar 31.12	32 123	49 130	9 082	90 335
Bokført verdi per 31.12	15 951	65 308	1 202	82 461
Ordinær avskrivingsatts	10-30%	0-10 %	0-10 %	

Banken sin funksjonærbustad er i sin heilskap leigd ut. Totale leigeinntekter frå eksterne leigetakarar for bustaden i 2019 utgjer kr 106.324,-

Note 5: Garantiar og andre betinga forpliktingar

Banken sitt garantiansvar per 31.12 fordeler seg slik:	2019	2018
Lånegarantiar/valutalångarantiar	360 821	349 341
Betalingsgarantiar	28 487	31 827
Kontraktsgarantiar	46 997	42 536
Skattegarantiar	2 500	2 802
Anna garantiansvar	29 335	31 675
Totalt garantiansvar	468 140	458 181

Pantstillingar

Banken har ingen obligasjonar som er pantstilt for tilgang til lån i Norges Bank.

Sikringsordningar

Frå 1. januar 2019 vart nye reglar rundt tidlegare Bankenes sikringsfond endra. Det tidlegare sikringsfondet vart frå denne datoen splitta i innskotsgarantifondet og krisetiltaksfondet.

Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetakslova) pålegg alle sparebankar å vera medlem av innskotsgarantiordninga som blir forvalta av Bankenes sikringsfond. Innskotsgarantiordninga skal bidra til finansiell stabilitet ved å sikre at innskot som er motteke av medlemsforetak blir utbetalt til innskytarane dersom foretaket er ute av stand til å tilbakebetale innskotet.

I utgangspunktet er det innskot opp til 2 mill. kroner per innskytar per medlemsforetak som er garantert, men i nokre tilfelle kan heile innskotet vere garantert om det er større enn 2 mill. kroner.

Midlane i krisetiltaksfondet skal være tilstrekkelege for å få gjennomført krisetiltak etter reglane i finansforetakslova om krisehandtering og krisetiltak. Finanstilsynet disponerer midlane i krisetiltaksfondet. Krisetiltaksfondets midler kan brukast for å bidra til effektiv gjennomføring av krisetiltak.

	2019	2018
Sikringsfondsavgift	–	4 905
Innskuddsgarantifondet	5 367	–
Krisetiltaksfondet	1 702	–

Note 6: Prinsipp for periodisering av provisjon, gebyr m.v.

Gebyr og provisjon blir tatt inn i resultatrekneskapen etter kvart som desse blir tent opp som inntekter eller kjem på som kostnader.

Etableringsgebyr blir periodisert i den utstrekning dei overstig kostnader i tilknytning til etablering av det enkelte utlån og Finanstilsynet sine beløpsgrenser. Det er ikkje periodisert gebyr eller provisjon ved utgangen av året.

Fordeling av opptente andre provisjonar og gebyr:	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2019	2019	2018	2018
Betalingsformidling	22 538	22 538	22 705	22 705
Verdipapirhandel	3 193	3 193	3 291	3 291
Forsikring	16 325	16 325	15 595	15 595
Kredittformidling	36 444	36 444	36 808	36 808
Øvrige gebyr	510	510	565	565
Sum andre provisjonar og gebyr	79 010	79 010	78 964	78 964

Note 7: Andre driftskostnader

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2019	2019	2018	2018
Andre utgifter eigen verdipapirportefølje	1 528	1 528	1 699	1 699
Andre tap	60	2 321	91	1 274
Revisjonshonorar	872	1 133	355	585
Repr. / vedlikehald / service av maskiner	973	3 079	1 040	1 075
Utgiftsførte maskiner / inventar	549	1 314	511	706
Leige lokaler / maskiner / inventar	4 580	6 309	8 734	6 098
Andre konsulenttenester	1 922	2 824	1 576	1 903
SamSpar kostnader / Allianssekostnader	4 080	4 080	3 196	3 196
Forsikringar	190	617	87	490
Driftsutgifter leide lokaler	2 335	2 913	4 239	5 684
Driftsutgifter overtatte eigedomar	109	109	1 245	1 245
Kostnader vedr eigedomsoppdrag	–	3 809	–	3 790
Diverse	2 881	5 752	1 810	4 299
Sum andre driftskostnader	20 079	35 788	24 583	32 044

Note 8a: Tillitsvalde og tilsette

Banken skal etter Forskrift om godtgjersle i finansinstitusjonar m.v. § 3 andre ledd offentliggjere informasjon om foretaket si ordning for godtgjersler, herunder informasjon om hovudprinsippa for fastsetting av godtgjersle, kriterier for fastsetting av eventuell variabel godtgjersle, samt kvantitativ informasjon om godtgjersle til leiande tilsette.

Den totale økonomiske godtgjersla for tilsette i bankverksemda består av tre komponentar:

1. Fastløn + overtidsbetaling - hovudkomponenten i godtgjersla - som følgjer av kompetansekrav til stillinga og individuell lønsutvikling basert på leiaren si vurdering av kompetanse(utvikling), prestasjonar og måloppnåing.
2. Den andre delen består av pensjonsordningar, forsikringar og andre faste ytingar.
3. Den tredje delen består av en variabel godtgjersle, etter bonusordninga til banken.

Det første punktet er heimla i bedriftsavtala. Den faste løna blir vurdert årleg i ein fast prosess for individuelle lønsjusteringar i tillegg til dei generelle tillegg som følgjer av sentrale forhandlingar.

Alle tilsette med minimum 20 % stillingsbrøk er omfatta av banken si tenestepensjonsordning, jf note 9.

Administrasjonen skal etter forskrifta minst årleg utarbeide ein skriftleg rapport om korleis ordninga for godtgjersler i selskapet blir praktisert. Rapporten vil bli lagt fram for kompensasjonsutvalet og selskapet sitt styre. Kompensasjonsutvalet består av leiar i styret og to styremedlemmer.

Styret legg til grunn følgjande retningslinjer for godtgjersle til leiande tilsette i 2019:

- Tillitsvalde blir honorert etter satsar fastsett av forstanderskapet / generalforsamlinga.
- Godtgjersle for adm. banksjef blir fastsatt av styret.
- Godtgjersle for andre leiande tilsette blir fastsett av adm. direktør etter drøftingar med kompensasjonsutvalet nedsett av styret.
- Fastløn med overtidsbetaling utgjer hovudkomponenten i godtgjersla. Adm. direktør og enkelte leiande stillingar mottek ikkje overtidsbetaling.

Antall tilsette per 31.12:

Det er 96 tilsette i morbanken, dette utgjer 89,4 faktiske årsverk. Det er 177 tilsette i konsernet, som utgjer 158,9 årsverk..

	Samla godtgjersle	Samla lån	Samla garantiar
Tilsette i konsernet:	-	249 368	12 849
Sum medlemmer av styret:	1 453	9 411	2 310
Sum nærstående til medlemmer av styret:	-	32 258	3 516
Sum forstanderskapet:	88	24 090	700

Tilsette i konsernet er subsidiert med ca. 900 tusen kroner grunna rentevilkår i forhold til statens normrente. Banken har god tryggleik. Subsidiekostnaden er ikkje bokført i rekneskapen, men påverkar banken sin rentenetto. Tillitsvalde blir ikkje subsidiert, men har same vilkår som andre kundar i konsernet.

	Løn/ godtgjersle/ andre fordelar	Endring i pensjons- rettigheitar	Innbetaling innskots- pensjon	Lån	Garantiar	Rentesats	Avdragsplan
Leiarar:							
Knut Oscar Fleten (adm. direktør)	2 370	7 242	190				
- Lån 1				1 990		2,1	Flexilån
- Lån 2				792		3,4	15 år
- Lån 3				3 158		3,4	24 år
- Lån 4				1 000		2,1	20 år
- Lån 5				406		3,4	6 år
Einar Øyo	1 080		124	181		2,1	
Jostein Sørbøen	1 114		174	531		2,1	
Frode Kristoffersen	801		60	3 147		2,1/5,35	
Erland Espelien	688		39	1 863		2,1	
Ellen Møllerplass	895		80	3 089		1,3/2,1/3,2	
Espen Karlsen	1 076		88	0			
Erling Hagen	1 167		138	3 719		2,1/3,6	
Stian Rygg	1 175		124	5 026		2,1/2,95/3,3	
Torill Engebakken	816		63	2 188		2,1	
Styret:							
Kjell Vidar Bergo (styreleiar)	285			488	1 050	3,2	
Kristin Ourom (nestleiar)	202						
Odd Holde	156			6 713		3,1/3,4/3,6	
Ragnhild Kvernberg	135						
Tore Østlund	140			261		3,4	
Gro Lundby	164						
Vidar Isungset	821		52	174	960	2,12	
Ellen Intelhus	804		44	1 775	900	1,76/2,12	
Forstanderskap – Innskytarvalde:							
Ove S. Skaret (leiar)	51			0			
Marianne Stue	9			1 511		3,2	
Gunn Eidhamar	4						
Margunn Berget Kristiansen	9			0			
Halvar Hjelmen	4			906		3,6	
Marit Foss	8			2 464		2,95	
Tor Skattebo	8			1 136		3,6	
Per Egil Rese	8			2 785	600	3,3/3,4	
Karianne Sørbøen	9			2 507		3,8	
Frå stiftelsane Øystre Slidre og Hallingdal:							
Arnstein Alund	6				26		
Jan Kristian Dalen	10						
Torleif Bjella	4						
Tove Eggen Lien	10			2 935		3,1	
Torhild Helling Bergaplass	11			923		3,8	
Kjell Erik Skølt	10						
Kjersti Lilleslett	10				74		
Endre Ulsaker	10			0			
Ingunn Stræte	18			1 214		3,2	
Karin Rustberggard Sletto							
Funksjonærvalde:							
Mona Ø. Øen	534		35	3 520		2,1/3,4	
Gudny G Nysveen	619		42				
Ellen Møllerplass	895		80	3 089		1,3/2,1/3,2	
Vidar Solheim	825		83	1 100		2,1	

*) Fleten har ei avtale om førtidspensjon. Endringar i denne avtalen går fram av note 9.

Note 8b: Ekstern revisjon

	Morbank	Konsern
Lovpålagt revisjon	571	823
Andre tenester utanfor revisjon	126	156
Mva	175	197
Sum	872	1 176

Det er ikkje avsett kostnader for årsrevisjonen 2019. Oversikten viser fakturert revisjon i 2019.

Note 9: Pensjonskostnader og -forpliktingar

Banken har ei pensjonsordning for dei tilsette. Alle tilsette er knytt til ei innskotspensjonsordning. Banken si pensjonsordning tilfredsstiller krava til obligatorisk tenestepensjon.

Innskotsatsane er 6 % av løn mellom 0 og 7,1 G, og 21 % for løn mellom 7,1 og 12 G.

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2019	2019	2018	2018
Samansetning av pensjonskostnad i perioden				
Noverdi av årets pensjonsopptening (inkl. arbeidsgjevaravgift)	656	656	480	480
Avsett pensjonskonto	–	250	–	104
AFP-kostnad	907	967	684	774
Innskotspensjon	4 625	7 385	4 921	7 144
Pensjonskostnad i resultatrekneskapen	6 188	9 258	6 085	8 502
Usikra pensjonsavtaler	25 840	25 840	19 698	19 698
Pensjonskonto tilsett	–	354	–	104
Balanseført netto pensjonsforplikting inkl. arbeidsgjevaravg.	25 840	26 194	19 698	19 802
Underdekning usikra ordning adm. direktør	23 540	23 540	16 298	16 298
Underdekning usikra ordning leiande tilsett	2 300	2 300	3 400	3 400
Underdekning usikra ordning tilsett	–	354	–	104
Sum	25 840	26 194	19 698	19 802

Det er gjennomført aktuarberegning av pensjonsforpliktingane til adm. direktør. Adm. direktør kan pensjonere seg frå fylte 62 år med 70 % pensjon. Pensjonsavtala er livsvarig og blir i si heilheit avsett fram til det tidspunktet som adm. direktør har moglegheit til å pensjonere seg.

Ved utrekning er følgjande føresetnad lagt til grunn:

	IAS-19	IAS-19	IAS-19	IAS-19
	2019	2019	2018	2018
Diskonteringsrente	1,80 %	1,80 %	2,60 %	2,60 %
Lønsregulering	2,25 %	2,25 %	2,75 %	2,75 %
Regulering av løpande pensjonar	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Regulering av grunnbeløpet i folketrygda	2,00 %	2,00 %	2,50 %	2,50 %
Forventa avkastning av pensjonsmidlar	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ein leiande tilsett i banken har avtale om førtidspensjon tilsvarende 80 % av løn fram til fylte 67 år. Det står att 2 år og 7 mnd. av avtala. I resultatrekneskapen er avsetninga redusert med kr 1.100.000 som følgje av at avsetninga periodiserast ned mot 0 fram til den tilsette fyller 67 år.

Ein tilsett i dotterselskap, har i 2018 inngått ei pensjonsavtale som medfører ein årleg kostnad på kr 250.000. Pensjonsutbetaling skjer frå fylte 67 år.

Note 10: Finansiell risikokommentar

Renterisiko

Ved ei endring i marknadsrenta kan ikkje SpareBank 1 Hallingdal Valdres parallelt gjennomføre renteendringar for alle balansepostar, dersom desse har rentebindingstid. Ei endring av marknadsrenta vil derfor gi ein auke eller reduksjon av rentenettoen. Postar med rentebinding på utlån til kundar utgjer kr 574 mill. Banken har 7 swapkontraktar som rentesikrar 550 mill. kroner. Banken har eit obligasjonslån med fastrente som er rentesikra med 3 swapkontraktar slik at lånet framstår med flytande rente. Banken har fastrenteinnskot på 125,9 mill. kroner som ikkje er rentesikra.

Renteendringstidspunkt for eigedels- og gjeldspostar:	SUM	Postar utan renteeksp.	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år	
Kontantar og fordringar på sentralbankar	73 893	17 655	56 238	-	-	-	-	-
Innskot i andre finansinstitusjonar	998 059	-	998 059	-	-	-	-	-
Brutto utlån til kundar	9 035 310	8 460 820	853	25 457	33 886	435 424	78 870	
- nedskrivingar	-41 517	-41 517	-	-	-	-	-	-
Overtatte eigedelar	500	500	-	-	-	-	-	-
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	471 895	46 503	68 043	357 349	-	-	-	-
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	686 344	686 344	-	-	-	-	-	-
Andre eigedelar	111 239	108 239	-	-	-	3 000	-	-
Sum eigedelar	11 335 723	9 278 544	1 123 193	382 806	33 886	438 424	78 870	
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 000	-	-	100 000	-	-	-	-
Innskot frå kundar	8 211 078	8 085 207	15 323	-	110 548	-	-	-
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 259 775	-	200 925	758 635	-	300 215	-	-
Anna gjeld	288 660	168 660	-	120 000	-	-	-	-
Eigenkapital	1 476 210	1 476 210	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld og eigenkapital	11 335 723	9 730 077	216 248	978 635	110 548	300 215		-
Postar utanom balansen:								
Ikkje balanseførte finansielle instrument		-	-300 000	400 000	-120 000	100 000	-80 000	
Netto renteeksponeering på balansen		-451 533	906 945	-595 829	-196 662	238 209		-1 130

Valutarisiko

Banken har eigen valutabeholdning på kr 0,2 mill. Banken har ikkje nokon annan valutarisiko.

Note 11: Likviditetsrisiko

Så lenge banken sine lånekundar ynskjer langsiktig finansiering, og banken sine innskotskundar i praksis på veldig kort varsel kan disponere sine innskot, har banken overtake ein likviditetsrisiko. I tillegg er SpareBank 1 Hallingdal Valdres avhengig av å finansiere differansa mellom innskot frå kundar og utlån til kundar.

Restløpetid på følgjande eigedels- og gjeldspostar:

	SUM	Utan løpetid	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år	Avkast- ning
Kontantar og fordringar på sentralbankar	73 893	17 655	56 238	-	-	-	-	
Innskot i andre finansinstitusjonar	998 059	-	998 059	-	-	-	-	1,28 %
Brutto utlån til kundar	9 035 310	1 343 973	4 092	1 410	39 618	1 260 488	6 385 729	3,70 %
- nedskrivingar	-41 517	-41 517	-	-	-	-	-	
Overtatte eigedelar	500	500	-	-	-	-	-	
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	471 895	-	12 845	47 665	25 724	343 663	41 998	2,36 %
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	686 344	-	686 344	-	-	-	-	
Andre eigedelar med restløpetid	85 237	-	82 237	-	-	3 000	-	
Andre eigedelar utan restløpetid	26 002	26 002	-	-	-	-	-	
Sum eigedelar	11 335 723	1 346 613	1 839 815	49 075	65 342	1 607 151	6 427 727	
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 000	-	-	-	-	100 000	-	2,07 %
Innskot frå kundar	8 211 078	7 591 678	-	619 400	-	-	-	1,27 %
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 259 775	-	-	-	158 968	1 100 807	-	2,43 %
Anna gjeld	288 660	168 660	-	-	-	-	120 000	
Eigenkapital	1 476 210	1 476 210	-	-	-	-	-	
Sum gjeld og eigenkapital	11 335 723	9 236 548	-	619 400	158 968	1 200 807	120 000	
Netto likviditetseksponeering		-7 889 935	1 839 815	-570 325	-93 626	406 344	6 307 727	

Note 12: Finansielle derivat

Renterelaterte derivat – Sikringsavtaler

Banken har inngått rentebytteavtaler (renteswap) for å redusere banken si eksponering for svingingar i rente/avkastning på balanseposter. Avtalene er rene sikringsforretninger. Rentebytteavtaler medfører ein avtale om bytte av rentevilkår for eit avtalt beløp over ein avtalt periode. Rentevalene er vurdert i samanheng med den sikra post. Inntekter eller kostnader frå desse avtalene blir resultatført i samsvar med dei postane dei sikrar.

	Løpetid	Nominell verdi	Marknadsverdi	Fastrente
Sikring av fastrenteutlån:				
	30.09.2013–15.12.2020	-80 000	-925	3,05
	21.12.2016–15.12.2020	-40 000	164	1,42
	21.12.2016–15.09.2024	-50 000	127	1,82
	03.07.2018–15.09.2022	75 000	-593	1,55
	18.06.2019–15.06.2022	-75 000	401	1,62
	18.06.2019–17.06.2024	-150 000	1 612	1,62
	18.06.2019–15.06.2026	-80 000	1 131	1,65
Sikring av fastrenteinnlån				
	28.09.2018–03.10.2023	200 000	-4 512	2,65
	23.10.2018–03.10.2023	55 000	-1 283	2,65
	15.11.2019–03.10.2023	45 000	-827	2,65

Note 13: Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjonar	Forfall	Volum	Gj.rente 2019	Berekningsrente
Kredittforeningen for Sparebanker	11.05.2022	100 000	2,09 %	*)
Sum gjeld til kredittinstitusjonar		100 000		

Gjeld stifta ved utstedning av verdipapir	Forfall	Volum	Gj.rente 2019	Berekningsrente
Obligasjonslån NO0010771066	26.08.2020	159 000	2,40 %	*)
Obligasjonslån NO0010805369	12.09.2022	300 000	2,18 %	*)
Obligasjonslån NO0010811151	23.02.2021	300 000	2,10 %	*)
Obligasjonslån NO0010833577	03.10.2023	300 000	2,65 %	**)
Obligasjonslån NO0010842032	24.04.2023	200 000	2,33 %	*)
Per underkurs obligasjonslån		775		
Sum verdipapirgjeld		1 259 775		

Ansvarleg lånekapital	Forfall	Volum	Gj.rente 2019	Berekningsrente
Obligasjonslån NO0010796592	14.06.2027	60 000	3,40 %	*)
Obligasjonslån NO0010823180	22.05.2028	60 000	3,09 %	*)
Første ordinære calldato: 14.06.2022				
Sum verdipapirgjeld		120 000		

*) 3 mnd nibor + margin

***) Fastrentelån, men inngått rentebytteavtale til flytande rente som er oppgitt her. Sjå også note 12.

Note 14a: Opplysninger om grunnlaget for utrekning av betalbare skattar

	Morbank 2019	Morbank 2018
Resultat før skattekostnad	246 575	159 648
Permanente forskjellar	–	–
Årets endring i midlertidige forskjellar	7 067	-1 739
Konsernbidrag	-3 028	-3 447
Skattefrie inntekter/kostnader aksjar/grunnfondsbevis	-116 557	-50 199
Grunnlag for utrekning av inntektsskatt	134 057	104 263
Utrekna inntektsskatt	34 000	27 850
Utrekna formueskatt	350	600
Betalbare skattar i balansen	34 350	28 450
For mykje/lite avsett skatt i fjor	2 640	-445
Endring utsett skatt	50	-11
Skattekostnad i resultatregnskapen	37 040	27 994

Note 14b: Utsett skatt

	Morbank 2019	Konsern 2019	Morbank 2018	Konsern 2018
Skatteaukande skilnader				
Aksjer	–	–	–	8
Gevinst- og tapskonto	14	221	18	266
Driftsmidlar	860	1 670	931	1 463
Sum	874	1 891	949	1 737
Skattereduserande skilnader				
Driftsmidlar	–	466	–	2 525
Gevinst- og tapskonto	–	3 342	–	722
Pensjonsforplikting	25 840	26 194	19 698	19 802
Varebeholdning	–	5 500	–	4 000
Framførbart underskot	–	47	–	–
Andre forpliktingar	53	1 287	–	542
Fordringar	–	–	–	50
Sum	25 893	36 836	19 698	27 641
Netto skattereduserande skilnader	-25 019	-34 945	-18 749	-25 904
Utsett skatt 25% for morbank	-6 155	–	-4 700	–
Utsett skatt 22 % - 25% for konsernet	–	8 349	–	-6 405
Utsett skattefordel	-6 155	8 349	-4 700	6 405
Utsett skattegjeld	–	10	–	–
	-6 155	8 359	-4 700	6 405

Note 15: Kapitaldekning

Banken nyttar standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Per 31. desember 2019 er kravet til rein kjernekapital 4,5 prosent av berekningsgrunnlaget. I tillegg kjem krav til bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 prosent. Samla minstekrav til rein kjernekapital er 12,5 prosent. Utover dette er kravet til kjernekapital 1,5 prosent og tilleggskapital 2 prosent som gir eit samla kapitalkrav på 16 %. Det skal også setjast av kapital for å dekke risiko som banken er eksponert for og som ikkje inngår i kredittrisiko og operasjonell risiko, det såkalla pilar 2-tillegget. Banken har ikkje fått fastsett pilar 2-krav av Finanstilsynet enno, men det er kalkulert inn i kapitalmåla.

Kapitalmål fastsett av styret 10.12.19

	Min. lovkrav	Morbank
Rein kjernekapitaldekning	12,5 %	16,0 %
Kjernekapitaldekning	14,0 %	17,5 %
Kapitaldekning	16,0 %	19,5 %

Bankens investering i dotterselskapene fell inn under størrelsesunntaket i Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpassing av CRR/CRD IV § 17 fjerde ledd og det utarbeides således ikkje kapitaldekning på konsolidert nivå.

Finanstilsynet har med heimel i finanstilsynslova § 4 punkt 3, pålagt bankane ei utvida konsolideringsplikt for eigarføretak i samarbeidende gruppe for eigarandelar under 10 %. Kravet vart gjeldande frå 1. januar 2018. Reglane gjeld eigarandelar i andre finansføretak som driv verksemd som samarbeidet omfattar, jf. Finansforetaksloven § 17-13. Frå 2018 rapporterer konsernet etter desse reglane.

Følgende foretak inngår i forholdsmessig konsolidering:

SpareBank 1 Boligkreditt AS
SpareBank 1 Næringskreditt AS
SpareBank 1 Kredittkort AS
SpareBank 1 SMN Finans AS
SamSpar Bankinvest I AS (BN Bank). Dette selskapet er solgt i løpet av 2019

Forholdsmessig konsolidering *

	Morbank 31.12.19	Konsern 31.12.18
Ansvarleg kapital		
Rein kjernekapital	1 462 174	1 455 285
Kjernekapital	1 479 022	1 475 050
Ansvarleg kapital	1 619 982	1 624 561
Beregningsgrunnlag	7 281 462	7 959 886
Kapitaldekning		
Rein kjernekapitaldekning	20,08 %	18,28 %
Kjernekapitaldekning	20,31 %	18,53 %
Kapitaldekning	22,25 %	21,41 %
Uvekta kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	9,73 %	9,64 %

* For 2018 gjelder tallene for konsern inkl forholdsmessig konsolidering.

* For 2019 gjelder tallene for morbank inkl forholdsmessig konsolidering.

	Morbank		Konsern
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Ansvarleg kapital			
Innskote eigenkapital	817 281	817 281	817 281
Opptent eigenkapital	658 929	508 410	613 953
Sum eigenkapital	1 476 210	1 325 691	1 431 234
Frådrag for direkte og indirekte investeringar i selskap i finansiell sektor **	-157 295	-187 555	-177 109
Rein kjernekapital	1 318 915	1 138 136	1 254 125
Kjernekapital	1 318 915	1 138 136	1 254 125
Tidsavgrensa ansvarleg lån	120 331	120 000	120 000
Frådrag for direkte og indirekte investeringar i selskap i finansiell sektor **	-1 639	-1 876	-1 768
Tilleggskapital	118 692	118 124	118 232
Ansvarleg kapital	1 437 607	1 256 260	1 372 357
Risikovekta balanse *	6 397 815	6 274 076	6 518 040
Rein kjernekapitaldekning	20,62	18,14	19,24
Kjernekapitaldekning	20,62	18,14	19,24
Kapitaldekning	22,47	20,02	21,05
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5 %)	159 945	156 852	162 951
Motsyklisk buffer (2,0 % i 2018, 2,5 % pr 31.12.19)	159 945	125 482	97 771
Systemrisikobuffer (3,0%)	191 934	188 222	195 541
Sum bufferkrav til rein kjernekapital	511 825	470 556	456 263
Minimumskrav til rein kjernekapital (4,5 %)	287 902	282 333	293 312
Tilgjengeleg rein kjernekapital	637 880	503 371	622 782
* Spesifikasjon av risikovekta volum	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
Kredittrisiko			
Lokale og regionale myndigheiter	10 587	2 049	2 049
Offentleg eigde foretak	9 040	4 022	4 022
Institusjonar	305 254	197 672	197 677
Foretak	1 498 623	1 474 000	1 426 246
Massemarknad	4 065	3 395	3 395
Pantesikkerheit i eigedom	3 523 882	3 692 078	3 692 078
Forfalne engasjement	43 049	19 429	19 429
Obligasjonar med fortrinnsrett	14 509	17 243	17 243
Andelar i verdipapirfond	105 138	104 621	104 621
Eigenkapitalposisjonar	192 717	171 242	252 636
Øvrige engasjement inkl. utsett skatt	114 446	110 880	195 713
Sum kredittrisiko	5 821 310	5 796 631	5 915 109
Marknadsrisiko			
Sum marknadsrisiko	-	-	-
Motpartsrisiko derivater (CVA risiko)	6 289	3 508	3 508
Operasjonell risiko	570 216	473 937	599 423
Sum risikovekta balanse	6 397 815	6 274 076	6 518 040

Note 16: Vesentlege transaksjonar med nærstående selskap

Transaksjonar mellom nærstående partar. Nærstående partar er dotterselskap, tilknytte selskap og felleskontrollerte verksemdar, samt andre nærstående som er spesifiserte. Banken sitt mellomverande med tilsette og medlemmer av styret kjem fram i note 8, og mellomverande med dotterselskap i note 2.

	Tilknytte selskap og felleskontrollerte verksemdar		Dotterselskap	
	2019	2018	2019	2018
Lån				
Lån utestående per 01.01	6 624	6 624	47 750	98 266
Lån overtatt i perioden	-	-	-	-
Tilbakebetaling	6 624	-	26 284	50 516
Utestående lån per 31.12	-	6 624	21 466	47 750
Renteinntekter	1 137	143	1 238	2 171
Innskot				
Innskot per 01.01	-	-	17 851	20 843
Nye innskot i perioden	-	-	2 633	3 546
Uttak	-	-	6 291	6 538
Innskot per 31.12	-	-	14 193	17 851
Rentekostnader	-	-	211	119

	SpareBank 1 Boligkreditt AS	
	2019	2018
Lån overført boligkreditt per 01.01	2 381 299	2 197 000
Endringar gjennom året	86 359	184 299
Lån overført boligkreditt per 31.12	2 467 658	2 381 299

Provisjonsinntekter	19 111	18 814
---------------------	--------	--------

	SpareBank 1 Næringskreditt AS	
	2019	2018
Lån overført Næringskreditt per 01.01	-	73 200
Endringar gjennom året	36 240	-
Lån overført Næringskreditt per 31.12	36 240	73 200

Provisjonsinntekter	112	1 357
---------------------	-----	-------

Note 17: Overgangsnote

Finansdepartementet har fastsett endringar i årsrekneskapsforskrifta for unoterte bankar.

Frå 1. januar 2020 skal IFRS gjelde direkte for unoterte bankar, med unntak og tilpassingar regulert i årsrekneskapsforskrifta.

1. kvartal 2020 vil vere første rapportering for SpareBank 1 Hallingdal Valdres etter den endra årsrekneskapsforskrifta. Prosessen med å gjennomgå effektar av endringar i forskrifta er sett i gang og banken vil i delårsrekneskapsfor 1. kvartal 2020 gi utfyllande informasjon om effektane ved overgangen til den nye forskrifta.

Banken vil nytte seg av overgangsreglane som forskrifta opnar for. Effektane av overgangen til ny årsregnskapsforskrift på banken sin eigenkapital vil bli ført mot eigenkapitalen per 1.1.2020. Samanlikningstal vil ikkje bli utarbeidd.

Banken forventar at overgangen til ny årsrekneskapsforskrift i hovudsak vil føre til følgjande endringar i presentasjon, innrekning og måling:

- Presentasjonsmessige endringar:
 - Endra oppstillingsplan for balansen og resultat samt at utvida resultat blir innført som nytt omgrep i rekneskapsoppstillinga.
 - Ei oppstilling over inntekter og kostnader som blir reversert over resultat, t.d. endring i verkeleg verdi for investeringar tilgjengelig for sal, og
 - Ei oppstilling over postar som ikkje blir reversert over resultat; t.d. estimatavvik IAS 19 pensjon.
 - Enkelte krav til spesifisering av eigenkapitaloppstilling.
 - Renteinntekter som regnskapsføres etter effektiv rentemetode blir presentert separat i resultatrekneskapsfor. Renteinntekter frå dei ulike balansepostane skal spesifiserast. Tilsvarande for rentekostnader.
 - Eigne linjer for kredittap på utlån og rentebærande verdipapir målt til dei ulike målekategoriane. Tilsvarande gjeld kredittap på garantiar og ikkje nytta rammekredittar.
- IFRS 9 er forventa å ha størst effekt for konsernet. Den mest vesentlege endringa vil vere endringar i regelverket for nedskrivning av tap på utlån. Etter dagens reglar skal nedskrivning for tap gjennomførast når det er objektive bevis for at ei tapshending har skjedd etter første gongs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningane innrekna basert på forventa kredittap (ECL.) På tidspunktet for første gongs balanseføring blir ein del av instrumentet sitt 12 månaders forventa tap resultatført. Endringar i kredittslikoen blir sett på som eit økonomisk tap og vil medføre resultatføring av forventa tap over heile levetida.
- Utlån til kundar med fast rente vil bli rekneskapsført til amortisert kost, marknadsværdien på sikringsinstrumentet som inngår i ei effektiv sikring er ikkje balanseført. Ved innføring av ny årsrekneskapsforskrift vil alle derivat bli innrekna og målt til marknadsværdi. Fastrenteutlån vil bli målt til verkeleg verdi med verdiendringar over resultatet.
- Lån som kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt; SpareBank 1 Hallingdal Valdres overfører delar av personmarknadsporføljen til bustadkredittselskapet SpareBank 1 Boligkreditt AS. Utlån til kundar i personmarknaden har til no blitt målt til amortisert kost, men ved innføring av ny årsrekneskapsforskrift vil desse låna bli målt til verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat (OCI), då utlån til kundar i personmarknaden inngår i forretningsmodell der føremålet er å både ta imot avtalefesta kontantstraumar og at lånet kan seljast.

12. Erklæring frå styret og dagleg leiar

(Jf. lov om verdipapirhandel § 5-6)

Styret og dagleg leiar har i dag handsama og godkjent årsmelding og årsrekneskap for SpareBank 1 Hallingdal Valdres, konsern og morselskap, for kalenderåret 2019 og per 31.12.19.

Rekneskapen er avlagt i samsvar med norske opplysningskrav som følgjer av rekneskapslova, og som skal nyttast per 31.12.19. Det ligg ikkje føre transaksjonar gjennomført av nærstående som har hatt vesentleg innverknad på verksemda si stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

- Me stadfester at årsrekneskapen og årsmeldinga etter vår beste overtyding er utarbeidd i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar og at opplysningane i rekneskapen gir eit rettvisebilete av banken og konsernet sine eigedelar, gjeld, finansielle stilling og resultat som heilheit.
- Me stadfestar at årsmeldinga gir ein rettvise oversikt over utviklinga, resultatet og stillinga til banken og konsernet, saman med ei skildring av dei mest sentrale risiko- og usikkerheitsfaktorar føretaket står overfor.

Hallingdal, 31. desember 2019 / 14. februar 2020

Kjell Vidar Bergo (sign.) Kristin Ourom (sign.) Ragnhild Kvernberg (sign.)
styreleiar nestleiar

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Gro Lundby (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Ellen Intelhus (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. direktør

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Hallingdal Valdres

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Hallingdal Valdres' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på tkr 209 534 og et overskudd i konsernregnskapet på tkr 166 865.

Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebank 1 Hallingdal Valdres per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sparebank 1 Hallingdal Valdres per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvise bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om

selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Gjøvik, 14. februar 2020
Deloitte AS

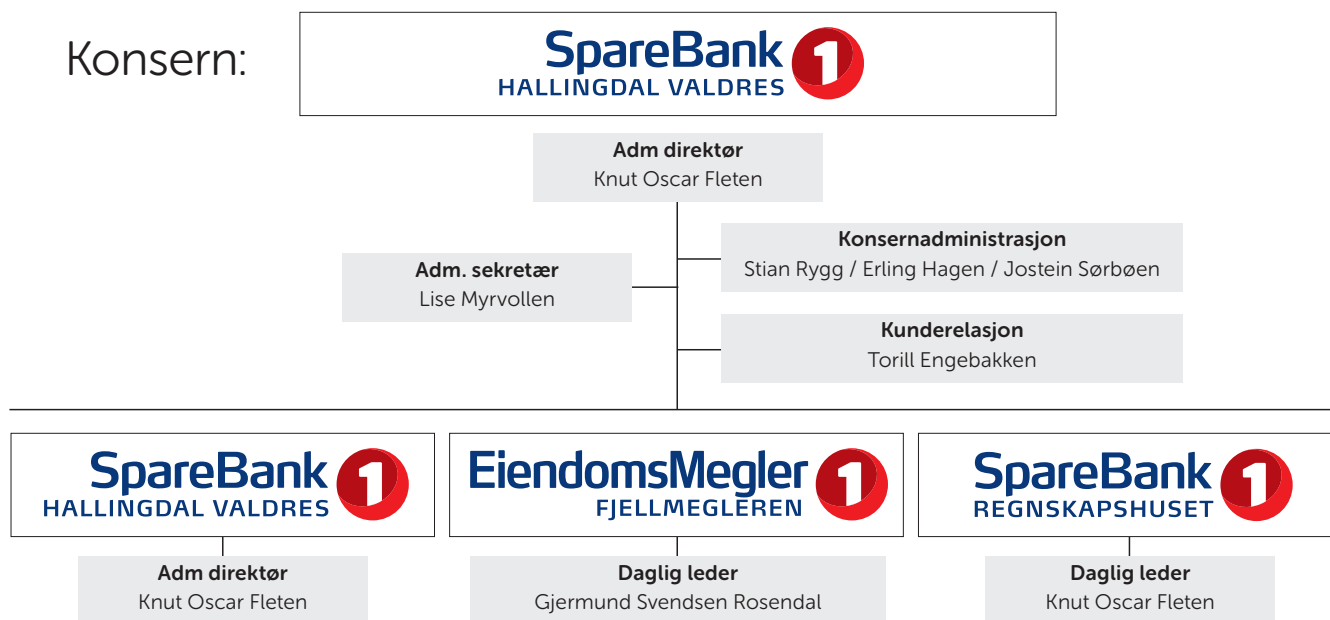

Bård Mamelund
Statsautorisert revisor

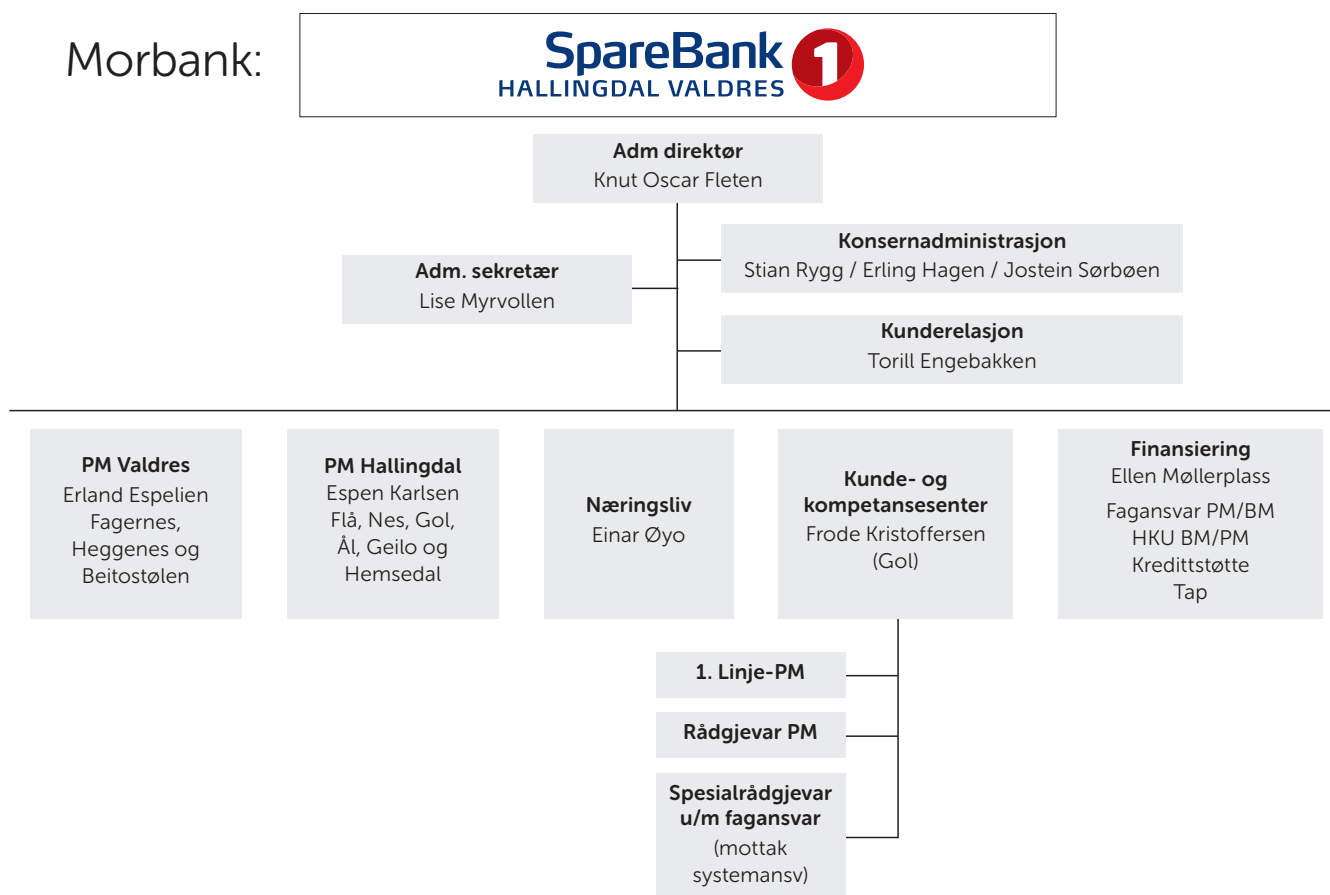
STYRE OG LEIING

13. Hovudorganisasjon

Konsern:

Morbank:

14. Presentasjon av styret

Presentasjon av styret per 31.12.19

Kjell Vidar Bergo, styreleiar

Født 1950. Har utdanning i samfunnsfag og økonomi frå Universitetet i Bergen. Dagleg leiar i Hallingdølen fram til 2014, no pensjonist. Har vore styremedlem sidan 1995, nestleiar 1999-2006 og styreleiar sidan 2006 i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Leiar av risiko- og revisjonsutvalet frå 2011. Bur i Ål.

Kristin Ourom

Født 1971. Har juridisk embetseksamen frå Universitetet i Oslo i 1996. Advokatløyve frå 1998. Er partner i Kvale Advokatfirma DA med bank og finans, energirett og selskapsrett som område. Har vore styremedlem sidan 2010, nestleiar frå 2016. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2011. Bur i Oslo.

Vidar Isungset

Født 1959. Har utdanning frå vidaregåande skule. Arbeider som autorisert finansiell rådgjevar i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Styremedlem som representant for tilsette sidan 1998. Bur i Ål.

Tore Østlund

Født 1958. Vidaregåande skule med etterutdanning innan administrasjon og leing. Sveinebrev og meisterbrev som tømrer. Har drive eige firma i over 30 år. Arbeider som rådgjevar i næring og byggesak i Øystre Slidre kommune. Medlem i styret i Øystre Slidre Sparebank frå 2010 og seinare SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Bur i Rogne i Øystre Slidre.

Odd Holde

Født 1949. Utdanna siviløkonom. Driv eige firma med utleigehytter og konsulentfirma. Har over 30-års erfaring frå reiselivet i Hemsedal. Styremedlem frå 2012. Bur i Hemsedal. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2018.

Gro Lundby

Født i 1954. Er utanna adjunkt og har arbeidd i om lag 25 år i ungdomsskulen. Har vore heiltidspolitikar i 12 år, som ordførar i Øystre Slidre i 8 år (2003-2011) og fylkesordførar i Oppland i 4 år (2011-2015). Diverse styreverv dei siste åra. Styremedlem sidan 2016. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2017. Bur i Øystre Slidre kommune.

Ragnhild Kvernberg

Født 1954. Etter fullført vidaregåande og engelsk grunnfag har yrkesaktivt liv vore inn- anfor reiselivet med stilling som turistsjef i Hemsedal, leing av hotell og konsulent innan destinasjonsutvikling samt fleire styreverv. Driv gard med utleigehytter og hjorteoppdrett. Har tidlegare hatt verv i banken sitt forstandarskap og styre. Er nestleiar i styret for Sparebankstiftelsen Hallingdal. Styremedlem sidan 2018. Bur i Hemsedal.

Ellen Intelhus

Født 1967. Har utdanning frå vidaregåande skule med diverse etterutdanningskurs frå BI. Arbeider som autorisert finansiell rådgjevar i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Varamedlem i styret frå 2005-2012. Styremedlem som representant for tilsette frå 2016. Bur på Gol.

15. Forstandarskap, styre og revisjon

Forstandarskapet:

Kundane

Hallingdal: Karianne Sørbøen
Marianne Stue
Per Egil Rese
Margunn Berget Kristiansen
Gunn Eidhamar
Marit Foss
Valdres: Ove Skaret (leiar)
Tor Skattebo
«Fritt»: Halvar Hjelman

Varamedlemmer

Hallingdal: Ove Bråten
Gunnar Halbjørhus
Valdres: Gunvor Hegge

Frå stiftelsane

Øystre Slidre og Hallingdal:

Arnstein Alund
Jan Kristian Dalen
Torleif Bjella
Tove Eggen Lien
Torhild Helling Bergaplass
Kjell Erik Skølt
Kjersti Lilleslett
Endre Ulsaker
Ingunn Stræte
Karin Rustberggard Sletto

Varamedlemmer:

Berit Aspaas Müller
Janniche Ulrichsen
Christoffer Norhaug
Anneli R. Vøllø
Anne Vetteren Grøthe

Funksjonærvalde

Ann Kristin J. Bakkene (vald inn som vara til styret frå 2018 og vara må nyttast)
Erland Espelien (vald inn som vara til styret frå 2019 og vara må nyttast)
Gudny G. Nysveen
Ellen Møllerplass
Mona Ø. Øen
Vidar Solheim

Varamedlemmer

Gro Storebråten
Ellen Blakkestad
Kristin Bakke Haugen

Styret:

Kjell Vidar Bergo, leiar
Kristin Ourom, nestleiar
Odd Holde, medlem
Ragnhild Kvernberg, medlem
Tore Østlund, medlem
Gro Lundby, medlem
Vidar Isungset, medlem, vald av tilsette
Ellen Intelhus, medlem, vald av tilsette

Varamedlemmer:

Sissel Skrindo
Steinar Dahlen
Ann Kristin J. Bakkene (frå tilsette)
Erland Espelien (frå tilsette)

Revisor:

Deloitte AS

Meir enn 16 millionar til lokalt engasjement

Me er 100 % eigd av lokale sparebankstiftelsar. Det betyr at vårt overskot blir tilbakeført til våre to lokalsamfunn, Hallingdal og Valdres.

I fjor var vårt bidrag meir enn **16 millionar** kroner i sponing og støtte til små og store prosjekt, arrangement, lag og foreiningar i Hallingdal og Valdres.

Me arbeider kvar dag for å bli gode saman med våre kundar og skape verdiar i Hallingdal og Valdres.

Gode saman!

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Støtte til lokale eldsjeler

Om Driv

DRIV er merkenamnet for samfunnsengasjementet til sparebankstiftelsane, næringsfondet og konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine dotterselskap. Kort sagt: All verksemd som har sitt utspring i SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank som fusjonerte i 2012.

I arbeidet med DRIV blir me heile tida minna om at det er engasjerte menneske som får ting til å skje.

Det blir skapt imponerende verdiar og aktivitetar i både Valdres og Hallingdal. Me har vald å kalle vårt bidrag til samfunnsnyttige føremål for DRIV – nettopp fordi begge dalføra er i godt driv. I DRIV-bloggen går me bak kulissane og blir betre kjent med nokre av eldsjelene i lokalsamfunnet vårt. Dei som legg ned mykje tid og krefter i å få til noko for andre – som oftast utan anna betaling enn gleda ved å sjå resultatata av innsatsen.

I arbeidet med DRIV blir me heile tida minna om at det er nettopp dei engasjerte menneska som får ting til å skje. Det flotte er at dei spreier engasjementet vidare.

Les om Driv på: www.driv.sb1.no

